

**Regionalni vodovod
Crnogorsko primorje**

PLAN RADA ZA 2018. GODINU

JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” Budva

Novembar, 2017. godine

Plan rada za 2018. godinu

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. PLAN AKTIVNOSTI TEHNIČKOG SEKTORA	5
2.1. Plan proizvodnje i distribucije vode	5
2.2. Plan aktivnosti na održavanju sistema i sprovođenju mjera energetske efikasnosti	18
2.3. Plan sprovođenja kontrole kvaliteta vode	21
2.4. Plan sprovođenja HACCP sistema kvaliteta	26
2.5. Plan aktivnosti na zaštiti zona sanitarne zaštite izvorišta „Bolje sestre” i pojaseva sanitarne zaštite objekata i cjevovoda RVS	27
3. FINANSIJSKI PLAN	28
3.1. Prihodi	30
3.2. Rashodi	32
3.3. Kreditne obaveze	33
3.4. Finansijski plan (detaljno po stavkama)	35
4. PLAN JAVNIH NABAVKI	41
5. PLAN AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE	43
5.1. Transformacija JP	43
5.2. Podzakonski i opšti akti	44
5.3. Zastupanje JP	45
5.4. Uknjižba imovine	45
5.5. Ostale aktivnosti	45
6. Plan rada Službe zaštite	46
7. Plan društveno odgovornog poslovanja	47
8. Plan razvojnih aktivnosti	48
8.1. Priključenje opština Herceg Novi na RVS	49
8.2. Početak aktivnosti na izgradnji II faze RVS	49
8.3. Izvoz vode tankovanjem	51
8.4. Izgradnja fabrike za flaširanje vode i proizvodnju hladnih čajeva	52
8.5. Izgradnja postrojenja za proizvodnju piva	53

Plan rada za 2018. godinu

8.6.	Nastavak aktivnosti na podizanju bezbjednosti RVS	53
8.7.	Razvoj telekomunikacione infrastrukture (SCADA)	54
8.8.	Plan razvoja informacionog sistema	54
8.9.	Nastavak aktivnosti na uvođenju standarda u poslovanju	55
8.10.	Valorizacija zemljišta na Karuču	55
8.11.	Riješavanje pitanja ustupljene infrastrukture	55
8.12.	Nastavak saradnje sa vodovodnim preduzećima i udruženjima u regionu i šire, učešće u inostranim programima	59
8.13.	Nastavak saradnje sa naučnim institucijama	61
8.14.	Plan pružanja ekspertske pomoći lokalnim vodovodnim preduzećima u Crnoj Gori	64
8.15.	Plan razvoja vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama područja Crnogorskog primorja do 2030	65

Plan rada za 2018. godinu

1. UVOD

Prva faza regionalnog vodovodnog sistema puštena je u rad 2010. godine i protekli period je dao smjernice na koji način je moguće unaprijediti poslovanje i rad sistema, koje su prednosti a koje mane u funkcionisanju istog, ali i sveobuhvatnu sliku kada je funkcionisanje vodovodnog sektora na području Crnogorskog primorja u pitanju. Iako je nesporno da je izgradnja regionalnog vodovodnog sistema za Crnogorsko primorje (u daljem tekstu: RVS) bila neophodna, očekivani rezultat iskorišćenja kapaciteta ovog sistema još uvijek nije dostignut. Izrazito velike varijacije u isporuci vode iz RVS odnosno potražnji vode od strane lokalnih vodovoda zavisno od perioda godine sa jedne strane daju sliku da je nemoguće obezbijediti uredno vodosnabdijevanje ovog područja bez RVS, ali sa druge strane govore i o činjenici da uključivanje ovog sistema u javno vodosnabdijevanje od strane lokalnih samouprava počiva na principu shvatanja kapaciteta RVS samo kao dostupne rezerve u slučajevima kad je nemoguće obezbijediti potrebne količine vode na drugi način. Nažalost, ta situacija i dalje dovodi do čestih nestašica vode na Crnogorskom primorju, posebno na području opština Bara i Ulcinja, i u pojedinim slučajevima distribuciju vode upitnog kvaliteta, bez obzira na potencijal i kvalitet vode koja je po povoljnim uslovima dostupna iz RVS.

Stoga se J.P. „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (u daljem tekstu: JP) zalaže za planove razvoja kako ovog preduzeća tako i cjelokupnog vodovodnog sektora, baziranim na principima održivog načina funkcionisanja, koji je moguć samo većim uključivanjem svih nadležnih institucija na državnom i lokalnom novou, jer je evidentno da problemi u funkcionisanju sektora postoje i da ih je potrebno što prije rješavati.

Zahvaljujući naporima JP, ali i konstantnoj podršci Vlade Crne Gore, u prethodnoj godini je obezbijedena finansijska održivost preduzeća za naredni period, te će planovi kako u 2018. godini tako i u narednim godinama biti okrenuti razvoju i unapređenju RVS. Svakako prioritet je završetak pokrenutih aktivnosti na spajanju opštine Herceg Novi na RVS, a od ostalih razvojnih aktivnosti izdvajaju se početak izgradnje druge faze RVS prije planiranog roka i iskorišćenje kapaciteta izvorišta „Bolje sestre“ u druge namjene osim javnog vodosnabdijevanja. JP će takođe nastaviti da daje punu podršku pokrenutim aktivnostima na reformi i reorganizaciji vodovodnog sektora, izmjeni postojećih zakonskih rješenja itd., sve sa krajnjim ciljem stvaranja uslova za unapređenje pružanja usluge javnog vodosnabdijevanja.

Kada su redovne aktivnosti u pitanju nastaviće se sa praksom pripreme sistema za rad u punom kapacitetu kroz planove preventivnog i investicionog održavanja.

Planira se nastavak intezivne saradnje sa nadležnim institucijama sa ciljem stvaranja uslova za unapređenje funkcionisanja sektora vodosnabdijevanja.

Konstantno će se raditi i na daljem unapređenju odnosa sa lokalnim vodovodnim preduzećima kako bi se zajednički dostigli ciljevi koji garantuju uredno i kvalitetno vodosnabdijevanje primorske regije, uz napomenu da su odnosi tokom dvije posljednje godine na najvećem poslovnom nivou od 2010. godine.

Plan rada za 2018. godinu

Pored aktivnosti koje se tiču unapređenja rada i proširenja kapaciteta pa i djelatnosti regionalnog vodovoda, preduzeće će nastaviti sa rješavanjem problema u vodosnabdijevanju na lokalnom nivou kroz pružanje ekpertske i materijalne pomoći, što je bila praksa i u prethodnim godinama.

2. PLAN AKTIVNOSTI TEHNIČKOG SEKTORA

2.1. Plan proizvodnje i distribucije vode

Prioritet preduzeća u obavljanju osnovne djelatnosti u narednoj godini biće, kao i do sada, kontinuitet u snabdijevanju visoko kvalitetnom, higijenski ispravnom vodom za piće opština na Crnogorskom primorja, u dovoljnim količinama, sa potrebnim pritiskom tokom cijelog dana. Ovim načinom vodosnabdijevanja će se, kao i u prethodnom periodu, na području Crnogorskog primorja, ostvariti potrebni preduslovi, kako za kvalitetniji život stanovništva tako i za razvoj turističke privrede, ali i ostalih privrednih djelatnosti, od značaja za ukupni ekonomski progres Crne Gore.

Plan isporuke vode lokalnim vodovodnim preduzećima naveden dalje u tekstu obuhvata minimalne količine definisane važećim ugovorima sklopljenim sa vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju. Prethodna praksa u funkcionisanju vodovodnog sektora na Crnogorskom primorju je pokazala da realna isporuka vode, naročito u ljetnjim mjesecima, odskake u odnosu na količine definisane ugovorima.

Takođe, važno je napomenuti da u trenutku usvajanja plana rada za 2018. godinu, vodovodna preduzeća Ulcinja i Herceg Novog još uvijek nijesu potpisala ugovore za preuzimanje vode iz RVS tokom 2018. godine, ali pošto se očekuje da će i ove opštine preuzeti određene količine vode tokom naredne godine, plan se oslanja na ugovorene količine vode iz prethodnog perioda.

Tokom 2018. godine menedžment JP planira da izvrši analizu ugovorenih i isporučenih količina vode iz RVS u prethodnom periodu kako bi se došlo do modela da ugovorene količine iz RVS od strane lokalnih vodovodnih preduzeća u narednom periodu budu što približnije stvarnim potrebama za vodom iz ovog sistema.

Dakle, tokom 2018. godine se planira nastavak kontinuirane isporuke vode svim lokalnim vodovodnim preduzećima, osim vodovodnom preduzeću u opštini Ulcinj koje je jedino vodovodno preduzeće na Crnogorskom primorju koje sa JP-om nije sklopilo novi ugovor o isporuci vode, koje su nakon usvajanja nove cjenovne tarife za preuzimanje vode iz RVS-a, februara 2016. godine sklopila sva vodovodna preduzeća na primorju uključujući i Herceg Novi, koji se iz RVS-a tokom 2017. godine snabdijevao preko infrastrukture tivatskog vodovodnog preduzeća. Ovaj način privremenog snabdijevanja opštine Herceg Novi će se nastaviti sve do momenta završetka radova na direktnom priključenju opštine Herceg Novi na RVS, a što se očekuje tokom 2018. godine. U 2017. godini, kao i prethodnih godina (posebno u ljetnim mjesecima) zabilježena je izuzetno velika potražnja za vodom iz RVS,

Plan rada za 2018. godinu

pogotovo za potrebe opština Kotor i Tivat pa je i u toku 2017. godine dio RVS ka pomenutim opštinama, funkcionisao na gornjoj granici kapaciteta I faze.

Proizvodnja i distribucija vode će se odvijati shodno uspostavljenoj praksi. Nakon zahvatanja vode sa izvorišta „Bolje Sestre“ vrši se njen tretman koji obuhvata preventivnu UV dezinfekciju, a zatim se, preko prekidne komore „Bolje Sestre“, dijelom kopnenom, dijelom podvodnom dionicom, voda transportuje u crpni bazen na pumpnoj stanici „Reljići“. Iz pumpne stanice „Reljići“ voda se transportuje cjevovodom, koji prolazi kroz hidrotehnički tunel „Sozina“, do rezervoara „Đurmani“. Rezervoar „Đurmani“ se nalazi na obalnom dijelu gdje se vrši dodatna dezinfekcija vode, hlorisanjem, prije puštanja u sjeverni krak za opštine Budva, Kotor, Tivat i Herceg Novi, odnosno južni krak za opštine Bar i Ulcinj. Na RVS-u je izgrađen ukupno 21 distribucionih odvojaka, a do 2017. godine opštinski vodovodni sistemi na Crnogorskom primorju su bili tehnički pripremljeni za preuzimanje vode iz RVS-a sa svega 11 distribucionih odvojaka.

Opština	Izgrađeni distribicioni odvojci	Distribicioni odvojci u funkciji
Herceg Novi	Kamenari*	Kamenari*
Tivat	Radovići	Radovići
	Gradiošnica	
	PK Tivat	PK Tivat
	Mažina	Mažina
Kotor	Kotor	Kotor
Budva	Buljarica	
	Petrovac	Petrovac
	Miločer	Miločer
	Potkošljun	
	Bijeli do	Bijeli do
	Prijevor	Prijevor
	Jaz	
Bar	Tunel -Sutomore	
	Šušanj	Šušanj
	Kajnak-Kurilo	
	Dubrava – Dobre Vode	
	Utjeha	
Ulcinj	Belveder	
	Bratica	Bratica
	Bulevar Teuta	Bulevar Teuta
Ukupno	21	12

Tabela 1: Distribicioni odvojci RVS-a

**Napomena: Odvojak Kamenari nije distribicioni odvojak već privremena lokacija isporuke vode opštini Herceg Novi*

Plan rada za 2018. godinu

Upravljanje sistemom će se, kao i do sada, odvijati preko SCADA – sistema automatskog upravljanja sa dvije upravljačke jedinice, jedne u okviru postrojenja za proizvodnju vode „Bolje Sestre“ i druge na pumpnoj stanici „Budva“. Ovakav način rada omogućava maksimalnu kontrolu sigurnosti u vodosnabdijevanju, kao i spremnost da se u najkraćem vremenu izađe u susret potrebama lokalnih vodovodnih preduzeća, isporukom traženih količina vode.

U narednom periodu, u 2018. godini, planira se stavljanje u funkciju već izgrađenih distribucionih odvojaka, sa kojih će se isporučivati voda iz RVS-a opštinama Crnogorskog primorja, iniciranjem potrebnih aktivnosti u primorskim opštinama koje su preduslov za preuzimanje vode iz RVS-a, kao što su izgradnja potrebnih distribucionih rezervoara i potrebne distribucione mreže naselja kao sastavnih djelova vodovodnih sistema pojedinih primorskih opština. U okviru povećanja mogućnosti plasmana vode iz RVS-a, planira se saradnja sa lokalnim vodovodima na pripremi projektne dokumentacije i izvođenja potrebnih objekata za osposobljavanje lokalnih vodovoda za prihvatanje dodatnih količina vode iz RVS-a.

Jedan od prioriteta ciljeva i zadataka JP-a je priključenje vodovoda opštine Herceg Novi na RVS (detaljnije dato u poglavlju 8), pri čemu će se takođe sprovesti i aktivnosti na izgradnji novih distribucionih odvojaka, na osnovu zahtjeva lokalnih vodovodnih preduzeća (Bigovo, Zaljevo...)

Takođe, u planu je i povećanje količina vode koje se isporučuju opštinama Bar i Ulcinj na postojećim distribucionim odvojcima, ali i opštinama Tivat i Kotor koje imaju problem sa zaslanjenjem vode iz lokalnih izvorišta. Važno je napomenuti da je u toku ljetnje turističke sezone 2017. godine, već treću godinu zaredom, dio RVS od Budve prema Tivtu, Kotoru i Herceg Novom funkcionisao na gornjoj granici instalisanog kapaciteta I faze, pa se nameće pitanje početka izgradnje II faze RVS za dio od PK „Prijevor“ do PK „Tivat“ (detaljnije dato u poglavlju 7).

Napomena : maksimalna propusnost na dionici od PK Prijevor do PK Tivat postignuta u radu iznosi 327 l/s pri najpovoljnijim hidrauličkim uslovima isporuke vode.

2.1.1. Pregled planiranih aktivnosti po opštinama

U prethodnom periodu je značajno poboljšana saradnja sa lokalnim vodovodnim preduzećem iz Budve, što je imalo značajne efekte na adekvatno poštovanje ugovorenih obaveza po osnovu preuzimanja vode iz RVS. U toku 2018. godine će se raditi na dodatnom poboljšanju operativne saradnje, posebno po pitanju preuzimanja vode sa distribucionog odvojka „Seoce“, preko kojeg se voda iz RVS direktno isporučuje u lokalnu vodovodnu mrežu naselja Seoce u Budvi. U toku 2017. godine su vođeni pregovori o potrebi rekonstrukcije predmetnog distribucionog odvojka na način da se poveća kapacitet, povećanjem kapaciteta mjerno-regulacione opreme. U tom smislu je izvršena nabavka nove mjerne opreme, koja je shodno zakonskoj proceduri, ovjerena od strane nadležnog Zavoda za metrologiju i do kraja 2017. godine će se izvršiti rekonstrukcija predmetnog distribucionog odvojka. Očekivani rezultat ovih aktivnosti je povećanje kapaciteta distribucionog odvojka, koje će imati puni

Plan rada za 2018. godinu

efekat u ljetnjoj turističkoj sezoni 2018. godine. Takođe, ovo JP je pokrenulo pregovore po pitanju načina preuzimanja vode na ovom distribucionom odvojk i zatražilo od lokalnog vodovodnog preduzeća da se voda preuzima u kontinuitetu konstantnim protokom, kako se neravnomjernosti u potrošnji iz lokalnog vodovodnog sistema ne bi prenosile na RVS. U tom smislu je zatraženo stavljenje u funkciju obližnjeg distribucionog rezervoara. Po tom pitanju je neophodno da lokalno vodovodno preduzeće uloži određena finansijska sredstva u sanaciju rezervoara. Takođe, lokalno vodovodno preduzeće je u trećem kvartalu dostavilo zahtjev za priključenje na RVS na lokaciji UP „Smokvice“, gdje se planira izgradnja novog turističkog naselja u okviru koje je planirana i izgradnja distribucionog rezervoara. Na osnovu predmetnog zahtjeva su izdati odgovarajući Opšti i Posebni uslovi priključenja na RVS, kojim je dozvoljena izgradnja novog distribucionog odvojka i preuzimanje vode uz uslov da se izgradi distribicioni rezervoar, zapremine koja odgovara području koje će se iz njega snabdijevati.

Značajan uticaj na isporuku vode opštini Tivat će imati izgradnja turističkog naselja na poluostrvu Luštica, kojem će se isporučivati znatne količine vode iz RVS, kao i izgradnja rezervoara „Gradiošnica“ koji će omogućiti da se neujednačenosti lokalne potrošnje ne prenose na RVS. U narednom periodu, u vezi odnosa sa Vodovod i kanalizacija Tivat d.o.o. naročito će biti aktuelno:

- Neophodnost izgradnje rezervoara „Gradiošnica“ u koji bi se dopremala voda sa istoimenog distribucionog odvojka što je uslovljeno sljedećim razlozima: koncepcija isporuke vode iz RVS lokalnim vodovodima je takva da se voda isporučuje preko distribucionih odvojaka u pripadajuće distribucione rezervoare, a sa ciljem da se hidraulički poremećaji i neravnomjernosti između dnevne i maksimalne satne potrošnje lokalnog vodovodnog sistema ne bi prenosili na RVS i time znatno smanjili efikasnost RVS. Na RVS postoji izgrađen distribicioni odvojak „Gradiošnica“ kojim je planirana isporuka vode za područje koje gravitira naselju Gradiošnice. Međutim, za ovakvu isporuku vode ne postoje uslovi, jer distribicioni rezervoar „Gradiošnica“, koji je predviđen planskim dokumentima, nije još uvijek izgrađen, pa se isporuka vode vrši direktno u mrežu potrošača preko distribucionog odvojka „Radovići“, pri čemu se dnevne oscilacije u proticajima, uzrokovane satnom neravnomjernosti potrošnje, direktno odražavaju na rad RVS. Osim ovih dnevnih oscilacija u protoku koje negativno utiču na RVS, ovakav način isporuke otežava isporuku vode za opštinu Kotor. Izgradnjom i puštanjem u rad rezervoara „Gradiošnica“ će se spriječiti oscilacije protoka na odvojk „Radovići“, gdje se protok kreće od 25 l/s do 60 l/s, te omogućiti relativno stabilan protok od oko 42 l/s, na koliko je procijenjena realna potreba za vodom ovog područja. Takođe, ukloniće se oscilacije pritiska u cjevovodu RVS, tj. stvoriće se uslovi za stabilno snabdijevanje vodom opštine Kotor i ravnomjerno punjenje prekidne komore „Tivat“ sa koje se trenutno vrši snabdijevanje opštine Tivat na dva distribuciona odvojka, Tivat-grad i Tivat-Mažina, a u budućnosti će se snabdijevati i opština Herceg Novi.

Za isporuku vode u kotorski vodovodni sistem će od velikog značaja biti unaprijeđenje vodosnabdijevanja na području ove opštine, a naročito sledeće aktivnosti koje se planiraju

Plan rada za 2018. godinu

sprovesti u saradnji sa D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcijom za izgradnju Kotora:

- Izgradnja vodovodne infrastrukture za sva naselja koja gravitiraju Bigovi, a koja će se snabdijevati vodom iz RVS, preko novoplaniranog distribucionog odvojka „Bigova“. JP je izdalo uslove za priključenje i izrada projektne dokumentacije je završnoj fazi;
- Izrada projekta vodovodne infrastrukture prema Krimovici. U okviru ovoga projekta ukazuje se potreba za aktiviranjem distribucionog odvojka sa RVS – „Jaz“ sa koga bi se pored ovog područja vršila isporuka vode i mještanima mjesne zajednice Lastva Grbaljska. JP je izdalo uslove za priključenje, ali kako izrada projektne dokumentacije nije započeta, nije realno očekivati početak isporuke vode u toku 2018. godine;
- Rješavanje problema vodosnabdijevanja Radanovića gdje će se, na inicijativu ViK Kotor, razmotriti mogućnost korišćenja prekidne komore „Radanovići“ za potrebe vodosnabdijevanja Radanovića i područja koje gravitira Radanovićima. Implementacijom ovog rješenja bi se riješili značajni problemi u vodosnabdijevanju, koji već više godina opterećuju građane i privredne subjekte tog područja. Prekidna komora „Radanovići“ je dio imovine RVS, i u građevinskom smislu još uvijek nije završena, te u tom smjeru treba naći zajedničko rješenje.

Kada su u pitanju odnosi sa D.O.O. „Vodovod i kanalizacija“ Bar mora se istaći da je za ovo JP, u tehničko-tehnološkom smislu, odnosno sa aspekta održivog funkcionisanja RVS, neprihvatljivo da ViK Bar preuzima relativno male količine vode, odnosno da prekida sa kontinualnim preuzimanjem vode tokom čitave godine. Neodrživost takvog stanja se jasno pokazala i u toku ljetnje sezone 2017. godine, kada je Predsjednik Opštine Bar, dr Zoran Srzentić, na inicijativu potpredsjednika Vlade Crne Gore, g. Milutina Simovića prilikom njegove radne posjete Opštini Bar, donio Odluku o uspostavljanju javnog interesa, u okviru koje je izdao nalog lokalnom vodovodnom preduzeću da izvrši preuzimanje maksimalnih količina vode iz RVS, a sve u cilju ublažavanja nestašice vode koja je evidentirna u više naselja na teritoriji ove opštine. Trasa RVS prolazi kroz cijelu teritoriju opštine Bar, od Kufina (granica sa opštinom Budva) do mjesta Kunje (granica sa opštinom Ulcinj), u okviru koje su izgrađeni i distribicioni odvojciji za isporuku vode iz RVS u barski vodovodni sistem, i to:

- Odvojak „Tunel 3“ u Đurmanima, koji se nalazi neposredno ispod rezervoara „Đurmani“, za vodosnabdijevanje Čanja i Sutomora, koji je kompletno opremljen;
- Odvojak „Šušanj“, u barskom naselju Šušanj, koji je kompletno opremljen i preko koga se vrši isporuka vode iz RVS od 2011. godine;
- Odvojak „Kajnak“, koji se nalazi u polju prema Ćafama i na kome treba ugraditi mjerno- regulacionu opremu;
- Odvojak „Dubrava“, koji se nalazi u naselju Dobre Vode pored magistralnog puta, koji je kompletno opremljen;
- Odvojak „Utjeha“, koji se nalazi se u naselju Utjeha pored magistralnog puta, koji je kompletno opremljen;
- Odvojak „Belveder“, koji se nalazi u mjestu Belveder na samoj granici opština Bar i Ulcinj, koji je kompletno opremljen, a preko istog se mogu snabdijevati vodom obližnja naselja u opštini Ulcinj.

Plan rada za 2018. godinu

Od jula 2011. godine pa nadalje, voda iz RVS je isporučivana u barski vodovodni sistem samo preko distribucionog odvojka „Šušanj“. Nemogućnost isporuke vode iz RVS krajnjim potrošačima barske opštine koji nemaju riješeno vodosnabdijevanje se jasno ogleda u činjenici da su se u prethodnom periodu mjesne zajednice, pravni subjekti i fizička lica sa teritorije opštine Bar, koji imaju problema sa vodosnabdijevanjem, u više navrata obraćali ovom JP zahtjevima za direktno priključenje na RVS (Your home Montenegro – Bar, naselje Sveti Ivan, Odbor mjesne zajednice Gluhi do, mjesne zajednice Marovići i Mandarinići, nevladino udruženje Đurmanska rijeka – Sutomore, Montim d.o.o. (kamenolom) i Možura d.o.o.). Pored navedenog treba dodati i da u naseljima Dobre Vode i Utjeha, sa preko 20.000 izgrađenih objekata, ne postoji izgrađena vodovodna infrastruktura, te nema ni mogućnosti preuzimanja vode iz RVS. Međutim, Opština Bar je u četvrtom kvartalu 2017. godine preuzela inicijativu i podnijela dva nova zahtjeva za isporuku vode iz RVS, i to:

- Zahtjev za izgradnju novog distribucionog odvojka za naselje Zaljevo, u okviru kojeg se planira riješiti i vodosnabdijevanje naselja Sveti Ivan. Ovo JP je izdalo neophodne Opšte i Posebne uslove priključenja na predmetnoj lokaciji, pri čemu je, shodno Opštim uslovima priključenja na RVS, dogovorena izgradnja distribucionog rezervoara, zapremine koja odgovara području snabdijevanja.
- Zahtjev za privremeno priključenja naselja Veliki pijesak na postojeći distribicioni odvojak „Dubrava“, kojim se traži direktno priključenje lokalne vodovodne mreže na RVS. Uslovi za privremeno priključenje su izdati na period od 24 mjeseca, u okviru kojeg je potrebno izgraditi distribicioni rezervoar za predmetno područje snabdijevanja. Zahtjev za direktno priključenje je izdat na osnovu tačke 5 Opštih uslova priključenja na RVS, kojom se propisuje da se ovakav zahtjev može prihvatiti na period do 24 mjeseca, ukoliko takvo priključenje dozvoljavaju tehničko-tehnološki uslovi funkcionisanja RVS. Imajući u vidu izuzetno nizak stepen iskorišćenosti ovog dijela sistema, odlučeno je da se zahtjev za direktnim priključenjem prihvati.

Sa lokalnim vodovodnim preduzećem iz Ulcinja je u toku 2017. godine na operativnom nivou održan stepen saradnje iz prethodnih godina. Lokalno vodovodno preduzeće je nastavilo sa praksom što manjeg preuzimanja vode iz RVS, koje je bilo na minimalnom ugovorenom nivou, iako na teritoriji opštine Ulcinj postoji niz naselja koja imaju problema sa vodosnabdijevanjem, posebno u toku ljetnjeg perioda, kao i niz naselja bez lokalne vodovodne infrastrukture. Može se konstatovati da je predmetni način funkcionisanja sa tehničko-tehnološkog stanovišta na granici održivosti, odnosno da je situacija prilično slična kao i sa lokalnim vodovodnim preduzećem iz Bara. Ovom JP su se obraćali i privrednici koji posluju na području opštine Ulcinj kako bi se pokušao pronaći način za direktno priključenje na RVS (turističko naselje „Kristalni rt“ - Kruče).

U toku 2017. godine je pružena i tehnička pomoć obrađivačima investicionog plana za implemetaciju KFW kreditnih sredstava za poboljšanje vodosnabdijevanje opštine Ulcinj. Kao što Studija izvodljivosti i predviđa, konsultant je stanovišta da je uredno vodosnabdijevanje opštine Ulcinj neodrživo bez RVS, kako po pitanju količina vode, tako i po pitanju kvaliteta vode. U tom smislu se planira i razvoj infrastrukture na području Velike

Plan rada za 2018. godinu

plaže koje bi bilo zasnovano na aktiviranju distribucionog odvojka na Bulevaru Teuta. U toku 2018. godine će se uložiti dodatan napor na poboljšanju odnosa sa lokalnim vodovodnim preduzećem, u smislu unapređenja vodosnabdijevanja teritorije opštine Ulcinj, bilo putem aktiviranja distribucionih odvojaka Belveder i Bulevar Teuta, bilo povećanjem količine vode koja se isporučuje preko distribucionog odvojka Bratica.

Plan rada za 2018. godinu

OPŠTINA	jan	feb	mart	april	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec	Ukupno
TIVAT	80,352	72,576	80,352	77,760	80,352	129,600	200,880	227,664	168,480	107,136	77,760	80,352	1,383,264
KOTOR	54,000	48,500	54,000	52,000	54,000	207,500	214,000	214,000	207,000	54,000	52,000	54,000	1,265,000
BUDVA	66,960	60,480	66,960	90,720	120,528	298,080	696,384	843,696	427,680	66,960	64,800	66,960	2,870,208
BAR	54,000	48,000	54,000	52,000	54,000	52,000	201,000	255,000	104,000	54,000	52,000	54,000	1,034,000
ULCINJ	40,176	36,288	40,176	38,880	40,176	38,880	66,960	107,136	38,880	40,176	38,880	40,176	595,624
H. NOVI					13,392	25,920	40,176	80,352	38,880	13,392	12,960	13,392	238,464
UKUPNO	295,488	265,844	295,488	311,360	362,448	751,980	1,419,400	1,727,848	984,920	335,664	298,400	308,880	7,386,560

Tabela 2: Planirana potrošnja vode po opštinama Crnogorskog primorja u 2018. godini

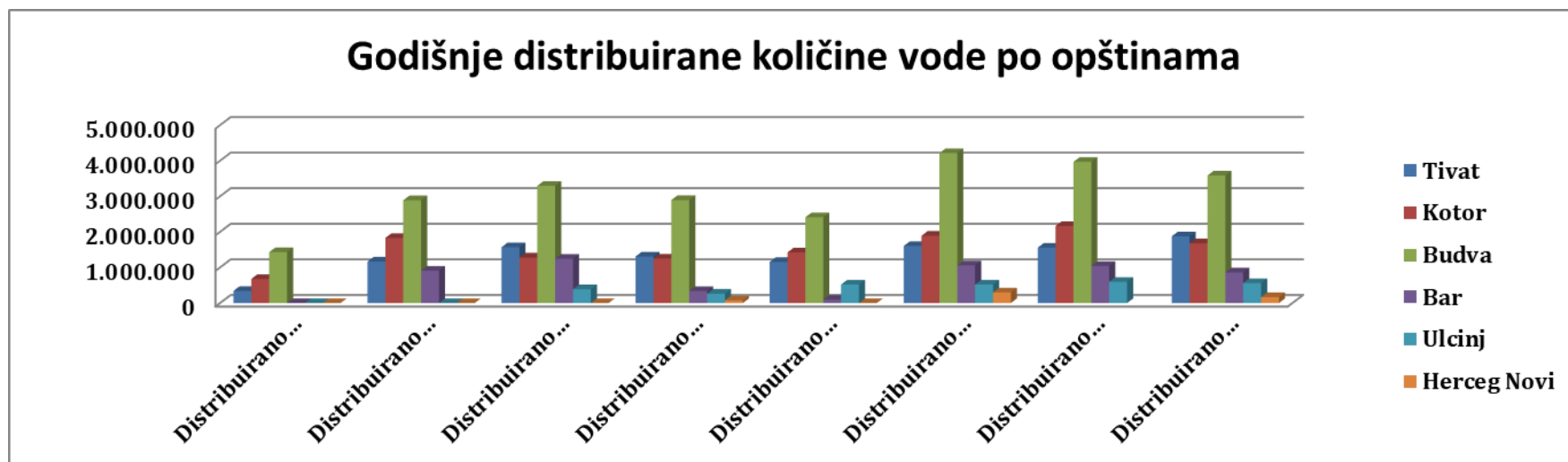
OPŠTINA	jan	feb	mart	april	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec	Ukupno
													2017
TIVAT	103,601	89,278	87,068	85,071	101,407	192,064	300,130	377,137	229,601	202,969	119,953		1,888,279
KOTOR	55,854	56,979	54,020	108,345	54,560	208,452	242,239	308,292	263,646	218,778	115,814		1,686,979
BUDVA	123,042	80,621	95,444	125,194	221,962	444,026	804,017	862,066	488,619	227,178	117,532		3,589,701
BAR	55,003					52,989	238,249	286,157	121,480	54,894	52,660		861,432
ULCINJ	47,168	37,504	40,927	39,661	41,127	39,306	93,774	102,044	39,311	41,087	39,230		561,139
H. NOVI					42,407	14,233	0	82,581	27,268				166,489
UKUPNO	384,668	264,382	277,459	358,271	461,463	951,070	1,678,409	2,018,277	1,169,925	744,906	445,189	0	8,754,019

Tabela 3: Ostvarena potrošnja vode po opštinama Crnogorskog primorja u 2017. godini

Plan rada za 2018. godinu

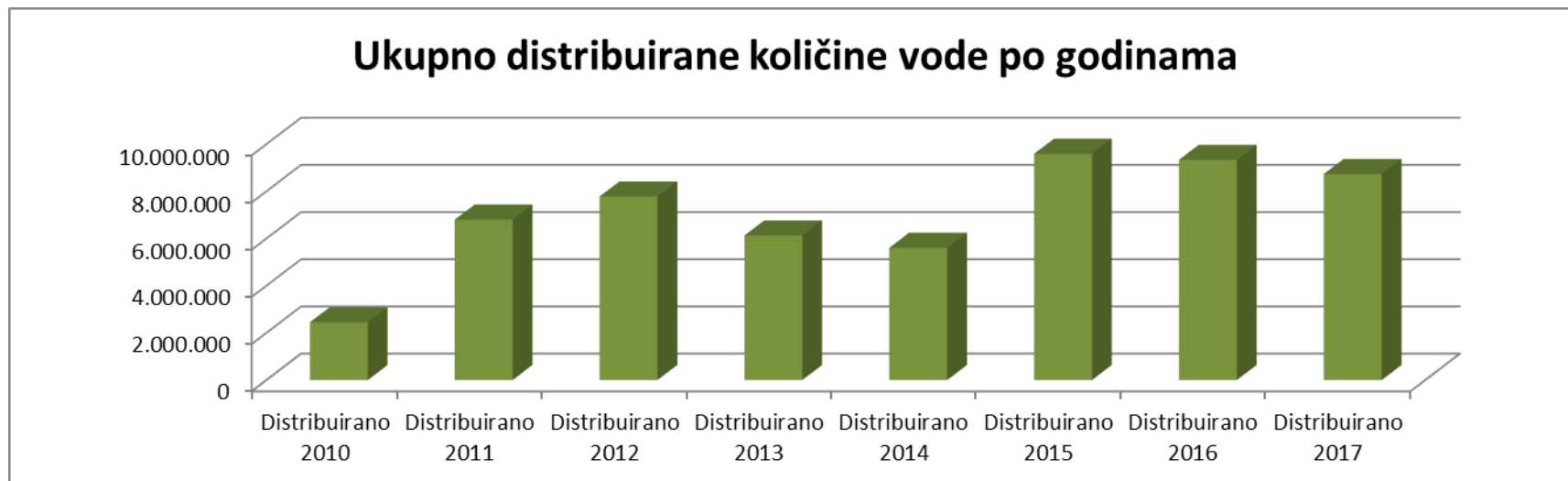
	Tivat	Kotor	Budva	Bar	Ulcinj	Herceg Novi	Ukupno
Distribuirano 2010	340,290	678,100	1,431,588	0	0	0	2,449,978
Distribuirano 2011	1,166,732	1,829,684	2,889,569	909,976	0	0	6,795,961
Distribuirano 2012	1,568,506	1,279,794	3,295,687	1,246,564	388,536	0	7,779,087
Distribuirano 2013	1,307,499	1,249,343	2,893,906	338,927	263,202	72,759	6,125,636
Distribuirano 2014	1,154,716	1,423,323	2,412,145	94,652	521,141	0	5,605,977
Distribuirano 2015	1,604,681	1,893,848	4,214,705	1,059,264	518,692	298,548	9,589,738
Distribuirano 2016	1,556,206	2,166,762	3,969,202	1,043,713	597,758		9,333,641
Distribuirano 2017	1,888,274	1,686,979	3,589,701	861,432	561,139	166,489	8,754,014
Ukupno	10,586,904	12,207,833	24,696,503	5,554,528	2,850,468	537,796	56,434,032

Tabela 4: Isporučene količine vode u periodu od 2010. do 2017. godine

Grafik 1: Godišnje distribuirane količine vode po godinama

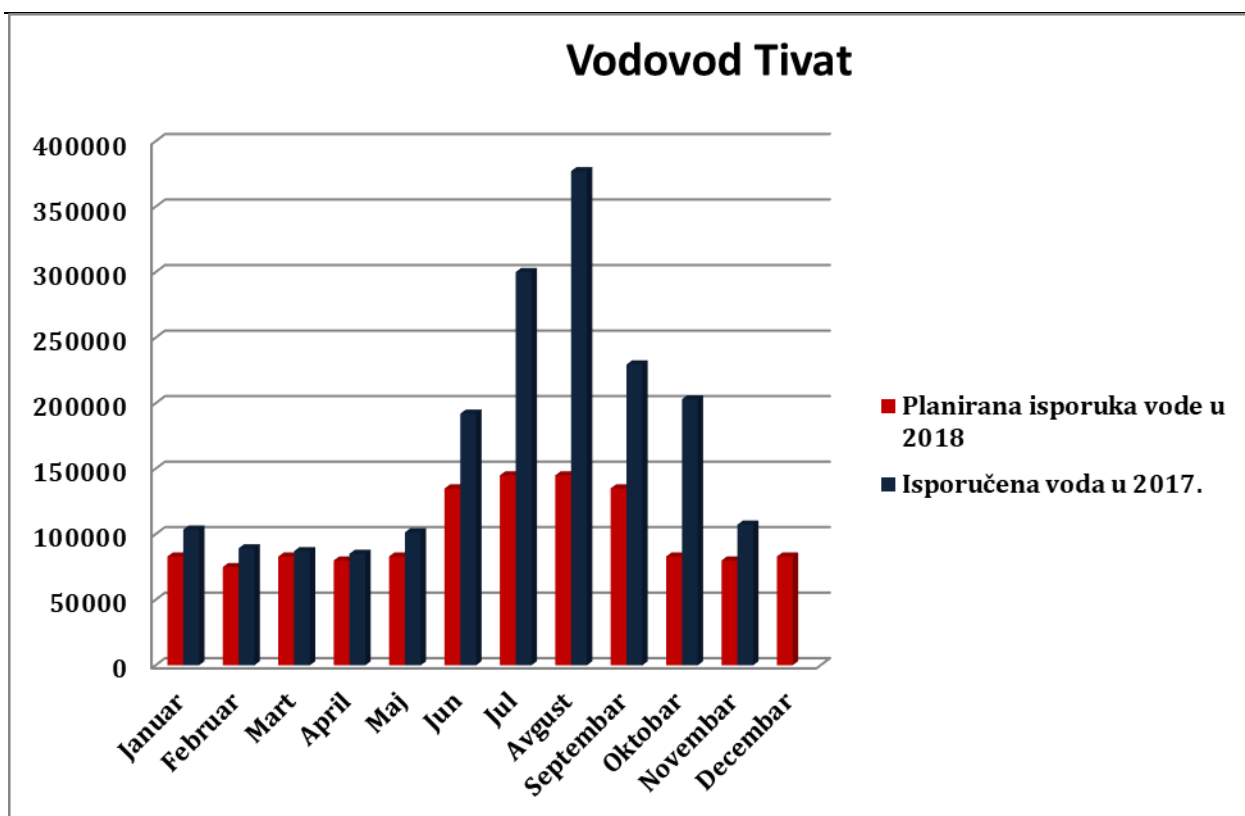
Plan rada za 2018. godinu

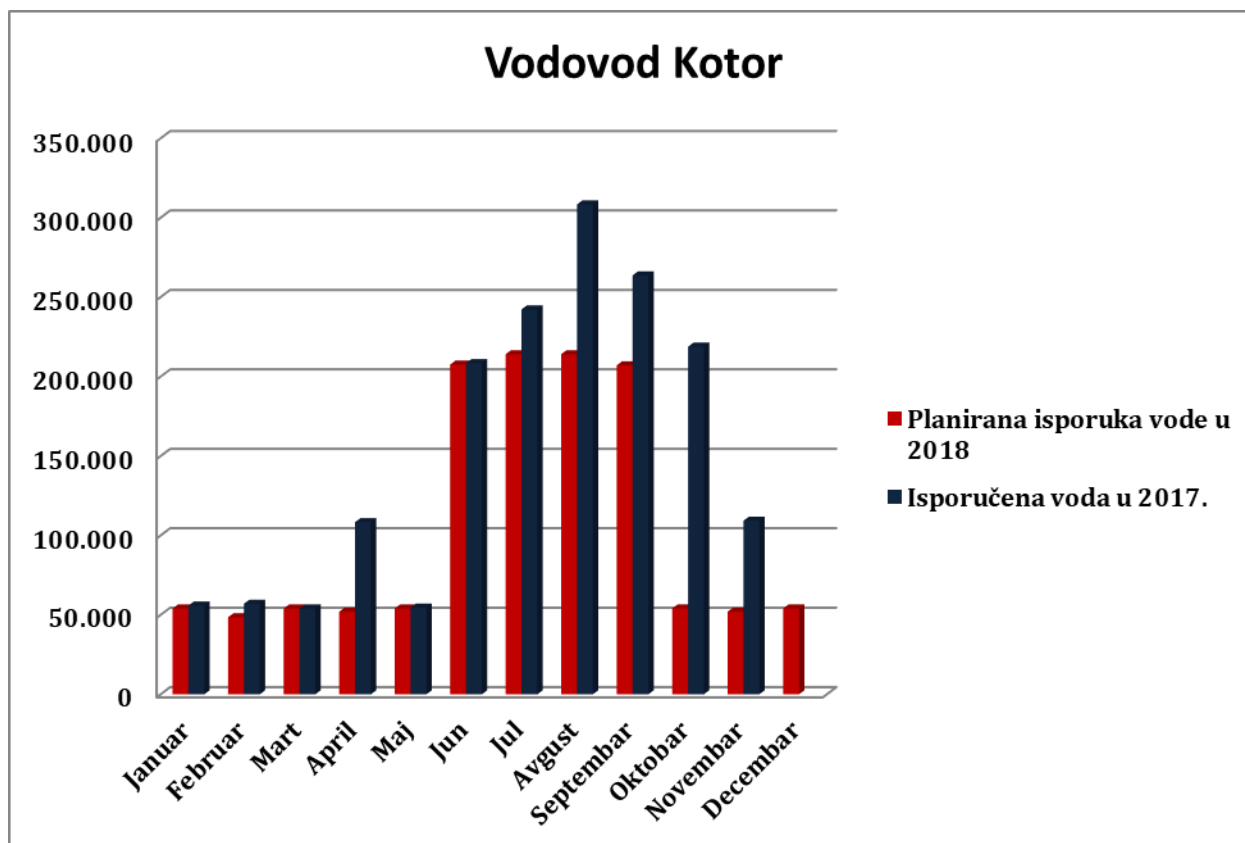
Grafik 2: Ukupno distribuirane količine vode po godinama

Iz navedenih grafika i tabela se može zaključiti da planirane odnosno ugovorene količine vode bile su znatno niže od isporučenih. Uzimajući u obzir činjenicu da godišnji kapacitet trenutno izgrađene I faze RVS iznosi oko 34.689.600 m³ jasno je da postoje značajne količine vode koja se može oprijediti za druge djelatnosti (izvoz, flaširanje i dr.) bez ugrožavanja urednog javnog vodosnabdijevanja, što je detaljnije opisano u poglavlju 8.

Plan rada za 2018. godinu

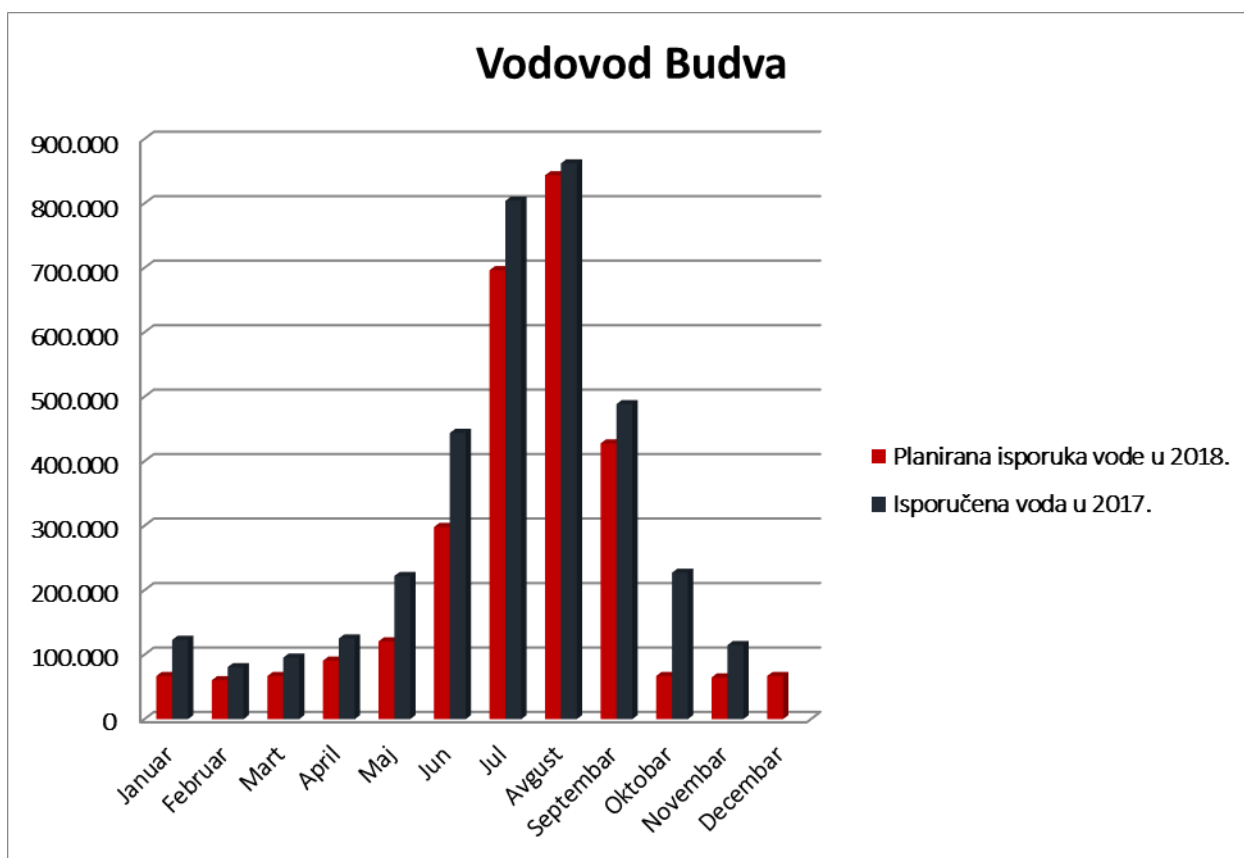

Grafik 3: TIVAT-Uporedni prikaz planiranih količina isporuke vode u 2018. g. i isporučenih količina vode u 2017.g

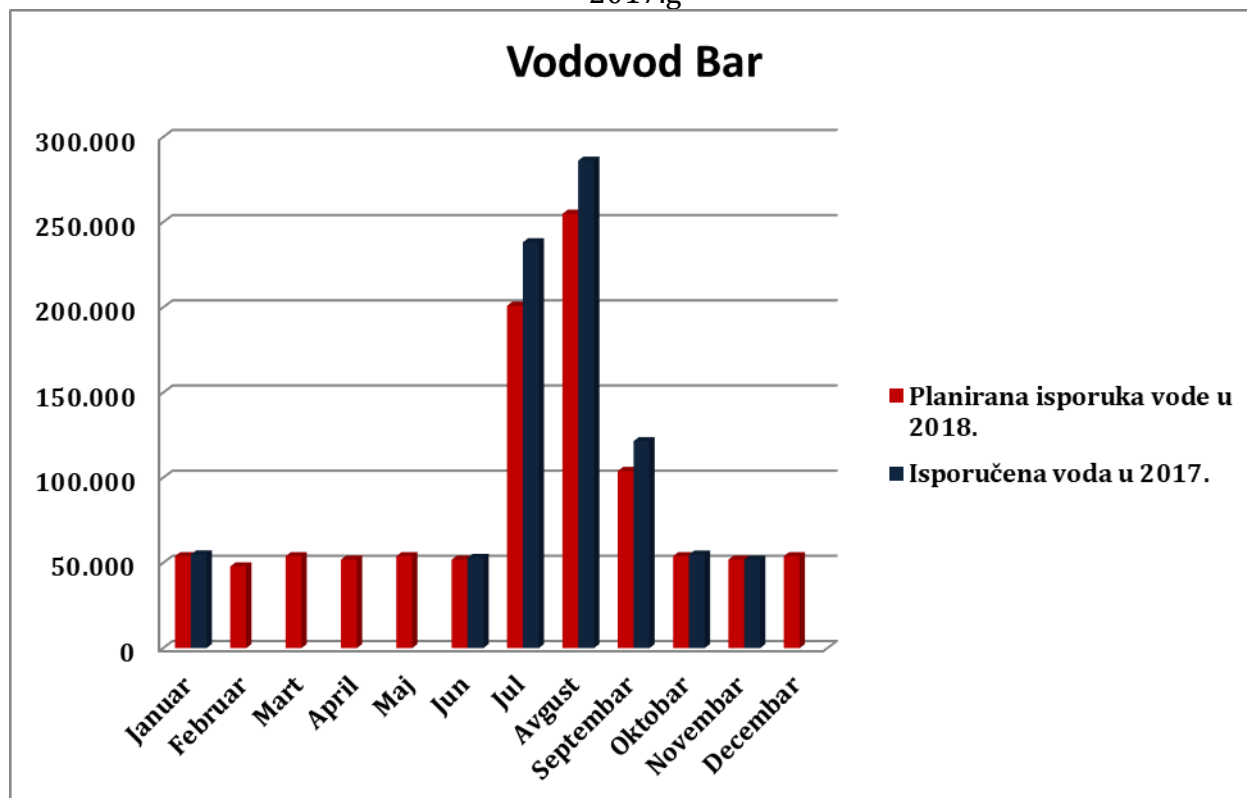

Grafik 4: KOTOR- Uporedni prikaz planiranih količina isporuke vode u 2018. g. i isporučenih količina vode u 2017.g

Plan rada za 2018. godinu

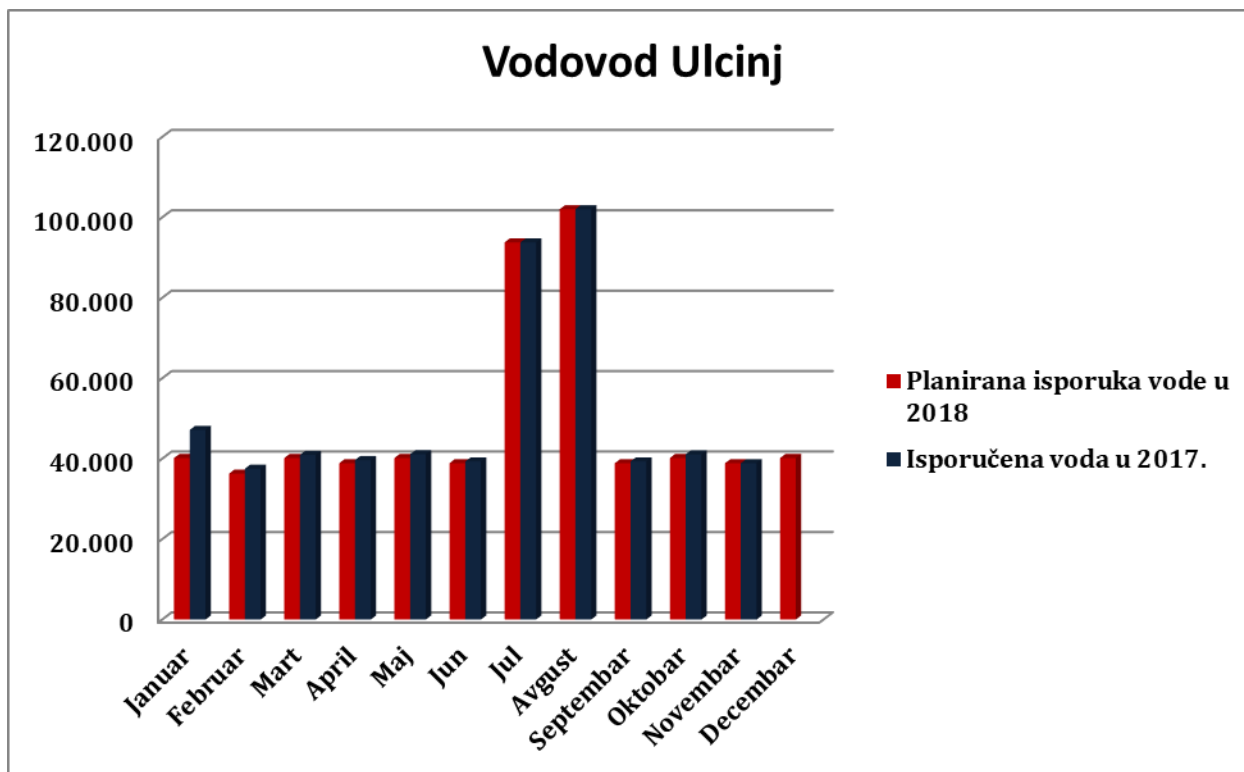

Grafik 5: BUDVA- Uporedni prikaz planiranih količina isporuke vode u 2018. g. i isporučenih količina vode u 2017.g

Plan rada za 2018. godinu

Grafik 6: BAR - Uporedni prikaz planiranih količina isporuke vode u 2018. g. i isporučenih količina vode u 2017.g.

Grafik 7: ULCINJ - Uporedni prikaz planiranih količina isporuke vode u 2018. g. i isporučenih količina vode u 2017.g

Iz navedenih tabela i dijagrama jasno se vidi da postoji nesklad između planiranih (na osnovu zahtjeva lokalnih vodovodnih preduzeća) i preuzetih količina vode, koje su rezultat stvarnih potreba za vodom opština Crnogorskog primorja. Ovo JP u okviru svojih planova za isporuku vode se može osloniti samo na količine vode koje su predviđene ugovorima o isporuci vode sklopljenim sa lokalnim vodovodnim preduzećima, iako je iz prethodnog iskustva sasvim jasno da će se i u 2018. godini preuzeti značajno veće količine od ugovorenih. Ovakvo iskustvo bi trebalo da inicira i obaveže lokalna vodovodna preduzeća kod definisanja plana za 2018. godinu, da aneksima na postojeće ugovore kojima bi se definisale veće minimalne količine vode za 2018. godine, obezbijede stvarno potrebne količine vode iz RVS.

Dakle, projekcija ukupnih količina vode za isporuku iz RVS za sve primorske opštine, koje su planirane na osnovu važećih ugovora, za 2018. godinu iznosi 7.386.560m³. Kao i do sada planirano je da se najveće količine isporuče opštini Budva, zatim opštinama Kotor, Tivat i Bar, a najmanja količina opštini Ulcinj.

Ukoliko bi se uzela u obzir dosadašnja praksa povećane potražnje za vodom od strane lokalnih vodovodnih preduzeća u odnosu na ugovorene količine, može se projektovati da bi isporuka vode u 2018. godini mogla kretati između 8,5 i 9,5 miliona m³, u zavisnosti od hidroloških uslova, međutim plan se, kao što je već navedeno, oslanja na ugovorene količine vode.

Plan rada za 2018. godinu

2.2. Plan aktivnosti na održavanju sistema i sprovođenju mjera energetske efikasnosti

U 2018. godini, održavanje RVS obuhvatiće aktivnosti čiji je glavni cilj stalni nadzor nad proizvodnom opremom da bi se obezbijedila maksimalna pouzdanost na duži vremenski period. Jedan od bitnih činioca je pravilno održavanje, prije svega adekvatnim sprovođenjem preventivnog održavanja, koje omogućava da se predvidi stanje otkaza, izvrši priprema za poremećaj kao i da se blagovremeno planiraju raspoloživa sredstva i radna snaga za sprovođenje neophodnih intervencija.

S obzirom na specifičnost opreme za koju su neophodna specijalizovana znanja za popravku kao i smanjena učestalost kvarova u prethodnom periodu eksploatacije opreme, održavanje će se u 2018. godini bazirati na angažovanju kooperanata. Sprovođenjem tenderskih procedura po planu javnih nabavki za 2018. godinu će se predvidjeti :

- Nabavka neophodnih rezervnih djelova;
- Radovi na popravci neispravne opreme;
- Radovi na održavanju opreme RVS (defektaža i otklanjanje kvarova, redovni servisi opreme, zamjena dotrajalih djelova itd.)

2.2.1 Redovne aktivnosti na održavanju hidro-mašinske i elektro opreme.

Planirane aktivnosti obuhvataju:

- Periodično održavanje pumpi (kontrola rada i redovno podmazivanje pumpi i motora);
- Kontrolu rada akumulatorskih baterija;
- Kontrolu rada stanica katodne zaštite;
- Kontrolu ventilacije u elektro ormarima;
- Kontrolu rada UV postrojenja;
- Kontrolu rada hlornog postrojenja;
- Kontrolu i praćenje rada Scada sistema;
- Kontrolu kvaliteta isporučene energije i
- Kontrolu urednog snadbijevanja električnom energijom.

Redovno praćenje i kontrola ispravnosti rada hidro-mašinske opreme na objektima u sastavu RVS vršiće se od strane zaposlenih.

Svi nedostaci i kvarovi na RVS, kao i u prethodnom periodu, biće evidentirani procedurom prijave kvara. Naime, u 2017. godini je uspostavljena procedura prijave kvarova u RVS, koja se bazira na uspostavljenoj bazi podataka i u okviru koje se evidentiraju izvršene opravke po osnovu podnesenih prijava. Prijavu evidentiranog kvara mogu da izvrše svi zaposleni u JP i u tu svrhu je na svim objektima dostavljena forma za prijavu kvara i izvršeno upoznavanje sa procedurom. Sprovođenjem predmetne procedure prilikom prijave i popravke kvarova, pri čemu se kao kvar tretira ne samo kvar na RVS, već i na kvarove koje javljaju na drugim uređajima (klimatizacija, lift i sl.) i objektima koji su u vlasništvu ovog JP, je značajno unapređena ažurnost, ali i uspostavljena značajno poboljšana evidencija i sljedivost.

Plan rada za 2018. godinu

**Regionalni vodovod
Crnogorske primorje**

J.P. Regionalni Vodovod Crnogorska Primorje

Prijava kvara broj : 87 / 2017

Tel: +382 33 451 909
 Tlg. Servis: 060 000 0000, Crna Gora
 www.regionalnovodovod.me
 elektr@regionalnovodovod.me

Prijava :

Datum prijave :	22.Mar.2017	Prijavio kvar:	Milovan Bijelić
Mašina :	Šaht vazdušnog ventila V.V. 02	Prijava prima :	Zoran Vukićević
Lokacija :	PS Rejčji-HT Sozina	Odgovorno lice :	Zoran Vukićević
Vrsta kvara :	Mašinski	Odgovorno lice :	Milovan Bijelić
Prioritet :	I		

Opis : U šahtu V.V. 02 u Rejčjima (ispred HT Sozina), ustanovili smo da vazdušni ventil sa dvije kugle DN200 PN10, propušta vodu (1-2 l/sek). Ventil smo privremeno isključili iz rada sa servisnim ventilom.

Zaključak-nalaz: Promijeniti gumeni dihtung u vazdušnom ventilu.

Napomena:

Status prijave :

Status :	Završeno	Datum intervencije:	25.May.2017
Izjelnaj broj :	03-17/14315/2	Prijava obradio :	Zoran Vukićević

Napomena: U šahtu vazdušnog ventila (oznaka V.V. 02), zamijenjen je dihtung, koji je bio oštećen. Izvršena je proba i ventil pušten u rad. Radove izvršili Aleksandar Ružić, Zoran Vukićević i Milorad Ivanović. Napravljeno je i foto zapis.

Slika 1: Primjer obrasca prijave kvara

U toku 2018. godine se planira uspostavljanje GIS baze podataka RVS, uz korišćenje Barthauer ili EDAMS programskih aplikacija. Naime, ovo JP od 2017. godine učestvuje u dva paralelna pilot projekta u okviru kojih se vrši obuka učesnika sa softverskim rješenjima koja na integralan način obuhvataju temu upravljanja infrastrukturom, opremom, ali i bazama podataka iste. Takođe, predmetni softveri imaju komponente za baze podataka kupaca, hidrauličko modeliranje, izdavanje i praćenje radnih naloga, izradu statističkih izvještaja i sl. Po završetku prve godine obuke će se odlučiti koje od pomenutih softverskih rješenja više odgovara specifičnostima funkcionisanja ovog JP, odnosno koje će primjenom u praksi dati bolje rezultate.

Plan rada za 2018. godinu

2.2.2 Plan mjera energetske efikasnosti

Kontrola kvaliteta isporučene energije i optimizacija potrošnje električne energije predstavlja jednu od mjera energetske efikasnosti. Veoma važno je napomenuti da je od 22.06.2017. godine pušten u rad 35KV kabal, dionica od TS110/35KV Virpazar do TS 35/0,4KV Bolje Sestre čime je PS „Bolje Sestre” obezbjeđeno sigurno napajanje. Alternativno napajanje je iz TS35KV Gornja Zeta. Trenutni naponi su 10% veći u odnosu na napone iz TS 35KV Gornja Zeta što se odražava i na rad motora u PS „Bolje Sestre” i PS „Reljići”. U 2018. godini se očekuje stabilno napajanje objekata RVS u granicama koji su predviđeni zakonom o energetici, što će obezbijediti normalan rad pumpnih postrojenja. Kontrola napajanja preko SCADA sistema omogućava blagovremenu intervenciju i mogućnost upozorenja dispečerskog centra Elektroprenosnog sistema Crne Gore o svim prekidima napajanja kao i o nepravilnostima koji negativno utiču na rad opreme RVS.

Imajući u vidu da će se sa primjenom novog načina tarifiranja električne energije započeti od 01.01.2018. godine, neophodno je pripremiti plan uključenja pumpi na mjesečnom nivou.

Iako bi bilo logično predmetni plan pripremiti na osnovu ugovorenih količina isporučene vode prema lokalnim vodovodima, imajući u vidu iskustvo iz prethodnih godina kada su lokalna vodovodna preduzeća preuzimala značajno veće količine od ugovorenih, to će se plan pripremiti na osnovu opsežne evidencije rada pumpnih postrojenja u prethodnim godinama. Angažovanje prenosnih kapaciteta (vršno opterećenje) je maksimalna izmjerena srednja vrijednost aktivne snage u vremenu od 15 minuta u toku mjeseca i do 01.01.2018. godine se maksigrafom mjerila isključivo u toku dnevne tarife. Međutim, novim načinom tarifiranja će se vršiti obračun maksigrafa i u toku noćne tarife, uz korektivni faktor koji će se iznositi oko 0,25-0,30, dakle 25-30 % dnevnog maksigrafa. U dosadašnjoj praksi troškovi vršne snage su po važećem načinu tarifiranja iznosili između 30%-35% ukupnog računa za utrošenu električnu energiju, a neplanskim uključenjem pumpi može doći do povećanja računa za električnu energiju i do 60% u odnosu na račune kada se sprovedu mjere planskog uključenja pumpi. U tom smislu se na mjesečnom nivou analizirala mogućnost smanjenja troškova po osnovu obračunske snage. Upravljanje vršnim opterećenjem se ostvaruje kontrolisanjem radnih režima najvećih potrošača. Cilj je izbjeći istovremeni rad, to jest rasporediti periode punog opterećenja različitih potrošača tako da se ne poklapaju (ako je to moguće), uz obezbjeđenje redovne isporuke vode u skladu sa zahtjevima korisnika.

Međutim, imajući u vidu da će se u 2018. godini primjenjivati novi način tarifiranja, biće potrebno potpisati ugovore o snabdijevanju sa unaprijed određenom vršnom potrošnjom. Plan vršne potrošnje će se, kako je već rečeno, pripremiti na osnovu prethodnog iskustva u isporuci vode, pri čemu se može očekivati da će u pojedinim mjesecima doći do prekoračenja ugovorenih količina, jer je nemoguće precizno predvidjeti potrebe za vodom Crnogorskog primorja u toku svakog dana u godini. Prekoračenje u odnosu na ugovorene vrijednosti će se naplaćivati po 100% većoj cijeni, shodno novom načinu tarifiranja.

Kompenzacija reaktivne energije je jedna od bitnih mjera u sferi energetske efikasnosti, odnosno u ušedi energije. Izvori reaktivne energije u pogonu su: motori, transformatori, fluo izvori svjetlosti itd. Posledica navedenog su gubici i povećanje mjesečnog računa za električnu energiju. U objektima RVS urađena je kompenzacija opšte potrošnje, kao i pojedinačna kompenzacija motora koji se pokreću softstarterima. Frekventna regulacija motornih pogona u PS „Bolje Sestre” i PS „Reljići” omogućava mekan start motora kao i mogućnost regulacije brzine obrtaja vratila elektromotora, što je jedna od najvažnijih mjera u uštedi energije, gdje

Plan rada za 2018. godinu

postoji potreba za promjenljivom brzinom. Smanjivanjem broja obrtaja za 10%, smanjuje se utrošak električne energije oko 25%. Frekventni regulatori najviše se koriste u zimskom periodu kad je potrošnja ispod 300 l/s. Soft-starter direktno ne štedi energiju, ali indirektno produžava radni vijek ležajeva elektromotora, uklanja mehaničke probleme pri startovanju i ograničavaju startnu struju motora.

Analiza stanja niskonaponske električne mreže u realnim uslovima pod opterećenjem u dužem vremenskom periodu, daje podatke o naponu (fazni, međufazni), strujama, aktivnoj, reaktivnoj i prividnoj snazi i energiji, faktoru snage, frekvenci kao i drugim parametrima koji uslovljavaju određivanje najpovoljnije kompenzacije.

U domenu rasvjete pojavljuje se potreba uvođenja savremenih rasvjetnih rješenja. Moguće rješenje za uštedu u rasvjeti je zamjena rasvjetnih tijela (naročito živinih i natrijumovih) savremenim LED rasvjetnim tijelima. Potrošnja LED izvora je znatno manja za isti intenzitet svjetlosti dok je vijek trajanja LED izvora i do 80.000 radnih sati. Cijena LED izvora je veća od standardnih rasvjetnih rešenja, a vrijeme povratka investicija je do 5 godina gledano samo kroz uštedu električne energije. Pozitivni efekti uvođenja LED rasvjete su da nema potrebe za održavanjem, kvalitet rasvjete je dobar i emisija CO₂ je minimalna, pa će se u tom smislu sagledati mogućnost postepenog prelaska na ovaj način rasvjete.

Takođe, u okviru projekta natkrivanja vodozahvata izvorišta „Bolje sestre“ će se sagledati i finansijska i ekonomska isplativost ugradnje solarnih panela na krovnoj površini, a sve u cilju obezbjeđenja sopstvenih izvora energije za klimatizaciju radnog prostora, rasvjetu, funkcionisanje manjih potrošača kao što računari, elektromotori, laboratorijski uređaji itd.

2.3. Plan sprovođenja kontrole kvaliteta vode

Cilj JP kada je u pitanju kontrola kvaliteta vode koja se isporučuje je da, bez alternative, voda koja se distribuira bude pod stalnom nadzorom u smislu praćenja kvaliteta, kako bi se osigurala njena higijensko-zdravstvena ispravnost.

Kontrola kvaliteta vode će i u narednoj godini biti organizovana na dva nivoa provjere: u Institutu za javno zdravlje i internoj laboratoriji JP-a. Institut za javno zdravlje plansko-sistematski u pravilnim vremenskim razmacima kontroliše kvalitet vode na prisustvo značajnih polutanata, na mikrobiološka svojstva i periodično na specifične organske polutante. Voda za piće koju iz RVS se preventivno podvrgava i radiološkom ispitivanju.

Interna laboratorija svojom opremljenošću, prostorom i uslovima rada svakodnevno prati eventualne promjene kvaliteta (organoleptička i druga svojstva fizičko-hemijske prirode) ulazne sirove vode, vode tokom proizvodnje (nakon prvog stepena dezinfekcije UV zracima) i konačno nakon završnog hlorisanja prije krajnje isporuke. Sve kontrole su u skladu sa planski utvrđenom dinamikom.

Kao i svih prethodnih godina i u 2018. godini fokus će biti na održavanju najviših standarda profesionalnog ponašanja i odgovornog upravljanja kao važnih karika u sprečavanju ulaska u sistem i distribucije vode neprovjerenog kvaliteta, a koji se odnose na upravljanje:

- laboratorijskim osobljem,
- laboratorijskim procedurama,
- laboratorijskim dokumentima i
- zaduženjima.

Plan rada za 2018. godinu

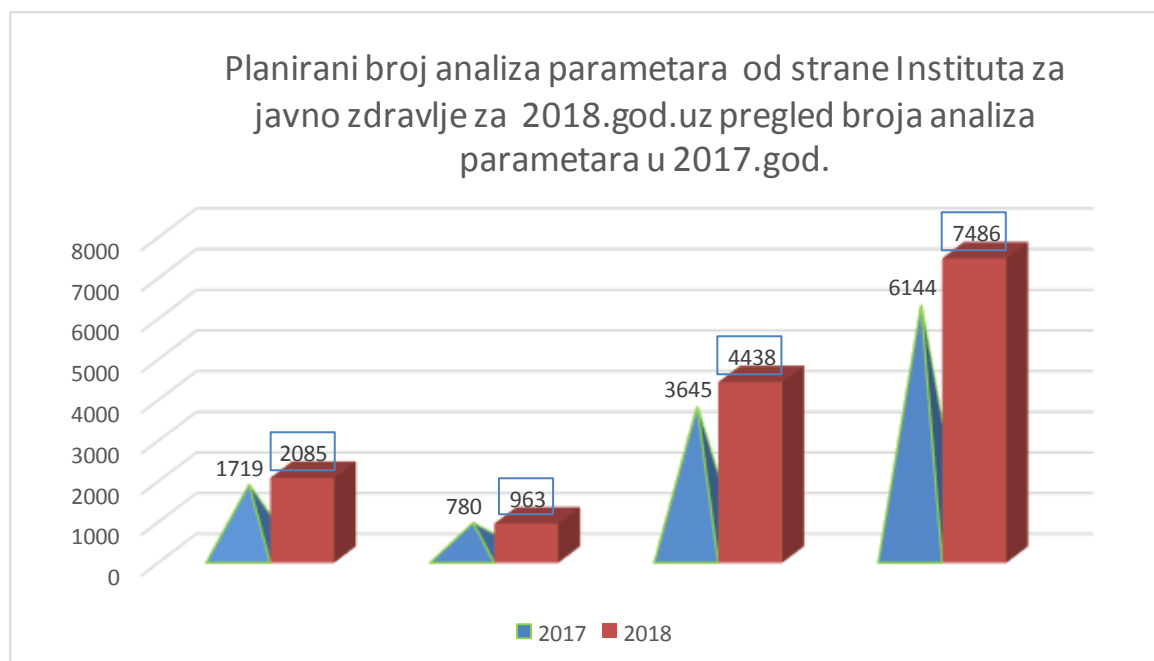
2.3.1. Dinamika uzorkovanja i kontrole kvaliteta vode

Tokom 2018. godine planirano je da se dinamika uzorkovanja i analiziranja poveća, kao i da se poveća broj parametara analiziranih u pojedinačnim uzorcima u odnosu na prethodnu godinu, iako je praksa da se analizira mnogo veći broj parametara nego što to zakonska regulativa propisuje.

Dosadašnji broj analiza pojedinačnih parametara na godišnjem nivou je bio preko 25.000, dok će u narednoj godini porasti za najmanje 500 analiza pojedinačnih parametara.

Instytut za javno zdravlje će shodno potpisanom ugovoru nastaviti sa kontrolom ispravnosti vode iz RVS u prvom dijelu godine, kada se planira i raspisivanje novog tendera za eksternu kontrolu kvaliteta vode iz RVS.

Dinamika kontrole, naročito eksterne, zavisi od količine vode koja se isporučuje, te ukoliko se uzme u obzir dosadašnji trend u isporuci može se planirati da će eksterna laboratorija analizirati oko 380 različitih uzoraka, odnosno izvršiti cca 7.486 analiza pojedinačnih parametara. Shodno važećim pravilnicima vršiće se osnovni i periodični (prošireni) pregledi vode, ali i kompletna analiza iako nije obavezna za kontrolu svake godine.

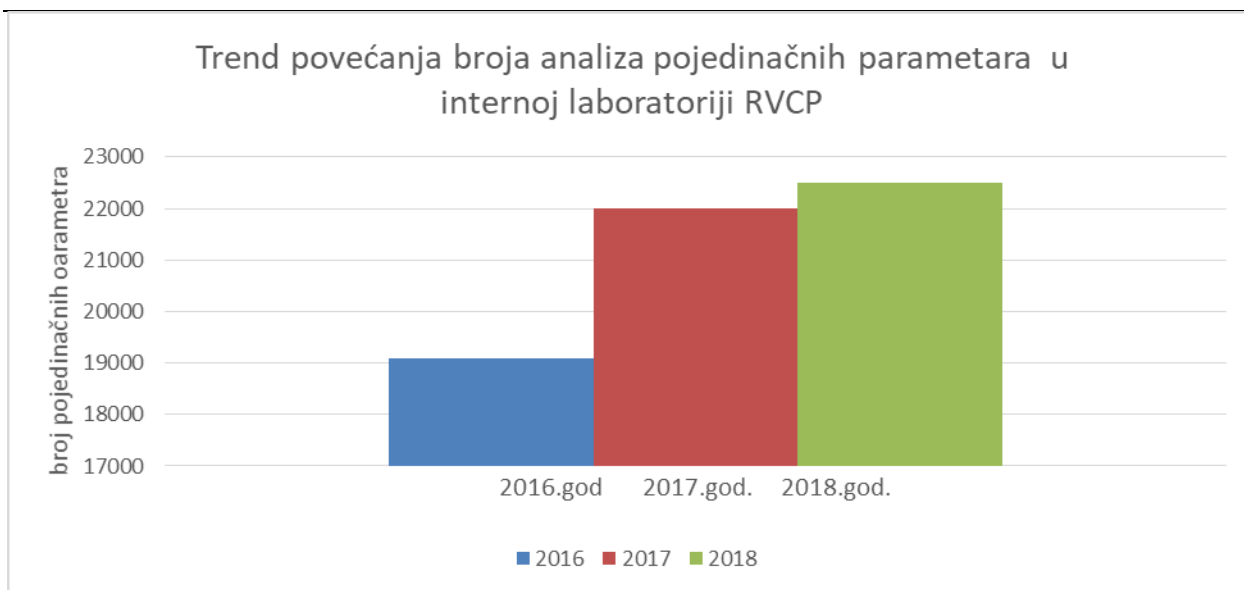
Grafik 8: Uporedni prikaz analiziranih parametara u IZJZ u 2017. godini i planiranih za 2018. godinu

Kontrola ispravnosti vode u internoj laboratoriji predstavlja prioritet, jer se dnevnom kontrolom stiče informacija o kvalitetu vode koja se nalazi u sistemu, pa će se nastaviti sa trendom povećanja broja analiza koji je prisutan poslednjih godina.

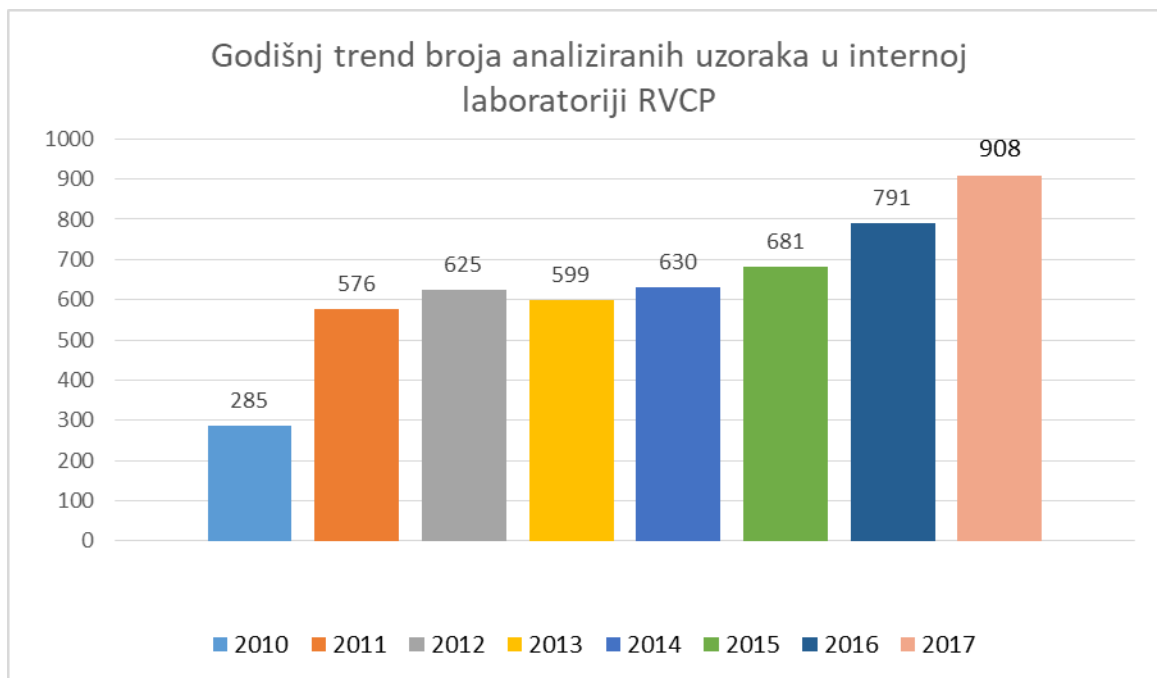
Tokom 2018. godine planirano je dalje povećanje dinamike uzorkovanja i analiziranja kao i povećanje broja parametara analiziranih u pojedinačnim uzorcima.

U grafičkom prikazu koji slijedi dat je planirani broj analiza pojedinačnih parametara u internoj laboratoriji preduzeća za 2018. godinu uz uporedni prikaz povećanja broja analiza koji je karakterisao prethodne dvije godine.

Plan rada za 2018. godinu

Grafik 9: Uporedni prikaz broja analiza parametara u 2016. i 2017. godini i planiranih za 2018. godinu

Grafik 10: Godišnji trend broja analiziranih uzoraka u internoj laboratoriji

2.3.2. Osiguranje analitičkog kvaliteta interne laboratorije

Stvaranje analitičkog kvaliteta se obezbjeđuje stvaranjem kvaliteta metode, koji se osigurava između ostalog nabavkom mjerila i hemikalija od priznatih proizvođača, gdje svaki ulazni sadržaj ima odgovarajuću specifikaciju od strane proizvođača koji garantuje kvalitet istih. Tako će se i u narednoj 2018. godini obaviti planirana nabavka reagenasa, potrošnog materijala kao i dopuna instrumentalne mjerne opreme.

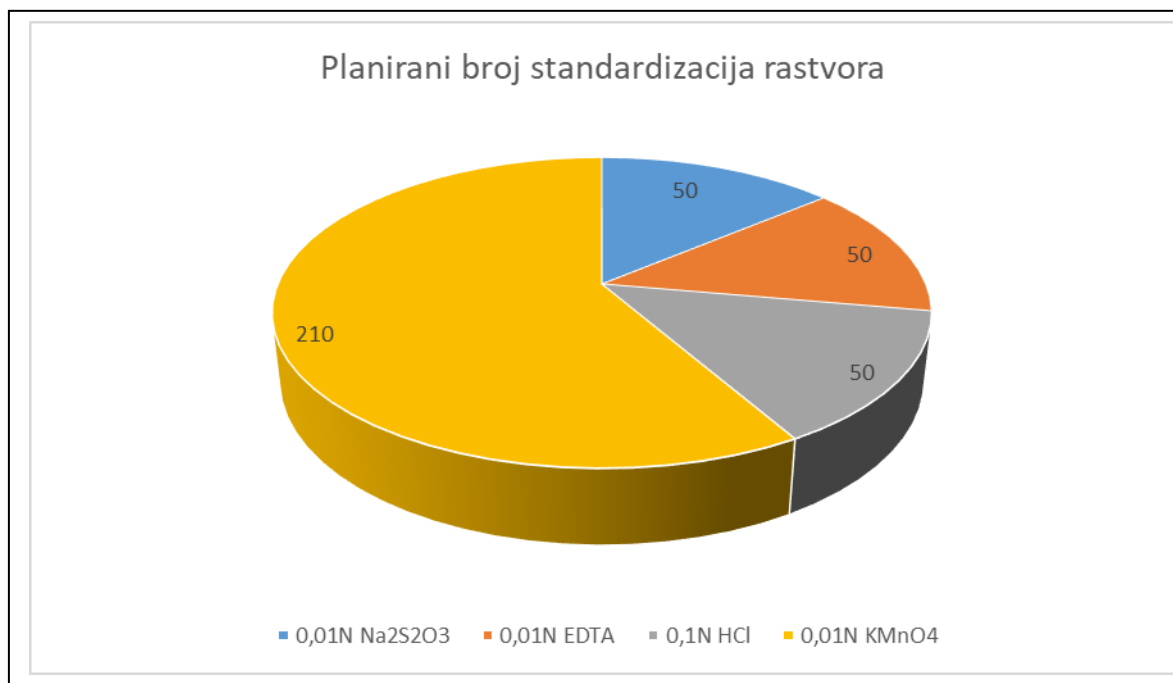
Plan rada za 2018. godinu

Kontrola analitičkog kvaliteta je takođe veoma bitna, a u 2018. godini zahvaljujući optimalnom broju zaposlenih analitičara u internoj laboratoriji preduzeća, stvoreni su uslovi da se još kvalitetnije odgovori na ovaj osnovni zahtjev dobre laboratorijske prakse, koji je i u prethodnim godima uspješno ispunjavan.

2.3.3. Plan unapređenja rada interne laboratorije

Praćenje kvaliteta vode za piće je dobro samo onoliko koliko i prikupljeni podaci, koji moraju biti reprezentativni. To se može postići stalnim ulaganjem u unapređenje rada laboratorije na svim nivoima.

Za analizu jediničnog parametra, na primjer, neophodno je ostvariti, zavisno od parametra do parametra i do 5 mjerenja zapremine, preko 10 mjerenja mase, kao i mjerenja drugih fizičkih veličina.

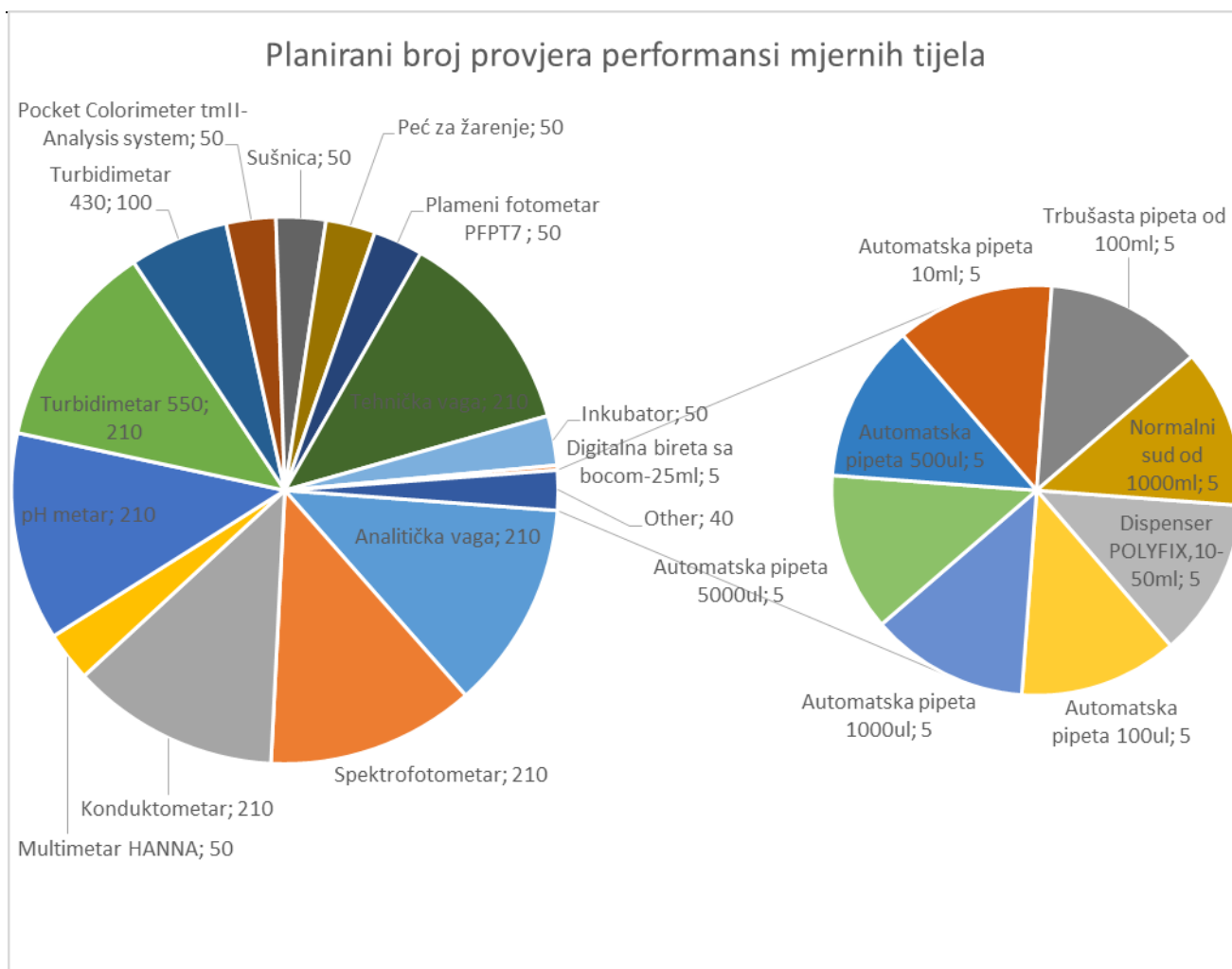
Grafik 11: Planirani broj standardizacija rastvora

Pouzdanost analitičkih rezultata zavisi od tačnosti inicijalnog mjerenja. Svaka greška u pripremi uzorka održi se ili čak poveća prilikom dalje obrade. S obzirom na to da do 60% vremena provedenog u laboratoriji otpada na pripremu uzoraka, potrebna je pouzdana i kalibrisana mjerna oprema pomoću koje će se od samog početka rada kroz sve faze pripreme dobijati tačni rezultati. To je način optimizacije radnog vremena uposlenih laboranata, potrošnje reagenasa i prije svega uklanjanje sumnje u vjerodostojnost rezultata analiza.

Tako na primjer preduslov za dobijanje pouzdanih rezultata je tačno vaganje, tačno odmjeravanje zapremine, a tačnost se može osigurati kvalitetnim i preciznim radom operatera na opremi koja je kalibrisana, etalonirana i kvalifikovana od strane odgovarajuće kuće koja svoju djelatnost vrši na osnovu dobijenih licenci za taj dio posla.

Krajem 2017.godine sva mjerna laboratorijska oprema je etalonirana, tako da će se ista tokom 2018. godine redovno baždariti i svakodnevno provjeravati, čime se osigurava njen visok kvalitet rada.

Plan rada za 2018. godinu

Grafik 12: Planirani broj provjera performansi mjernih tijela

Sprovedenjem unaprijed planiranog, periodičnog održavanja, za opremu u internoj laboratoriji se s potpunim povjerenjem može reći da radi sigurno i pouzdano. Zahvaljujući redovnom preventivnom održavanju oprema funkcionira nesmetano i bez kvarova, te će se iste aktivnosti nastaviti i u narednoj godini.

S obzirom da se pojedini instrumenti intenzivno koriste svih sedam prethodnih godina, planirano je da se od naredne godine isti i servisiraju, kako bi im se radni vijek produžio i kako bi mjerna oprema uz minimalna ulaganja mogla pouzdano funkcionisati u svakom trenutku.

Unutrašnja kontrola kvaliteta, koja služi za detekciju ili mjeru odstupanja od stabilnog izvođenja u internoj laboratorijskoj praksi će se i dalje kontinuirano sprovoditi, a kontrolni uzorci se odrađuju zajedno sa uzorcima vode koja se analizira.

Tačnost se potvrđuje pomoću potvrđenih referentnih materijala (CRM) ukoliko su dostupni ili analizom slijepih uzoraka u koje je dodata poznata količina analite, te će se i ova aktivnost redovno sprovoditi u narednoj godini.

Svaka hemijska analiza počiva na kvalitetno zahvaćenom inicijalnom uzorku kako laboranata interne laboratorije, tako i operatera iz eksternih ustanova. Da bi kvalitet uzorkovane vode odražavao u potpunosti vodu koja teče RVS u narednom periodu će se nastaviti sa sitnim građevinskim zahvatima koji bi omogućili nesmetano uzorkovanje i sterilizaciju slavina

Plan rada za 2018. godinu

ukoliko se uzorak podvrgava mikrobiološkom pregledu, iako je većna intervencija ovog tipa odrađeno u toku 2017. godine.

Takođe, stalna edukacija kadra je vrlo bitna kako bi se stečena znanja iskoristila u unapređenje samog rada, da bi se ostalo u toku s najnovijim promjenama na području mjerne tehnologije, propisa i primjene uređaja te se u skladu sa sredstvima oprijedljenim za usavršavanja znanja zaposlenih u JP planira proširivanje znanja iz oblasti analitike, pohađanjem seminara, sajмова i raznih stručnih radionica.

2.4. Plan sprovođenja HACCP sistema kvaliteta

HACCP pripada grupi tzv. sistema za upravljanje, a namijenjen je isključivo za prevenciju rizika vezanih za sigurnost hrane i svoju primjenu nalazi u proizvodnji, transportu i prometu hrane. Primjena HACCP-a predstavlja način da se spriječi pojava opasnosti u hrani koje mogu dovesti do negativnih zdravstvenih posljedica kod konzumenta, bilo da su opasnosti biološke, hemijske ili fizičke. HACCP se primjenjuje i u proizvodnji i distribuciji vode za piće.

Upravo iz svih gore navedenih razloga u JP se poštuju ovi osnovni postulati upravljanja rizikom tokom proizvodnje i distribucije vode za piće, od osnivanja do današnjeg dana.

Osnovni cilj kontinualne proizvodnje i distribucije vode za piće u RVS koja je zdravstveno ispravna, je i pred očima šire javnosti dokazan zvaničnom dodjelom HACCP sertifikata, koji predstavlja potvrdu da su osim praktične upravljačke politike, koja je sve vrijeme vođena, ispunjeni i ostali neophodni zahtjevi koje HACCP propisuje.

Tokom rada na zahtijevnoj HACCP dokumentaciji, HACCP tim je morao detaljno analizirati segment po segment cjelokupnog rada RVS, sve sa ciljem procjene svakog rizika, procjene njegove težine i vjerovatnoće pojavljivanja.

HACCP sistem je proaktivan i potrebno ga je stalno upotpunjavati i dopunjavati onako kako trenutne prilike to zahtijevaju. Sada je odgovornost na svim zaposlenim članovima kolektiva. Svaki član kolektiva svojim znanjem i iskustvom može doprinijeti usavršavanju i unaprijeđenju HACCP sistema. Osim rukovodioca i članova tima i svi zaposleni trebaju dati svoj aktivan doprinos, kako bi se novoimplementirani HACCP sistem neprestano nadograđivao, na način kako usvojeni protokoli i nalažu.

Za uspješno sprovođenje HACCP-a veoma je bitno uredno i redovno vođenje dokumentacije koja je usvojena za ovu svrhu.

Za učinkovito i tačno vođenje i čuvanje zapisa, odgovoran je rukovodilac HACCP sistema, dok su ostali zaposleni shodno svojim radnim zadacima odgovorni za tačno popunjavanje usvojenih obrazaca.

Zapisi HACCP sistema će se koristiti za praćenje trendova, analizu proizvoda i procesa i predstavljaju značajnu pomoć pri rješavanju problema. HACCP tim na čelu sa rukovodiocem će u narednom periodu, na temelju svih zapisa, konsultovati rukovodstvo o potrebama za poboljšavanjem.

Nastaviće se sa održavanjem preduslova neophodnih za proizvodnju sigurnog proizvoda, ali i sa njihovim unaprijeđenjem. To podrazumjeva redovno preventivno održavanje opreme, manje interventne građevinsko-zanatske radove, redovno sanitarno održavanje prostora unutar i oko objekata i dr.

Imperativ našeg preduzeća je da se nakon implementacije HACCP sistema nastavi sa njegovim usavršavanjem i prilagođavanjem uslovima koji su prisutni u proizvodnom i distributivnom sistemu.

Adekvatno planiran, dokumentovan, implementiran i sproveden HACCP sistem predstavlja model koji će doprinijeti sigurnosti korisnika vode za piće iz RVS.

Plan rada za 2018. godinu

2.5. Plan aktivnosti na zaštiti zona sanitarne zaštite izvorišta „Bolje sestre” i pojaseva sanitarne zaštite objekata i cjevovoda RVS

U ovom JP se godinama sprovodi sveobuhvatna akcija zaštite zona i pojaseva sanitarne zaštite, odnosno zaštite izvorišta i zaštite objekata i cjevovoda RVS. Rješenjem Uprave za vode Crne Gore, na osnovu Pravilnika o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite i ograničenjima u tim zonama određene su zone i pojasi sanitarne zaštite RVS za Crnogorsko primorje, kao i zabrane odnosno ograničenja u okviru prostora sanitarne zaštite i to: prva (neposredna) zona, druga (uža) zona i treća (šira) zona sanitarne zaštite izvorišta „Bolje Sestre” kao i pojas zaštite objekata i cjevovoda u sastavu RVS.

Održavanje zona i pojaseva sanitarne zaštite sprovodi u skladu sa zakonskom dokumentacijom i određenim granicama sanitarne zaštite izvorišta „Bolje Sestre”. Zaštitne mjere se ostvaruje nadzorom nad stanjem kvaliteta i kvantiteta vode i mogućim izvorima zagađjenja, spriječavanjem, ograničavanjem i zabranjivanjem radnji i ponašanja koja mogu uticati na zagađjenje voda i stanje životne sredine u cjelini kao i drugim djelovanjima usmjerenim ka očuvanju i poboljšavanju kvaliteta i namjenske upotrebljivosti vode za ljudsku upotrebu.

U cilju obezbjeđivanja zaštite izvorišta „Bolje Sestre” od zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno uticati na zdravstvenu ispravnost vode namijenjene za ljudsku upotrebu ili na njezinu izdašnost, konstantno se sprovode mjere praćenja kao i sprečavanja mogućih negativnih uticaja.

U narednoj godini predviđene mjere se odnose na kontrolu, osmatranje i sprečavanje negativnog uticaja i obuhvatiće:

- Sprečavanje nekontrolisane gradnje objekata i eksploatacije pijeska i šljunka iz korita rijeke Morače u definisanim zonama sanitarne zaštite izvorišta. Aktivnosti na realizaciji mjera se sprovode kontinuirano u saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove, Upravom za vode i Agencijom za životnu sredinu uz podršku Ministarstva održivog razvoja i turizma i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.
- Mjere poboljšanja i osavremenjivanja elektronskog nadzora neposredne zone zaštite. Aktivnosti na realizaciji mjere odnose se na korišćenju novih rješenja fizičko tehničke zaštite sa poboljšanjem video nadzora sa akcentom na posmatranju i kontrolu vodnog dijela Malog blata. Mjere se sprovode u saradnji sa Upravom policije i Nacionalnim parkom Skadarsko jezero.
- Mjere na sanitaciji i čišćenju vodoizvorišta. Aktivnosti na realizaciji mjera će obuhvatati održavanje zelenih površina, kontrolu otpada i rastinja u neposrednoj zoni zaštite kao i čišćenje vodoizvorišta od strane kompetentne firme što između ostalog podrazumjeva i angažovanje ronilačke ekipe.
- Nastavak sprovođenja procedura i uputstava definisanih HACCP sistemom. Usvojenim procedurama, uputstvima i planovima definisane su aktivnosti koje je potrebno sprovoditi u kontinuitetu, a za uspješno sprovođenje zaduženi su rukovodilac i članovi HACCP tima uz ostale rukovodioce u JP.
- Mjera unapređenja monitoringa kvantitativnih mjerenja voda na vodozahvatu i kontinuiranog praćenja kvaliteta voda. Pored aktivnosti koje se po pitanju

Plan rada za 2018. godinu

kvantitativnog praćenja vode izvorišta „Bolje sestre“ sprovode sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, u saradnji sa Elektotehničkim fakultetom pokrenute su aktivnosti koje će doprinjeti uvođenju kontinualnog praćenja indikatorskih parametara kvaliteta vode, dok će se sa Rudarsko-geološkim fakultetom iz Beograda, Građevinskim fakultetom iz Podgorice i Zavodom za geološka istraživanja iz Podgorice vršiti testovi koji će dati dodatne podatke o kvantitativnim i kvalitativnim karakteristikama izvorišta ali i uticaju voda u užoj i široj zoni sanitarne zaštite na samo izvorište (detaljnije u poglavlju 8).

- Mjere ažuriranja liste potencijalnih zagađivača. Aktivnosti na realizaciji će se sprovoditi kontinuirano sa Agencijom za zaštitu životne sredine.
- Nastavak kontrole pojaseva sanitarne zaštite objekata i cjevovoda RVS. Aktivnosti na kontroli pojaseva sanitarne zaštite će se odvijati kao i do sada u saradnji sa Direktoratom za građevinarstvo i Sekretarijatom za prostorno planiranje i održivi razvoj opština Crnogorskog primorja i Podgorice kroz praćenje planske i projektne dokumentacije trećih lica koja se tiče područja gdje se nalaze izvorište, objekti i cjevovodi RVS-a.

3. FINANSIJSKI PLAN

Za razliku od dosadašnjih finansijskih planova, Finansijski plan JP za 2018. godinu, kao poseban dio sadrži i Plan kapitalnih ulaganja (uključujući otplatu glavnice kredita i rezervacija), a u cilju preglednijeg obuhvata svih prihoda (uključujući prenesene prihode iz 2017. godine) i rashoda po osnovu tekućeg poslovanja u 2018. godini kao i obaveza vezanih za dalje navedena ulaganja i obaveze.

Takođe, značajno je naglasiti da je u Finansijskom planu za 2018. godinu izvršeno grupisanje troškova po funkcionalnom principu (bezbjednost i zaštita, održavanje, komunikacije i sl.) što omogućava da se jasnije i preciznije identifikuju osnovni pravci i aktivnosti u poslovanju JP.

Nadalje, Finansijski Plan za 2018. godinu je direktno povezan i sa Planom Javnih nabavki JP u 2018. godini tako da se troškovi iz Plana javnih nabavki reflektuju u Finansijskom Planu.

Finansijski plan poslovanja za 2018. godinu urađen je na bazi procjene ostvarenja plana za 2017. godinu, ali i na osnovu, za razliku od nekoliko proteklih godina, veoma intenzivno projektovanih aktivnosti JP na planu investicionih, i dodatno uvećanih aktivnosti na planu tekućeg i investicionog održavanja, tokom 2018. godine. Dodatkom uz Finansijski Plan (B2) izvršen je raspored sredstava za kapitalna ulaganja, otplate glavnice kredita i rezervisanja određenih obaveza za 2018 godinu.

Plan je urađen na osnovu ugovorenih količina isporuke vode (sa ViK Ulcinj i ViK Herceg Novi ugovori nijesu potpisani, ali je realno očekivati da će planirane količine vode njima ipak biti isporučene, jer razlozi nezaključivanja tih ugovora nijesu u sferi komercijalnih razloga), ali manje od prihoda ostvarenih u 2017. po tom osnovu (Index 88).

Plan se takođe temelji na očekivanju manjeg priliva po osnovu naknade za izgradnju objekata (manjeg za 880.000 EUR u odnosu na procjenu ostvarenja tog prihoda u 2017. godini jer se naknada od 1. januara 2018. godine ukida u cjelosti za hotele sa 5* i smanjuje za 50% za

Plan rada za 2018. godinu

hotele sa 4*). U tom smislu, ovi prihodi su u odnosu na procjenu njihovog ostvarenja u 2017. godini planirani sa index-om 70 i u planiranom ukupnom prihodu učestvuju sa 55 %.

Takođe, evidentno je da je, u namjeri da smanji troškove i stabilizuje ukupno finansijsko poslovanje, ali i shodno politici i mjerama Vlade Crne Gore na smanjenju javne potrošnje, JP posljednjih godina cjelokupno svoje poslovanje obavljalo uz znatno manji broj izvršilaca od optimalno potrebnog broja uz istovremeno smanjenje nivoa bruto zarada. Imajući u vidu tu činjenicu, kao i postojeću starosnu i kvalifikacionu strukturu (posebno u tehničkom sektoru) evidentna je potreba da se, pored kadrovskog jačanja do kojeg je došlo u tekućoj godini (shodno preporuci Državne Revizorske Institucije određenom broju izvršilaca dodijeljeni su ugovori o radu na neodređeno vrijeme), i u 2018. godini izvrši prijem određenog broja novih izvršilaca koji će, uz brižljivu selekciju koja će se odvijati unutar JP, ali i u saradnji sa resornim ministarstvom kao i obrazovnim i naučnim institucijama u zemlji, omogućiti da se postavi optimalna kvalifikaciona i starosna struktura personala JP.

Ipak, potrebno je naglasiti da u je, u našim uslovima privređivanja, teško planirati poslovne aktivnosti i finansijski ih iskazati za period od godinu dana, kako zbog činjenice da poslovna 2017. godina nije kalendarski i finansijski završena, tako i zbog znatnog uvećanja ukupnog obima poslovnih aktivnosti JP koje se očekuje u narednoj godini.

Naime, JP se pored problema u planiranju vezanog za nepredvidivost očekivane hidrologije u narednoj godini koja snažno utiče na količine vode koje će biti isporučene, i dalje susreće sa nereálnim planiranjem ViK-ova koje se zasniva na minimalnim količinama vode koje će preuzeti, iako se iz statističke podloge u posljednjih sedam godina jasno pokazuje da će ViK-ovi preuzeti veće količine vode od onih koje su precizirane u ugovorima. Pored ove vrste problema, ta poslovna praksa ViK-ova negativno utiče i na tehničko-tehnološke režime rada RVS, jer takva dodatna nepredvidivost zahtijeva uvećano angažovanje resursa JP kada je u pitanju održavanje i ukupan operativni rad sistema.

Dakle, na strani prihoda koji će dominantno opredjeljivati finansijski rezultat i u 2018. godini, su prihodi od prodaje vode lokalnim vodovodnim preduzećima i prihodi od posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja. U tom kontekstu ukupni prihodi planiraju se na bazi, kako je to naznačeno, ugovorenih količina vode, a imajući u vidu činjenicu da je 2017. godina bila jedna od najnepovoljnijih hidroloških godina u dužem vremenskom intervalu te, stoga, nije realno očekivati da se u 2018. godini ViK-ovima isporuče količine vode kao u 2017. godini, što će, uz gore pomenuto zadržavanje postojećih cijena, usloviti manje prihode po tom osnovu u odnosu na tekuću godinu. Stoga, prilikom izrade Finansijskog plana, kao osnov su uzeti potpisani ugovori sa 4 vodovodna preduzeća (od ukupno šest koji su imali sklopljene ugovore u prethodnom periodu) i procjena svih prihoda i troškova poslovanja uz analizu efekata novih zakonskih rješenja koja utiču na prihode, ali i troškove poslovanja. Sa druge strane, kao što je već i naglašeno, realno je očekivati da će sva vodovodna preduzeća na Crnogorskom primorju i u toku 2018. godine preuzeti veće količine vode od ugovorenih, što će vjerovatno dovesti i do povećanja prihoda i drugačijeg poslovnog rezultata u odnosu na planirani, ali je neodgovorno projektovati rezultat samo na osnovu očekivanja te je, ponavljamo, kao osnova uzeta ugovorena količina vode za 2018. godinu.

Plan rada za 2018. godinu

3.1. Prihodi

3.1.1. Prihodi od prodaje vode

Planirani prihodi po osnovu isporuke vode kvantificirani su na osnovu važećih ugovora sa lokalnim vodovodnim preduzećima u kojima su definisane minimalne količine vode koje će VIK-ovi preuzimati iz RVS-a u 2018. godini i prikazani su u tabeli koja slijedi. Kako je to gore naznačeno, sa ViK Ulcinj* i ViK Herceg Novi** ugovori za 2018. godinu nijesu zaključeni, ali se procjenjuje da će planirane količine vode za te dvije opštine biti realizovane te su planirani prihodi po tom osnovu na bazi dinamike preuzimanja iz prethodnog perioda.

Opis	Ostvareni prihodi 2016. g.	Procjena ostvarenja 2017. g.	Plan za 2018. g. na osnovu važećih ugovora	Index (4/3)
1	2	3	4	4
JP „Vodovod“ Budva	1.476.439,00	1.274.173,00	1.100.000,00	86
JP „Vodovod“ Kotor	788.079,00	558.884,00	490.000,00	88
JP „Vodovod“ Tivat	563.159,00	677.322,00	510.000,00	75
JP „Vodovod“ Bar	377.743,00	438.886,00	460.000,00	105
JP „Vodovod“ Ulcinj*	214.698,00	222.020,00	220.000,00	99
JP „Vodovod“ Herceg Novi**	0.00	134.170,00	120.000,00	89
Ukupno:	3.420.118,00	3.305.455,00	2.900.000,00	88

Tabela 5: Planirani prihodi od isporuke vode za 2018. godinu

Prihodi od isporuke vode su planirani na osnovu zaključenih Ugovora o isporuci vode iz 2016. godine sa Vik-ovima Kotora, Tivta, Budve, Bara i Ulcinja, zatim Ugovora zaključenim sa Vik Bar i Vik Herceg Novi iz 2017. godine i Aneksa Ugovora sa Vik Tivat zaključenim u istom periodu.

Fakturisanje za isporučene količine vode vrši se po Odluci Vlade Crne Gore iz 2016. godine po sljedećim cijenama : 0,37€/m³ za isporuku vode koja se vrši kontinuirano, tj. bez prekida u toku cijele godine, 0,52 €/m³ za periodičnu isporuku vode koja se vrši neprekidno najmanje šest mjeseci u toku kalendarske godine i 0,74€/m³ za periodičnu isporuku vode koja se vrši neprekidno u periodu kraćem od šest mjeseci, ali ne i kraćem od tri mjeseca.

Neophodno je podsjetiti i na činjenicu da je JP iz sopstvenih prihoda obezbjedilo sredstva u iznosu od 1,6 mil. eura za potrebe realizacije projekta spajanja opštine Herceg Novi na RVS, budući da je Vlada preuzela obavezu da se obezbijede dovoljne količine vode za luksuzni turistički kompleks Portonovi u Kumboru. Napominjemo da je JP, do sada, iz sopstvenih izvora dodatno obezbjedilo 260.000 eura za rekonstrukciju dijela starog cjevovoda u dužini od oko 720 m, neophodnog za realizaciju projekta povezivanja opštine Herceg Novi na RVS što je realizovano u toku 2016. godine, kao i oko 90.000,00 eura za potrebe izrade projektne dokumentacije. Takođe, u dijelu plana koji se odnosi na kapitalna ulaganja obezbijeđen je i značajan dio sredstava (927.420,00 EUR) koji će saglasno dinamici odvijanja radova, biti opredjeljen za nabavku dijela cijevnog materijala za novi cjevovod Budva- Tivat dužine 10,5 km koji će biti izgrađen u putnom pojasu bulevara. Pored toga, serija novih razvojnih

Plan rada za 2018. godinu

projekata koji su detaljno navedeni u Finansijskom planu i Planu Javnih nabavki apsorbirajuća značajna finansijska sredstva.

3.1.2. Prihodi od posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja

Prihodi po osnovu posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja, koji su tokom prethodnog perioda predstavljali oko 50% ukupnih prihoda preduzeća, prevashodno zavise od spoljnih faktora, tj. faktora koji su pod minimalnim uticajem ovog JP-a.

Imajući u vidu izmjene zakonske regulative u dijelu ukidanja prihoda od doprinosa na hotele sa pet i više zvjezdica, kao i smanjenja naknade za hotele sa 4 zvjezdice na 50%, jasno je da se u 2018. godini očekuje pad prihoda po ovom osnovu.

U organizacionom dijelu posla na praćenju obaveza koje se odnose na obračun naknade za izgradnju regionalnog vodovoda, u 2018. godini nastavitiće se sa trendom digitalizacije, kako izvršenih obračuna, tako i kontrole naplate.

U cilju maksimiziranja prihoda po ovom osnovu, nastaviće se započete aktivnosti na poboljšanju naplate predmetne naknade za investitore svih izgrađenih objekata koji nijesu realizovali ovu obavezu, što podrazumijeva nastavak intenzivne komunikacije sa lokalnim sekretarijatima za urbanizam, Ministarstvom održivog razvoja i turizma, kao i Upravom za inspekcijske poslove. Posebnu pažnju treba posvetiti objektima koji su dobili građevinske dozvole u periodu 2008-2011. godine, kada nije postojala obaveza investitora da plate posebnu naknadu, već se pomenuta naknada morala izmirivati pri podnošenju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole.

Takođe, činjenica je da je značajan broj objekata za koje su izdate građevinske dozvole u pomenutom periodu, davno izgrađen, da su ti objekti već u upotrebi, ali da investitori nijesu izmirili sve obaveze, što se ne odnosi samo na posebnu naknadu, već i na naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta koja pripada lokalnim samoupravama. U proteklom periodu, shodno potpisanom Protokolu o saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove vršena je kontrola izdatih građevinskih dozvola u periodu 2008 - 2011. godine i protiv investitora koji su započeli upotrebu objekta bez prethodno pribavljene upotrebne dozvole, sprovedene su zakonski propisane kaznene mjere. U 2018. godini, intenzivno će se nastaviti sa kontrolom i ostalih objekata, jer se na ovaj način u značajnoj mjeri može poboljšati popunjavanje ne samo budžeta ovog JP i lokalnih samouprava, već, preko kaznenih odredbi Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, i državnog budžeta.

Kako je to gore navedeno, kao jedan od spoljnih faktora koji značajno mogu uticati na obim obračuna naknade je, već pomenuti, zakonodavni okvir. Sa stanovišta aktuelnog zakonodavnog okvira, ovdje je značajno napomenuti i novi Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata kojim su izvršene određene izmjene u smislu izdavanja građevinskih dozvola, odnosno prijave gradnje za objekte u odnosu na prethodno rješenje, pa je za očekivati da će se ove izmjene odraziti i na obračun posebne naknade. Takođe, Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata propisuje se i legalizacija neformalnih objekata. Treba napomenuti da je, shodno Zakonu, predviđeno da investitori neformalnih objekata imaju rok od 10 do 20 godina za uplatu svojih obaveza prema lokalnim samoupravama tj. državi, dok će se prema ovom JP plaćanje će vršiti u 36 mjesečnih rata.

Plan rada za 2018. godinu

U 2016. godini, došen je i novi Zakon o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja kojim je definisana naplata naknade do 31.12.2027. godine, što je jako značajno radi redovnog izmirenja obaveza kod međunarodnih finansijskih institucija.

Svi ovi faktori zajedno, ipak upućuju na činjenicu da se u 2018. godini može očekivati pad prihoda JP po osnovu naknade na investicije na Crnogorskom primorju (od čega 20% ide u bužet lokalnih organa uprave) tako da je ovaj prihod projektovan na iznos od 2.100.200,00 eura, dok prihodi od posebne naknade po osnovu legalizacije objekata nijesu uzeti u obzir, jer u trenutku pravljenja ovog plana nema jasnih pokazatelja o očekivanom broju objekata na teritoriji Crnogorskog primorja koji će biti legalizovani.

Ostvareni i planirani prihodi od posebne naknade na investicije dati su u narednoj tabeli:

OPŠTINE	Ostvareno 31.12.2016. god. (eura)	Procjena ostvarenja za 2017.god. (eura)	Plan za 2018. god. (eura)
Tivat	258.672,00	740.000,00	580.100,00
Kotor	231.077,00	450.000,00	320.000,00
Herceg Novi	807.886,00	340.000,00	180.000,00
Budva	862.182,00	950.000,00	680.100,00
Bar	212.201,00	320.000,00	230.000,00
Ulcinj	128.453,00	180.000,00	110.000,00
Ukupno:	2.500.471,00	2.980.000,00	2.100.200,00

Tabela 6: Ostvareni i planirani prihodi od posebne naknade

3.2. Rashodi

Plan rashoda bazira se na procjeni troškova koji će biti ostvareni u 2017 godini, planiranim programskim aktivnostima, kao i realno očekivanim troškovima neophodnim za poslovanje JP. Učešće pojedinačnih troškova u ukupnim rashodima u Finansijskom planu dato je i u poređenju sa procjenom u 2017. godini i kroz procentualno učešće pojedinačnih troškova u ukupnim rashodima u 2018. godini. U nastavku se komentarišu najznačajniji troškovi.

U strukturi troškova najveća stavka se odnosi na troškove amortizacije koji čine 35 % ukupih planiranih troškova i u odnosu na 2017. godinu je na praktično istom nivou, zatim slijede troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih prihoda koji u ukupno planiranim rashodima za 2018. učestvuju sa 20% i povećani su u odnosu na 2017. (Index 133) i to dominantno zbog rasta broja zaposlenih (sa 46 na 57 izvršilaca, a shodno potrebi kadrovskog jačanja i preporuci DRI). Zbog smanjenog obima planirane proizvodnje vode u 2018. godini u odnosu na procjenu ostvarenja fizičkog obima proizvodnje vode u 2017. godini, troškovi naknade za korišćenje voda planirani su na manji iznos u odnosu na procjenu ostvarenja u 2017. godini i, sljedstveno tome, nose i manje učešće u ukupnim rashodima. Troškovi za rješavanje stambenih potreba planirani su na nivou procjene ostvarenja za 2017. godinu i u ukupnim rashodima učestvuju sa 2 %, a isti indikatori se konstatuju i kod troškova rezervisanja za sudske sporove.

Plan rada za 2018. godinu

U grupi finansijskih rashoda obuhvaćeni su troškovi kamata koje je JP u obavezi da plati po osnovu tri dugoročna kredita i to kredita dobijenog od Evropske banke za obnovu i razvoj, Svjetske banke i Erste banke i ta obaveza ukupno iznosi 350.000,00 EUR (na istom je nivou kao i procjena ostavrenja tih rashoda u 2017. godini dok relativno učešće tih rashoda u ukupno projektovanim rashodima za 2018 godinu iznosi cca 7 %).

Svi ostali indikatori jasno ukazuju da se u 2018 godini planira veći obim aktivnosti na održavanju sistema, dodatnoj obuci i stručnom usavršavanju kadrova, intenzivnijim aktivnostima na benčmarkingu i uvođenju viših standarda poslovanja kao i snažnijem promotivnom nastupu i jačanju inteziteta aktivnosti u odnosima sa javnošću.

Zbog izuzetno dobrih poslovnih rezultata i veoma povoljnog gotovinskog toka, JP je po prvi put u mogućnosti da sopstvenim sredstvima finansira razvojne projekte ali i da nastavi sa urednim otplatama glavnice kredita i izvršava druge obaveze, o čemu jasno govori i obim sredstava koji se za te namjene opredjeljuje u Planu kapitalnih ulaganja, otplate glavnice kredita i rezervisanja obaveza (B2) a čiji je apsolutni iznos (6.700.000,00 EUR) za 27 % veći od projektovanih prihoda u 2018. godini.

3.3. Kreditne obaveze

Kako je poznato, izgradnja RVS je finansirana sredstvima iz domaćih izvora, ali i kredita međunarodnih finansijskih institucija.

JP je za potrebe izgradnje RVS kreditno zaduženo u ukupnom iznosu od oko 32 miliona eura za koje je garanciju izdala Vlada Crne Gore. Struktura obaveza po izvorima kreditiranja (glavnica) u toku 2018. godine daje se u narednom tabelarnom pregledu:

R. B.	Opis	Glavnica 24.02.2018. (eur)	Glavnica 15.04.2018. (eur)	Glavnica 30.04.2018. (eur)	Glavnica 24.08.2018. (eur)	Glavnica 15.10.2018. (eur)	Glavnica 30.10.2018 (eur)
1	Evropska banka za obnovu i razvoj	750.000,00			750.000,00		
2	Svjetska banka		350.000,00			350.000,00	
3	Erste banka			352.761,00			352.761,00

Tabela 7: Obaveze po osnovu otplate glavnice u 2018. godini

U toku 2018. godine na naplatu dolaze dva anuiteta kredita Evropske banke za obnovu i razvoj, i to 24. februara i 24. avgusta, u iznosu od po cca 750.000,00 eura.

U toku 2018. godine, na naplatu dolaze dva anuiteta kredita dobijenog od Svetske banke, i to 15.aprila i 15. oktobra u iznosu od po cca 350.000,00 eura.

Plan rada za 2018. godinu

Na naplatu dolaze i dvije rate kredita Erste banke i to 30. aprila i 30. oktobra 2018. godine od po 352.761,00 eura i kamata u ukupnom iznosu od 227.349,50 eura, a koja se plaća mjesečno.

Kredit kod Erste banke je dobijen za povraćaj kredita Abu Dabi Fonda za razvoj koji je u cjelosti izmiren 27.04.2017. godine. JP je bilo primorano da izvrši povraćaj kredita Abu Dabi fondu za razvoj, zbog visoke kamatne stope i negativnih kursnih razlika koji su nastali zbog odnosa EUR/ USD.

JP će zaključno sa 2017. godinom platiti iznos od 16.600.622,00. eura po osnovu obaveza po navedenim kreditima, što je po godinama dato u tabeli koja slijedi:

Godina	Iznos otplaćenih kreditnih obaveza (eur)
2011	1.490.004,59
2012	1.925.598,12
2013	2.777.450,24
2014	2.713.884,98
2015	2.854.796,52
2016	2.754.488,75
2017	2.085.663,48
UKUPNO	16.601.885,68

Tabela 8: Izmirene obaveze po osnovu kredita zaključno sa 2017. godinom

3.3.1. Kreditna zaduženost

Dakle, ovo JP je zaduženo po osnovu tri kredita dobijenih od: Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Erste banke.

Obaveze (glavnica i kamata) po kreditu Evropske banke za obnovu i razvoj broj 36875, koje se očekuju u toku 2018. godine, iznose cca 1.600.000,00 eura.

Obaveze po kreditu Svjetske banke broj 4322 - MOT, planirane za 2018. godinu, iznose cca 700.000,00 eura.

Obaveze (glavnica i kamata) po kreditu Erste banke planirane za 2018. godinu, iznose 932.871.37 eura.

Plan rada za 2018. godinu

3.4. Finansijski plan (detaljno po stavkama)

A. PRIHODI

A.1.PRIHODI IZ TEKUĆEG POSLOVANJA U 2018. GODINI

KLAS A/RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2017.g (€)	Planirano za 2018. g. (€)	Index 2018/ 17	% učešća u ukupnim prihodima /2018
P					
I	PRIHODI (6)	6.515.455,00	5.260.200,00	81	100
1	POSLOVNI PRIHODI (60)	6.285.455,00	5.000.200,00	80	95
1.1	Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu (prodaja vode)	3.305.455,00	2.900.000,00	88	55
1.2	Prihodi od subvencija, dotacija (prihodi od naknade za investicije)	2.980.000,00	2.100.200,00	70	40
2.	Finansijski prihodi (prihodi od kamata)	30.000,00	40.000,00	130	1
3.	Ostali prihodi	200.000,00	220.000,00	110	4

**A.2 PROCJENA UKUPNOG IZNOSA SREDSTAVA NA RAČUNIMA JAVNOG PREDUZEĆA NA
DAN 31 12. 2017 . GODINE: 6.700,000,00 EUR**

**A. UKUPNO PLANIRANI SREDSTVA (A.1+A.2) ZA RASPORED PO
FINANSIJSKOM PLANU I PLANU KAPITALNIH ULAGANJA, OTPLATE GLAVNICE
KREDITA I REZERVISANJA ZA 2018 GODINU:11.960.200, 00 EUR**

Plan rada za 2018. godinu

B. RASHODI

B.1 RASHODI IZ TEKUĆEG POSLOVANJA U 2018 GODINI

KLAS A/RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2017	Planirano za 2018. g.	Index 2018/ 17	% učešća u ukupnim rashodima /2018
R					
II	RASHODI (5)	5.452.800,00	5.260.200,00	96	100
1	POSLOVNI RASHODI	4.817.800,00	4.625.200,00	96	88
	TROŠKOVI (51, 52, 53, 54, 55)				
1.1	Troškovi električne energije	650.000,00	572.000,00	88	11
1.2	Troškovi goriva (Rb. 18 JN)	13.000,00	14.500,00	112	
1.3	Troškovi ulja i maziva (Rb.9 JN)	2.000,00	2.000,00	100	
1.4	Troškovi nabavke HTZ i ABHO materijala i opreme (rb 7robe+13robe JN)	0.00	13.000,00	/	
1.5	Troškovi nabavke hlora (baždarenje boca za hlor) i servis hlorne stanice na R Djurmani,nabavka i servis laboratorijske opreme,odlaganje laborat. otpada(rb 2 robe +5robe+23radovi+1 robe JN)	10.500,00	51.900,00	494	1
1.6	Troškovi materijala (potrepština) za potrebe preduzeća (dozatori za piće, kafa,sokovi,čaj higijena i sl (rb 4robe+17robe JN)	6.000,00	12.000,00	200	
1.7	Troškovi kancelarijskog materijala (Rb.3 robe JN)	8.500,00	12.500,00	147	
1.8	Troškovi nabavke alata (ručni,elektični,vodoinstalaterski itd alati) (Rb. 16 robe JN)	1.000,00	5.000,00	500	
1.09	Troškovi naknade za korištenje voda	150.000,00	132.000,00	88	3
1.10	Manji građevinsko- zanatski radovi na objektima RVS (Rb. 24 radovi JN)	0.00	60.000,00	/	1

Plan rada za 2018. godinu

1.11	Troškovi čišćenja i mjerenja izvorišta (rb 16 radovi+80usluge JN)	5.000,00	15.500,00	310	
1.12	Troškovi usluga ispitivanja kvaliteta vode/laboratorijske analize (Rb 57 usluge JN)	32.600,00	32.600,00	100	
1.13	Troškovi transportnih usluga(avio karte), usluga putničkih agencija,hotelskog ,smještaja, restoranske usluge (rb. 47 usluge JN)	57.000,00	57.000,00	100	1
1.14	Troškovi nabavke stručne literature, publicistike i reklame i propagande (nabavka dnevne štampe, stručne literature, izrada reklamnog materijala,izrada monografije RV, štampanje časopisa "Vode Crne Gore", snimanje i distribucija video i foto priloga ,brošure, leci i sl (rb.18roba+19roba+46usluge+48uslu ge+52usluge+61usluge+72 usluge JN).	43.000,00	71.000,00	165	1
1.15	Troškovi oglašavanja, marketinga i povezanih usluga. Usluge organizovanje seminara/benčmarking, konferencija/jubilej, prevodilačke usluge i sl. (Rb. 60usluge+59usluge+64 usluge+67 usluge JN)	40.000,00	59.000,00	147	1
1.16	Troškovi advokatskih usluga i aut. honorara sa intelekt.uslugama i porez. i doprinosima (Rb 62 usluge JN)	0.00	50.000,00	/	1

Plan rada za 2018. godinu

1.17	Troškovi ekspertskih usluga. Procjena imovine, uknjižba imovine, uvođenje standarda poslovanja i revizija finansijskih iskaza (Rb. 44 usluge + 54 usluge + 73 usluge + 79 usluge JN)	26.000,00	35.000,00	135	
1.18	Troškovi bankarskih provizija	32.000,00	32.000,00	100	
1.19	Troškovi rezervisanja za sudske sporove	100.000,00	100.000,00	100	2
1.20	Troškovi za rješavanje stambenih potreba	126.000,00	126.000,00	100	2
1.21	Troškovi stipendija	18.100,00	18.100,00	100	
1.22	Troškovi kolektivnog osiguranja zaposlenih (obavezno i DZO)	1.400,00	1.400,00	100	
1.23	Sudski troškovi, sudske i administrativne takse, vjestacenja i izvršne sudske odluke	2.000,00	2.000,00	100	
1.24	Troškovi društveno odgovornog poslovanja (Sponzorstva, donacije, pomoći itd.)	31.000,00	71.100,00	229	1
1.25	Troškovi amortizacije	1.850.000,00	1.840.000,00	99	35
1.26	Troškovi zarada sa porezima i doprinosima	807.000,00	1.071.600,00	133	20
1.27	Troškovi naknada Upravnom odboru	33.500,00	45.000,00	134	1

Plan rada za 2018. godinu

1.28	Troskovi agencije za zapošljavanje	135.000,00	83.000,00	61	2
1.29	Ostali troškovi	637.200,00	40.000,00	/	1
2	FINANSIJSKI RASHODI (56)	385.000,00	385.000,00	100	7
2.1	Troškovi kamata	350.000,00	350.000,00	100	
2.2	Ostali finansijski rashodi	35.000,00	35.000,00	100	
3	ODLOŽENI PORESKI RASHODI	250.000,00	250.000,00	100	5
III	NETO REZULTAT (99)	1.062.655,00	0,00		

B.2- KAPITALNA ULAGANJA, OTPLATE GLAVNICE KREDITA I REZERVISANJE OBAVEZA U 2018. GODINI

Rb.	O P I S	IZNOS
1.	Ulaganja na povezivanju opštinskog vodovodnog sistema Herceg Novog na regionalni vodovodni sistem (Rb. 15 radovi JN).	1.600.000,00
	Nabavka dijela cijevnog materijala (10,5 km/ ductil iron) za izgradnju cjevovoda Budva- Tivat u putnom pojasu bulevara.	927.420,00
2..	Ulaganja na projektovanju i zgradnji vodovodne infrastrukture na području opštine Tivat. (Rb. 25 radovi JN).	40.000,00
3.	Početna ulaganja na projektu izgradnje postrojenja za proizvodnju solarne energije u okviru RVS-izrada projektne dokumentacije.	50.000,00
4.	Početna ulaganja na projektu izgradnje postrojenja za proizvodnju hidroenergije u okviru RVS-izrada projektne dokumentacije.	30.000,00

Plan rada za 2018. godinu

5.	Početna ulaganja za Projekat izgradnje fabrike vode i postrojenja za proizvodnju hladnih čajeva – izrada projektne dokumentacije.	50.000,00
6.	Ulaganja za nabavku računarske i birotehničke opreme,softvera, uvođenje elektronske arhive i sl. (rb.10 robe+38 usluge+55 usluge+78 usluge JN	37.000,00
7.	Ulaganja za projektovanje, nabavku i ugradnju opreme za bezbjednost i zaštitu objekata -šira zona zaštite izvorišta, video nadzor,protivpožarna oprema i sl. (Rb. 6 robe+34 usluge+37 usluge+39 usluge+40 usluge+41 usluge+43 usluge+50 usluge+51 usluge+ 65 usluge+66 usluge+81 usluge+83 usluge JN)	201.000,00
8.	Ulaganja za nabavku komunikacione opreme - mobilna i fiksna telefonija, internet, optička infrastruktura, daljinsko upravljanje/Scada i sl. (Rb. 12 robe+21 radovi+71 usluge+75 usluge JN)	51.000,00
9	Ulaganja u radove na RVS (Rb. 17 radovi+18 radovi+19 radovi +20 radovi JN)	208.500,00
10	Ulaganja u nabavku plutača-bova/označavanje trase cjevovoda po jezeru (rb. 15usluge JN)	10.000,00
11.	Ulaganja za nabavku službenih vozila (Rb. 11robe+58+usluge+68usluge JN)	55.000,00
12.	Ulaganja za izradu studija i elaborata-elaborat procjene uticaja na ŽS za flaširanje vode, studija izvodljivosti i savjetodavne analize za turistički kompleks "Karuč,studija izvodljivosti za proizvodnju električne energije na objektima RVS, studija procjene uticaja na ŽS i izrada studijeizvodljivosti postrojenja za proizvodnju piva, studija izvodljivosti izgradnje postrojenja za proizvodnju hladnih čajeva sa pratećim analizama i elaborate procjene uticaja na ŽS za postrojenje za prekomorski transport /izvoz vode (Rb. 30usluge+56 usluge+63 usluge+69 usluge+70 usluge+74 usluge+76 usluge JN)	74.500,00
13.	Ulaganja za projektovanje i reviziju dokumentacije-Izrada tehničke dokumentacije za TK "Karuč", izrada i revizija glavnog projekta II faze PS "Budva", izrada i revizija glavnog projekta PK "Prijevor"-Lastva Tivatska, izrada i revizija glavnog projekta postrojenja za prekomorski transport/izvoz vode, izrada i revizija glavnog projekta rezervoara "Prijevor" (Rb. 31 usluge+32 usluge+33 usluge+35 usluge+36 usluge+49 usluge+77 usluge JN)	195.000,00

Plan rada za 2018. godinu

14.	Ulaganja za stručni nadzor nad radovima na povezivanju Herceg Novog na RVS i ispitivanje kvaliteta zavarenih spojeva (Rb.28usluge+29 usluge JN)	115.000,00
15.	Rezervacija obaveza za opštinuTivat (preplata/avans)	150.058,00
16.	Otplata glavnice kredita	2.905.522,00
	U K U P N O	6.700.000,00

B -UKUPNO PRIHODI (SREDSTVA NA RAČUNU)/ RASHODI (B1+B2) ZA 2018 GODINU:11.960.200,00 EUR

4. PLAN JAVNIH NABAVKI

U smislu definisanja i planiranja postupaka javnih nabavki za potrebe preduzeća za narednu godinu, jasno se mogu definisati dvije zasebne komponente: operativna i razvojna. Operativnu komponentu čine svi oni postupci čija realizacija omogućava normalno funkcionisanje preduzeća tokom poslovne godine i kod kojih je već ustaljena praksa obezbjeđivanja dobavljača roba, radova i usluga putem tenderskih procedura. Sa druge strane, Plan javnih nabavki čini i razvojna komponenta preduzeća, koja je zasnovana na strateškim pravcima djelovanja u smislu razvoja osnovne i sporednih djelatnosti. Razvojna komponenta Plana javnih nabavki zahtijeva pažljivije planiranje, i često može biti podložna izmjenama u zavisnosti od više faktora, kao što su varijabilni vremenski okviri sprovođenja, realizacija određenih nepredviđenih preduslova od kojih zavisi izvršenje projekta, promjenljivi finansijski parametri, izmjena legislative itd. Stoga su u Planu javnih nabavki za 2018. godinu predloženi samo postupci nabavki za definisanje inicijalnih preduslova za pokretanje razvojnih projekata (studije izvodljivosti, izrada elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, studije valorizacije, izrada projekata itd.), dok će dalja razrada razvojnih projekata kroz Plan nabavki biti definisana u skladu sa dinamikom realizacije.

Drugi karakterističan aspekt u planiranju postupaka javnih nabavki za 2018. godinu predstavlja izmjena Zakona o javnim nabavkama u dijelu koji se tiče uvođenja takozvanih nabavki male vrijednosti, odnosno nabavki čija je procijenjena vrijednost za nabavku roba i usluga manja od 15.000 Eura, tj. nabavki radova čija je procijenjena vrijednost manja od 30.000 Eura. Do sada su ovi postupci bili realizovani šoping metodom, odnosno zaključivanjem neposrednog sporazuma. Po novom zakonskom rješenju, za navedene nabavke male vrijednosti je propisano da budu realizovane shodno internom Pravilniku svakog pojedinačnog obveznika Zakona o javnim nabavkama. JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ je Pravilnik o sprovođenju postupka nabavke male vrijednosti usvojilo 21.08.2017. godine. Analogno uspostavljenoj praksi iz prethodnih godina, preduzeće će i tokom 2018. godine u najvećoj mogućoj mjeri postupke nabavki manje vrijednosti razrađivati Planom javnih nabavki, što će Plan činiti detaljnijim i opširnijim, ali, u isto vrijeme, i cjelokupno poslovanje preduzeća transparentnijim.

Plan rada za 2018. godinu

Finansijski pojedinačno najveću komponentu Plana javnih nabavki za 2018. godinu čine radovi na povezivanju opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem (1.600.000 €), kao i stručni nadzor nad radovima (60.000 €), i rendgenska kontrola zavarenih spojeva (55.000 €). Ponavljanje postupka nabavke izvođača radova je prouzrokovano činjenicom da u prethodnom postupku nije bila dostavljena ni jedna ispravna ponuda. Ovaj projekat predstavlja prioritetnu razvojnu djelatnost preduzeća, kojom će se omogućiti trajno povezivanje hercegnovske rivijere na Regionalni vodovod, uključujući obezbjeđenje neophodnih količina vode i za budući vodovodni sistem dijela poluostrva Luštica koji pripada opštini Herceg Novi.

Razvoj turističke privrede, porast broja stanovnika i sve lošija hidrološka situacija tokom ljetnjih mjeseci su prouzrokovali da se dio regionalnog vodovodnog sistema za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi tokom dužeg perioda koristi u punom kapacitetu. S tim u vezi pristupilo se početku realizacije II faze izgradnje dijela sistema za navedene opštine kroz izradu Glavnog projekta cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – kružni tok Kotor – Tivat – Radovići. Nastavak aktivnosti na realizaciji ove investicije je obuhvaćen Planom javnih nabavki za 2018. godinu i podrazumijeva izradu i reviziju glavnih projekata:

- cjevovoda na dionici Prijedor – Lastva Grbaljska,
- rekonstrukcije Pumpne stanice „Budva“, i
- izgradnje rezervoara „Prijedor II“.

Kada je u pitanju razvoj osnovne djelatnosti, treba napomenuti da Plan predviđa i izradu projekta cjevovoda za potrebe prekomorskog transporta vode, izradu Elaborata šire zone sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre i poboljšanje vodovodne infrastrukture u opštini Tivat, u cilju omogućavanja bolje distribucije vode iz regionalnog vodovodnog sistema.

Kako je izrađenom Studijom valorizacije lokacije „Karuč“ predviđena fazna izrada dokumentacije neophodne za realizaciju projekta izgradnje kamp naselja visoke kategorije „Iskreno zeleno“ na zemljištu Javnog preduzeća, to Plan javnih nabavki predviđa realizaciju više ugovora koji će omogućiti realizaciju ove razvojne ideje.

Plan uključuje zbirni iznos od 180.000 € koji se odnosi na održavanje elektro i hidro-mašinske opreme, kao i optičkog kabla postavljenog uz cjevovode Regionalnog vodovoda. Ove komponente zajedno čine tehničko jezgro sistema RVS i njihova permanentna funkcionalnost ne smije biti dovedena u pitanje. Postupcima izbora izvođača radova na održavanju sistema se stiču uslovi da preduzeće ima odabrane dobavljače koji će u prvoj fazi nabaviti trenutno nedostajuće rezervne djelove i opraviti uočene nedostatke kroz redovno održavanje sistema, ali, i što je najvažnije, u drugoj fazi vršiti interventno održavanje sistema. Ova posljednja aktivnost podrazumijeva uspostavljanje tzv. 24-časovne „hitne linije“ gdje izvođač ima obavezu da u najkraćem roku po prijavi eventualnog kvara odmah angažuje svoje kapacitete i započne sa opravkom. Na ovaj način postići će se značajno unaprijeđenje sigurnosti sistema, koje je obezbijeđeno jasno definisanim ugovornim obavezama i postojanjem čvrstih ugovornih garancija. U vezi planiranih nabavki rezervnih djelova, treba pomenuti i nabavku opreme za automatsko upravljanje sistemom (SCADA), za koju je predviđen zaseban postupak nabavke. Takođe, u Planu je predviđena i nabavka radova na interventnom održavanju infrastrukture u vlasništvu preduzeća, a koja bi bila realizovana u slučaju nepredviđenih havarijskih situacija koje ne mogu biti sanirane iz postojećih ugovora.

Plan rada za 2018. godinu

Pored tenderskih postupaka za održavanje „većih“ komponenti sistema, u 2018. godini su predviđene redovne aktivnosti na održavanju manjih funkcionalnih cjelina, kao što su hlorna stanica, sistemi klimatizacije, lift, računarska oprema, nabavka opreme za laboratoriju, nabavka hlora i baždarenje boca za hlor, čišćenje vodoizvorišta i inspekcija podvodnih vodova, preventivne usluge dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, usluge geodetskog osmatranja objekata, ispitivanje gromobranskih instalacija, elektroinstalacija, dizalica i sudova pod pritiskom, usluge ispitivanja kvaliteta vode i sl. Takođe predviđena je nabavka goriva, ulja i maziva, servis vozila, osiguranja zaposlenih i vozila, održavanja i nabavka kancelarijske opreme, nabavke usluga mobilne telefonije (kao druga godina realizacije okvirnog sporazuma), nabavke usluga štampanja, manji radovi na građevinskom preuređenju Upravne zgrade u Budvi itd.

Značajan segment Plana javnih nabavki predstavljaju radovi na podizanju bezbjednosti regionalnog sistema vodosnabdijevanja koji obuhvataju nabavku opreme za zaštitu objekata i usluge vršenja bezbjedonosnog nadzora nad objektima Regionalnog vodovoda. Ove aktivnosti predstavljaju nastavak realizacije obaveza po usvojenim Planovima zaštite obavezno šticeđenih objekata, kakvi su objekti Regionalnog vodovoda. Takođe u Planu su predviđeni i radovi na unaprijeđenju bezbjednosti sistema, čija će realizacija biti koordinisana sa predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, imajući u vidu da se infrastruktura regionalnog vodovodnog sistema u velikom procentu poklapa sa saobraćajnom infrastrukturom, naročito kada je u pitanju obalni dio sistema.

Imajući u vidu da se tokom poslovanja preduzeća javlja česta potreba za privremenim i povremenim poslovima, za koje ne postoji potreba za sistematizacijom kroz odgovarajuće opšte akte preduzeća, predviđena je nabavka usluga posredovanja u ustupanju zaposlenih. Ovdje treba naglasiti da se finansijski iznos opredijeljen Planom odnosi na ukupne bruto plate svih ustupljenih zaposlenih, a da je praksa pokazala da je provizija agencije ispod 5 %, od ukupnog iznosa ugovora.

Prateći intenzivnu međunarodnu aktivnost preduzeća i planirana okupljanja poslovnih partnera, naučnih radnika i saradnika, te nastavak izdavanja stručne publikacije „Vode Crne Gore“, Plan javnih nabavki za 2018. godinu predviđa niz aktivnosti povodom organizacije seminara i konferencija, a u cilju adekvatnog reprezentovanja preduzeća.

Konačne procijenjene vrijednosti nabavke će biti dodatno razmotrene prilikom raspisivanja svakog pojedinačnog tendera, kada mogu biti dodatno umanjene (ali ne i uvećane). Generalno se može zaključiti da je značajan dio sredstava koji se odnosi na svakodnevni rad preduzeća, a koji je naveden u Planu, i u prošlom periodu predstavljao realan trošak koji je izmirivan. Planiranjem troškova na ovakav način je dodatno unaprijeđeno poštovanje zakonskih odredbi, a istovremeno i data mogućnost njihove racionalizacije kroz primjenu tenderske procedure i ostvarivanja ušteda na bazi zdrave konkurencije između ponuđača.

5. PLAN AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE

5.1. Transformacija JP

Sektor za pravne i administrativne poslove će u 2018. godini nastaviti aktivnosti na transformaciji JP u privredno društvo u skladu sa Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG“ broj 56/16).

Plan rada za 2018. godinu

Radni tim koji je formirao Ministar održivog razvoja i turizma i u čijem sastavu su bili predstavnici JP izradio je predlog odluke o osnivanju privrednog društva. Prethodno je izvršena procjena nenovčanog uloga u privredno društvo od strane ovlaštenog nezavisnog procjenjivača i predlog odluke o osnivanju privrednog društva sadrži procijenjeni iznos nenovčanog uloga. Odluka o osnivanju privrednog društva objavljena je u Službenom listu 29.11.2017. godine i sledeće aktivnosti su donošenje statuta privrednog društva i imenovanje odbora direktora privrednog društva od strane Vlade Crne Gore.

Nakon donošenja i stupanja na snagu statuta privrednog društva i imenovanja odbora direktora privrednog društva izvršiće se izbor izvršnog direktora privrednog društva i upis privrednog društva u Centralni registar privrednih subjekata Poreske uprave Crne Gore.

Poslije transformacije JP u privredno društvo izradiće se novi opšti akti privrednog društva i pojedinačni akti za zaposlene u privrednom društvu (ugovori o radu i dr.).

5.2. Podzakonski i opšti akti

U rokovima određenim Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja i odlukom o osnivanju privrednog društva potrebno je donijeti podzakonske akte, propisati opšte uslove isporuke vode i donijeti opšte akte privrednog društva.

Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja propisano je donošenje podzakonskih akata za sprovođenje tog zakona u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu istog. Kako je pomenuti zakon stupio na snagu 31.08.2016. godine podzakonske akte treba donijeti do kraja februara 2018. godine, a do sada je donesena samo Uredba o načinu obračuna naknade iz člana 22 tog zakona, u čijoj izradi su učestvovali predstavnici JP, kao članovi radnog tima za izradu uredbe formiranog od strane Ministra održivog razvoja i turizma, a koju je zbog stupanja na snagu novog Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata potrebno manje korigovati.

Potrebno je da Ministarstvo održivog razvoja i turizma do kraja februara 2018. godine donese i sljedeće podzakonske akte:

- Pravilnik kojim treba razraditi elemente za određivanje cijena usluga regionalnog vodosnabdijevanja, odnosno cijena vode koja se isporučuje iz sistema regionalnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja (RVS) i utvrditi metodologiju za određivanje tih cijena;
- Pravilnik kojim treba propisati sadržaj i način vođenja evidencije o korišćenju izvorišta za regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja i količinama zahvaćene vode iz tog izvorišta, kao i o količinama isporučene vode iz RVS, način i rokove čuvanja te evidencije i dokumentacije, te sadržaj informacionog sistema regionalnog vodosnabdijevanja.

Ministar održivog razvoja i turizma je formirao radni tim za izradu pomenutih pravilnika u čijem sastavu su i predstavnici JP.

Izradiće se i dostaviti nadležnom organu na usvajanje opšti uslovi isporuke vode.

Za privredno društvo koje će se osnovati u postupku restrukturiranja JP treba pripremiti opšte akte od kojih su najznačajniji:

- Pravilnik o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta;
- Kolektivni ugovor privrednog društva, ili odgovarajući pravilnici o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih (Pravilnik o radu, Pravilnik o zaradama i drugim primanjima...);
- Pravilnik o zaštiti zdravlja na radu;

Plan rada za 2018. godinu

- Pravilnik o kancelarijskom poslovanju;
- Pravilnik o rješavanju stambenih potreba;
- Pravila (kodeks) ponašanja zaposlenih;
- Vodič za pristup informacijama u posjedu privrednog društva;
- Pravilnik o finansijskom upravljanju i kontroli;
- Pravila o finansijskom i blagajničkom poslovanju;
- Pravilnik o korišćenju službenih vozila;
- Pravilnik o korišćenju mobilnih telefona;
- Pravila obrade i zaštite podataka o ličnosti;
- Pravila o zaštiti tajnih podataka;
- Pravila o reprezentaciji;
- Pravila o službenom putovanju.

5.3. Zastupanje JP

U 2018. godini Sektor za pravne i administrativne poslove će zastupati JP u sudskim postupcima, postupcima izvršenja kod javnih izvršitelja, upravnim postupcima kod organa državne i lokalne uprave, itd.

Do početka 2018. godine nije pravosnažno završeno 12 postupaka pokrenutih kod sudova u Crnoj Gori u prethodnim godinama od čega:

- kod Privrednog suda Crne Gore šest postupaka, i to: tri parnice, dva izvršna postupka po prigovorima protiv rješenja javnog izvršitelja i jedan vanparnični postupak priznanja arbitražne odluke donesene od strane arbitražnog suda pri Međunarodnoj privrednoj komori u Parizu u sporu između Štrabag AG Austrija i JP;
- kod Osnovnog suda u Kotoru tri parnice;
- kod Osnovnog suda u Podgorici dva postupka, i to: jedna parnica i jedan vanparnični postupak;
- kod Osnovnog suda u Ulcinju jedna parnica.

5.4. Uknjižba imovine

U toku izgradnje RVS izgrađeno je više od 400 građevinskih objekata i preko 130 km cjevovoda, na oko 1000 katastarskih parcela, u više desetina katastarskih opština, u sedam administrativnih opština i u prethodnom periodu je izvršeno niz aktivnosti na upisu izgrađene infrastrukture i pripadajućeg zemljišta, kao i upisu službenosti na parcelama koje su bile predmet nepotpune eksproprijacije u katastar nepokretnosti.

U narednom periodu će se nastaviti aktivnosti na uknjižbi nepokretnosti i službenosti, a Planom javnih nabavki za 2018. godinu su predviđena određena sredstva za angažovanje licencirane geodetske firme za izradu potrebnih elaborata za uknjižbu.

5.5. Ostale aktivnosti

Pored do sada pomenutog JP će u 2018.godini:

- predlagati poboljšanje legislative od značaja za poslovanje JP;
- sprovoditi planirane aktivnosti na optimizaciji vodovodnog sektora na Crnogorskom primorju radi poboljšanja standarda u pružanju usluga u tom sektoru, odnosno obezbjeđenja vodosnabdijevanja za naselja u kojima nijesu izgrađene lokalne vodovodne mreže, isporuke potrebnih količina vode iz RVS naseljima u kojima su prisutne restrikcije u distribuciji vode zbog nedovoljne izdašnosti lokalnih izvorišta i preuzimanja nedovoljnih količina vode iz RVS od strane lokalnih vodovodnih preduzeća, itd;

Plan rada za 2018. godinu

- nastaviti aktivnosti na valorizaciji infrastrukture JP koja je ustupljena drugim pravnim licima na korišćenje bez naknade - hidrotehničkog tunela „Sozina“ koji koristi DOO „Monteput“, elektroenergetske infrastrukture koju koristi CEDIS, dijela RVS koji je ustupljen na korišćenje lokalnim vodovodnim preduzećima 90-ih godina prošlog vijeka, rezervoara „Jelenak“ koji je ustupljen na korišćenje opštini Cetinje (MZ Drušići) i dr;
- intenzivirati aktivnosti u vezi sa naplatom potraživanja iznosa od oko 500.000,00 € uloženog u sanaciju vodovodne mreže prijestonice Cetinje iz kredita Abu Dabi fonda za razvoj koji je otplatilo JP i sporednih potraživanja u vezi sa tim iznosom (negativne kursne razlike, zatezna kamata, i dr.);
- kao jedan od osnivača privrednog društva „Lovanja“ doo Kotor učestvovati u aktivnostima na rješavanju statusa i problema tog društva;

U Sektoru za pravne i administrativne poslove će se u 2018.godini vršiti ostali redovni poslovi iz djelokruga sektora, odnosno:

- poslovi iz oblasti rada - priprema pojedinačnih akata za zaposlene, prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih kod Poreske uprave Crne Gore, vođenje evidencija iz oblasti rada, itd;
- pravno-administrativni poslovi za Upravni odbor JP;
- priprema ugovorne dokumentacije;
- aktivnosti u upravnim postupcima koje sprovodi JP (postupci po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, postupci javnih nabavki, itd.);
- poslovi koji se odnose na kancelarijsko i arhivsko poslovanje;
- aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa u vezi sa realizacijom razvojnih projekata JP;
- aktivnosti na izradi planova, izvještaja o radu, elaborata i drugih dokumenata JP, itd.

6. PLAN RADA SLUŽBE ZAŠTITE

JP je shodno zakonskoj obavezi formiralo Unutrašnju službu zaštite, a za koju je od nadležnog Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprava policije 2013. godine dobilo odobrenje za obavljanje djelatnosti na period od pet godina.

Zbog promjene Zakona o zaštiti imovine i lica JP je imalo obavezu obnavljanja odobrenja za obavljanje unutrašnje službe zaštite, tako da je traženo, i u 2015. godini odobreno produženje za obavljanje unutrašnje službe zaštite na period od pet godina.

Shodno Zakonu o zaštiti lica i imovine sva preduzeća koja upravljaju „obavezno šticećenim objektima“ su u obavezi da usvoje Plan zaštite, a kako se među obavezno šticećenim objektima ubrajaju i objekti koji služe za proizvodnju, preradu, distribuciju i skladištenje vode, JP je obuhvaćeno navedenim zakonom.

U skladu sa zakonskom obavezom, ovo JP je realizovalo aktivnosti na izradi Plana zaštite, kojim je obrađeno sadašnje stanje i data procjena ugroženosti. Planom su predviđene mjere poboljšanja koje se odnose na:

1. Unapređenje tehničke zaštite objekata,
2. Uvođenje patrolne službe i
3. Osnivanje Operativnog centra na objektu vodoizvorište Bolje Sestre.

Plan rada za 2018. godinu

U izvještaju radne grupe zadužene za izradu izvještaja o predlogu mjera koje je potrebno sprovesti kako bi se realizovale mjere poboljšanja u skladu sa usvojenim planom dat je pregled aktivnosti koje je potrebno realizovati, a u koje spadaju obezbijedenje finansijskih sredstva za poboljšanje opreme za fizičku zaštitu objekata (pojačanje ograda, zaštitnih vrata, sefova, protivpožarnih alarma, povezivanje sistema i sl.) i sredstva za osnivanje operativnog centra i uvođenje patrolne službe. Kao alternativa osnivanju operativnog centra i patrolne službe razrađena je i druga varijanta koja podrazumjeva angažovanje profesionalne zaštitarske firme i mišljenje radne grupe je da je opcija angažovanja profesionalne zaštitarske firme prihvatljiva uz uslov da se nadzor nad operativnim centrom vrši i u sklopu JP-a, obzirom na važnost ovih aktivnosti.

Nakon donošenja konačne odluke i završetka potrebnih preduslova za nabavku navedene opreme i usluga, pomenute aktivnosti će se sprovesti u 2018. godini.

U cilju sprovođenja aktivnosti definisanih Planom zaštite JP je kod Ministarstva unutrašnjih poslova iniciralo početak saradnje što je prihvaćeno od strane ministra Mevludina Nuhodžića i na sastanku koji je održan krajem 2017.godine dogovorena je konkretna saradnja i nastavak aktivnosti na izradi neophodne projektno dokumentacije.

7. PLAN DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA

Društveno odgovornim poslovanjem nastojimo povećati standarde društvenog razvoja i poslovanja, zaštite životne sredine i poštovanja ljudskih i radnih prava, ali i konstantno unapređivati imidž „goodwill” JP-a u društvenoj zajednici. Ujedno, u JP se zagovara socijalni dijalog, a radnicima omogućava sticanje novih naprednih znanja i vještina.

- Društvena odgovornost

JP svojim radom i upornošću nastoji da u poslovnoj 2018. godini opravda očekivanja korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja, poslovnih partnera i turističke privrede, lokalnih samouprava i zaposlenih. Time se nastoji pozitivno uticati na održivost društvene okoline Crnogorskog primorja i podizanje kvaliteta života. imajući u vidu činjenicu da su izazovi svake godine sve veći i zahtjevniji, JP planira da uloži dodatne napore da adekvatno odgovori na potrebe društvene zajednice.

- Profesionalnost

Poslovanje JP obavljaće se na zakonit, transparentan, odgovoran i profesionalan način, shodno zahtjevima struke, za šta posjeduje potrebna znanja i tehnologiju u obavljanju djelatnosti javnog vodosnabdijevanja. JP je prepoznato kao odgovorno, profesionalno i preduzeće koje svojim vizijama i inventivnošću pomjera granice društveno odgovornog poslovanja i postavlja nove standarde u poslovanju.

- Etičnost

JP planira i dalje savjesno i odgovorno ispunjavanje svojih obaveza prema korisnicima njegovih usluga, ostalim poslovnim partnerima i zaposlenima.

- Unaprijeđenje kadrovskih kapaciteta

JP će i dalje podsticati razvoj organizovane radne okoline koja će sinergetski jačati međuljudske odnose i podsticati timski rad, ne ograničavajući pri tom individualne

Plan rada za 2018. godinu

sposobnosti zaposlenih, njihovu inovativnost, ideje i inicijativu pri samostalnom obavljanju radnih zadataka. JP će u 2018. godini realizovati projekat kojim će pružiti šansu mladim i obrazovnim ljudima, željnim profesionalnog dokazivanja, da kroz višemjesečnu obuku i rad na razvojnim projektima u preduzeću steknu nova znanja i vještine. Ovaj konkurs će biti raspisan do kraja 2017. godine te se očekuje da će se na samom početku 2018. godine početi sa realizacijom projekta.

- Razvoj

JP će poklanjati posebnu pažnju upoznavanju i uvođenju novih tehnologija. Kroz seminare, specijalizirane obuke i dodatno školovanje svojih kadrova će omogućavati svim radnicima usvajanje novih znanja i zvanja.

Politika odgovornog poslovanja JP-a biće i dalje usmjerena na odgovoran odnos prema svim lokalnim vodovodnim preduzećima i nultu toleranciju na svako neetično i koruptivno ponašanje.

Korporativna filantropija JP-a je dio koncepta društveno odgovornog poslovanja JP-a i jedan od načina na koji preduzeće može uspješno i jasno pokazati svoje vrijednosti i uvjerenja zaposlenima i partnerima, kao i klijentima i javnosti. Dajući podršku u realizaciji društvenih projekata, preduzeće zapravo pokazuje da razumije potrebe šire zajednice i društva u kojem obavlja svoju privrednu djelatnost.

JP će tokom 2018. godine posebnu pažnju posvetiti i informativno-edukativnom aspektu poslovanja na način što će kroz stručnu publikaciju „Vode Crne Gore” upoznati širu društvenu zajednicu sa aktuelnim pitanjima, izazovima i vizijom razvoja vodovodnog sektora u Crnoj Gori i u regionu. Navedenom stručnom publikacijom se želi upoznati javnost i skrenuti pažnja na pitanje održivog upravljanja vodama, kao najznačajnijeg prirodnog resursa. Prvi broj ove stručne publikacije je izašao u septembru 2017. godine, a u narednoj godini je planirano izdavanje najmanje dva tematska broja. Okvirni rok za pripremu drugog broja je kraj januara 2018. godine, a korednici pripreme ovog broja koji će nositi naziv „ Stanje u sektoru voda u zemlji i regionu” su g-din Vladimir Taušanović i g-din Aleksandar Krstić predstavnici Međunarodnog udruženja vodovoda u slivu rijeke Dunav. Određena je i tema trećeg broja publikacije i glasi: „Vizija i razlozi reformi u sektoru voda – izazovi i šanse”, a korednici trećeg broja će biti Stjepan Gabrić, visoki predstavnik Svjetske Banke i Predrag Bjelobrković, savjetnik direktora u JP. Teme za jedan od narednih brojeva su: „Centralizacija ili decentralizacija upravljanja vodovodnim sektorom – iskustva u regionu i zemljama EU” i „Ekonomija vode”, dok izbor tema predlažu članovi uređivačkog kolegijuma sastavljenog od eksperata iz oblasti sektora vodosnabdijevanja, ali i naučnih institucija iz zemlje i inostranstva.

8. PLAN RAZVOJNIH AKTIVNOSTI

U godinama nakon puštanja u rad RVS, pojačana pažnja je usmjerena na obezbjeđenju neprekidnog rada sistema, vodeći na taj način računa o javnom interesu, ali i obezbjeđenju neophodnih uslova za razvoj turističke privrede na području Crnogorskog primorje, što i jeste bio osnovni razlog izgradnje RVS.

Međutim, i pored svakodnevnih izazova koji se ogledaju u održivom upravljanju ovako kompleksnim sistemom, JP veliki značaj daje razvojnim aktivnostima. Sasvim prirodno, akcenat je na priključenju opštine Herceg Novi na RVS, ali su značajni naporu uloženi i u druge razvojne projekte. Slijedi njihov pregled:

Plan rada za 2018. godinu

8.1. Priključenje opština Herceg Novi na RVS

Nakon potpisivanja Protokola o saradnji 29.09.2013. godine, na JP, kojim je Opština Herceg Novi po prvi put iskazala potrebu za priključenje na RVS, započete su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije, dobijanju građevinske dozvole i raspisivanju tendera za izvođenje radova na izgradnji 3,2 km cjevovoda DN500 i pratećeg optičkog kabla kojim će se i ovaj dio sistema uključiti u centralni SCADA sistem za daljinsko upravljanje. U ovu svrhu je u 2016. godini izvršena i sanacija dijela cjevovoda koji će se takođe koristiti za isporuku vode opštini Herceg Novi, a u koju je JP investiralo cca 260.000 eura sopstvenih sredstava. Procijenjena vrijednost investicije na izgradnji infrastrukture kojom će se omogućiti isporuka do 200 l/s, od čega 130 l/s za područje Hercegnovske rivijere i 70 l/s za područje hercegnovskog dijela poluostrva Luštica, iznosi cca 1.600.000 €, a uključuju i sanaciju otkrivenog klizanja terena na dionici cjevovoda koji je bio predmet sanacije. Predmetna sredstva su obezbijedena iz sopstvenih prihoda, na osnovu ugovornog odnosa o prijevremenom plaćanju posebne naknade za investicije na teritoriji Crnogorskog primorja sa investitorom „Azmont investments“. U februaru 2017. godine je raspisan tender za izvođenje radova, koji je u avgustu, nakon podnošenja žalbe jednog od ponuđača, poništen jer nijedna od dostavljenih 5 ponuda nije ispunjavala uslove tražene tenderskom dokumentacijom. U decembru 2017. godine će se ponovo objaviti tender za izvođenje radova, pa se sa izvjesnom dozom sigurnosti može konstatovati da će se u toku 2018. godine završiti izgradnja infrastrukture za konačno priključenje opštine Herceg Novi na RVS.

8.2. Početak aktivnosti na izgradnji II faze RVS

Nakon 7 godina eksploatacije, posebno nakon rekordnih isporuka vode tokom prethodne tri godine, kada je iskorišćenost dijela sistema za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi dostizala u dužim vremenskim periodima nivo od 100 %, kao prioritet se nameće hitno iniciranje aktivnosti na izgradnji planiranog novog cjevovoda kojim će se postojeći kapacitet podići sa postojećih 330 l/s na 600 l/s, pri čemu će se sagledati i mogućnost dodatnog povećanja kapaciteta na 750 l/s. Kako je riječ o investiciji koja zahtijeva značajna finansijska sredstva, ovo JP je tokom 2016. godine pokušavalo da kreira održiv model fazne realizacije projekta, koji će dati postepeni efekat u povećanju kapaciteta RVS za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi. Hidraulička analiza djela sistema od Budve do Tivta, koja je završena u septembru 2015. godine, je potvrdila neophodnost prijevremene izgradnje još jednog cjevovoda za potrebe vodosnabdijevanja opština Herceg Novi, Kotor i Tivat. Izgradnja predmetnog cjevovoda je prvobitno planirana za 2025. godinu, odnosno za period kada se očekivalo da će potreba za vodom usloviti izgradnju druge faze regionalnog vodovodnog sistema. Hidraulička analiza, je pokazala da je neophodno izgraditi cca 11 km novog cjevovoda nominalnog prečnika DN700 mm, procijenjene vrijednosti od oko 7.5-8,5 miliona €.

Dakle, imajući u vidu trend rasta potreba za vodom na području opština Kotor, Tivat i Herceg Novi, pri čemu se, usljed paralelnih aktivnosti na izgradnji bulevara na dionici Lastva Grbaljska – Tivat, postupak podijelio na dvije dionice, i to:

- Izgradnja cjevovoda na dionici PK "Prijevor" – Lastva Grbaljska
- Izgradnja cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – Tivat

8.2.1. Izgradnja cjevovoda na dionici PK Prijevor - Lastva Grbaljska

Plan rada za 2018. godinu

Hidraulička analiza koja je urađena u sklopu Glavnog projekta povezivanja opštine Herceg Novi na RVS, koji je završen u septembru 2015. godine, je potvrdila neophodnost prijevremene izgradnje još jednog cjevovoda za potrebe vodosnabdijevanja opština Herceg Novi, Kotor i Tivat. U tom smislu je već pokrenuta inicijativa sa Direkcijom za saobraćaj, kojom je dogovoreno zajedničko projektovanje novog bulevara i novog cjevovoda na dionici Jaz – Tivat. Međutim, za dugoročno održivo vodosnabdijevanje ovog područja je neophodno i povezati novoplanirani cjevovod koji će se nalaziti u bulevaru i prekidnu komoru „Prijevor“. U tom smislu će se pokrenuti aktivnosti na izradi projektne dokumentacije cjevovoda na dionici PK „Prijevor“ - Lastva Grbaljska. Obezbijeđeni su urbanističko-tehnički uslovi za izradu projektne dokumentacije, pripremljen je Projektni zadatak, pa će se do kraja godine raspisati odgovarajući javni poziv za prikupljanje ponuda. Istovremeno će se sprovesti i tenderska procedura za potrebe revizije projektne dokumentacije. Očekivanja su da će se već u drugom kvartalu 2018. godine završiti sve aktivnosti na izradi i reviziji Glavnog projekta novog cjevovoda na dionici PK „Prijevor“ - Lastva Grbaljska, te da će se stvoriti preduslovi za rješavanje imovinsko pravnih pitanja u vezi sa izgradnjom cjevovoda.

8.2.2. Izgradnja cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – Tivat

Ovo JP je započelo aktivnosti na izradi potrebne projektne dokumentacije, pri čemu je, shodno odobrenju Uprave za javne nabavke, sklopljen Ugovor o izradi Glavnog projekta sa konzorcijumom koji vrši projektovanje bulevara na dionici Jaz-aerodrom Tivat, čija je trasa paralelna sa trasom planiranog cjevovoda. Razlozi za uspostavljanje saradnje u smislu objedinjavanja postupaka projektovanja saobraćajnice i cjevovoda, se nalaze u značajnoj finansijskoj uštedi, s obzirom da se izgradnje bulevara i cjevovoda mogu objединити, ali i skraćenju rokova izgradnje. Takođe, izbjegli bi se eventualni problemi koji bi mogli nastati usljed poklapanja trase saobraćajnice sa trasom RVS, kao što je već bio slučaj prilikom rekonstrukcije raskrsnice na Zavalu, kada se sa izvođenjem radova kasnilo 18 mjeseci. U slučaju uspješnog završetka zajedničkih aktivnosti sa Direkcijom za saobraćaj Crne Gore već početkom 2018. godine se može očekivati kompletiranje Glavnog projekta izgradnje saobraćajnice i cjevovoda RVS, a što bi omogućilo početak aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih pitanja sa privatnim vlasnicima zemljišta na planiranoj trasi saobraćajnice i podnošenje zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole. Međutim, neophodno je napomenuti da je dinamika izrade projektne dokumentacije usko vezana za izradu projektne dokumentacije za bulevar, te je u tom smislu teško predvidjeti precizne rokove. Ovo JP će već početkom 2018. godine inicirati razgovore sa Direkcijom za saobraćaj i nadležnim Ministarstvom saobraćaja u cilju formiranja zajedničke strategije za obezbjeđenje sredstava za izvođenje radova, a čime bi se ostvarile značajne uštede u utrošku državnih sredstava.

8.2.3. Rekonstrukcija pumpne stanice „Budva“

Studijom optimizacije (Idejnim rješenjem) II faze eksploatacije RVS je obuhvaćena i pumpna stanica „Budva“, s obzirom na činjenicu da je prethodno idejno rješenje za rad ove stanice u II fazi eksploatacije predviđalo rad sa maksimalnim protocima u radnom režimu 3+0. Dakle, prethodno tehničko rješenje je predviđalo radni režim u kojem bi sve 3 postojeće pumpe radile, odnosno bez rezervne pumpe koja bi se mogla uključiti u slučaju eventualnog kvara na jednom od agregata. Ovo JP je zauzelo stav da predmetno tehničko rješenje sa aspekta pogonske spremnosti nije održivo i da bi bilo neophodno sagledati mogućnost dogradnje pumpne stanice u smislu uvođenja makar još jednog pumpnog agregata, čime bi se efektivno

Plan rada za 2018. godinu

postigao radni režim 3+1, dakle sa jednom rezervnom pumpom. Pri tome je vođeno računa i o činjenici da pumpni agregati u ovoj pumpnoj stanici rade sa znatno većom frekvencijom od pumpnih agregata na drugim pumpnim stanicama, te je sasvim opravdano obezbijediti rezervu, koja bi se aktivirala u slučaju kvara na postojećim pumpnim agregatima pri maksimalnim protocima u II fazi eksploatacije RVS. Navedeni režim rada je inkorporiran u ostalim pumpnim stanicama koje funkcionišu u sklopu RVS, a što je i u skladu sa pozitivnom praksom prilikom projektovanja i izgradnje pumpnih stanica. Takođe, analizirana je i mogućnost povećanja kapaciteta pumpne stanice sa projektovanih 600 l/s na 750 l/s, a što je u skladu sa idejom povećanja kapaciteta cjevovoda na dionici Budva – Tivat kojim se vrši snabdijevanje opština Kotor, Tivat i Herceg Novi. Ocijenjeno je da će se na ovaj način omogućiti veća fleksibilnost sistema, a u isto vrijeme i stvoriti uslovi za zadovoljenje očigledno ubrzanog rasta potrošnje vode na ovom području.

Shodno navedenom, a imajući u vidu da je Studijom optimizacije (Idejnim rješenjem) II faze eksploatacije RVS definisano kvalitetno rješenje za podizanje pogonske spremnosti i instalisanog kapaciteta PS „Budva“, očekuje se da će se do kraja oktobra 2017. godine formirati uslovi za rapsivanje tendera za izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju PS „Budva“, odnosno da će se od nadležnih organa dobiti urbanističko-tehnički uslovi i da će se pripremiti Projektni zadatak. Očekuje se da će se, nakon uspješnog završetka tenderskog postupka za izradu i reviziju projektne dokumentacije, u drugom kvartalu 2018. godine završiti aktivnosti na izradi Glavnog projekta rekonstrukcije PS „Budva“. Na ovaj način će se obezbijediti uslovi za podnošenje zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole, odnosno uslovi za promptnu reakciju, ukoliko se pokaže da trend rasta potrošnje vode na području Kotora, Tivta i Herceg Novog nastavi dosadašnjim tempom.

8.2.4. Rekonstrukcija prekidne komore „Prijevor“

Značajno povećanje isporuke vode za opštine Tivat, Kotor i Herceg Novi, kao i činjenica da se može očekivati trend dodatnog povećanja potrebe za vodom na ovom području, ukazuju na potrebu povećanja rezervoarskog prostora za dodatnih 4.000 m³. Povećanjem rezervoarskog prostora će se poboljšati uslovi za obezbjeđenje neprekidnog vodosnabdijevanja predmetnog područja u slučajevima nepredviđenih ispada sistema usljed ispada napajanja električnom energijom, a dodatno će se obezbijediti i uslovi za energetske efikasnije funkcionisanje sistema u zimskom periodu. Očekuje se da će se do kraja 2017. godine formirati uslovi za rapsivanje tendera za izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju PK „Prijevor“, na osnovu čega se može sa izvjesnom sigurnošću očekivati i da će se u drugom kvartalu 2018. godine završiti aktivnosti na izradi Glavnog projekta rekonstrukcije PK „Prijevor“.

8.3. Izvoz vode tankovanjem

Tokom 2016. i 2017. godine, mnogim inostranim firmama su prezentovane mogućnosti korišćenja kapaciteta izvorišta „Bolje Sestre“ u komercijalne svrhe, odnosno mogućnosti plasiranja vode za piće na inostrano tržište, a u novembru 2017. godine je u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova svim diplomatsko-konzularnim predstavništvima proslijeđena je brošura o mogućnostima izvoza vode iz RVS. U prethodnom periodu nekoliko kompanija je posjetilo ovo preduzeće, iskazavši ozbiljno interesovanje za saradnju po tom pitanju. Pored obavljanja svoje osnovne djelatnosti vodosnabdijevanja opština na Crnogorskom primorju, s obzirom na relativno mali stepen iskorišćenosti sistema u toku godine, koje se kreće na nivou od maksimalnih cca 30 %, ovo JP svoje poslovanje može unaprijediti izvozom vode za piće. U narednom periodu nastaviće se sa aktivnostima na

Plan rada za 2018. godinu

traženju inostranih partnera i tržišta za plasman vode, a zainteresovanim subjektima će biti ponuđene neke od varijanti za koje su u prethodnom periodu stvorene tehničke pretpostavke i razmatrana konkretna rješenja i to:

1. Brodski izvoz vode za piće preko platforme, na lokaciji rt Krčevac u Sutomoru, tankerima kapaciteta do 300.000 m³;
2. Brodski izvoz vode za piće preko Luke Bar, tankerima maksimalnog kapaciteta do 80.000 m³.

Za ostvarenje prve varijante po pitanju izvoza vode za piće neophodno je izgraditi cca 2,5 km novog cjevovoda na potezu R. "Đurmani" - Čanj, kao i dodatnih 1,0 km cjevovoda u moru i platformu za pristajanje tankera kapaciteta do 300.000 m³. Ovom varijantom moguće je realizovati izvoz i hlorisane i nehlorisane vode za piće brodskim transportom iz rezervoara Đurmani.

Od Direktorata za građevinarstvo su dobijeni urbanističko-tehnički uslovi za izradu Glavnog projekta. Takođe, od strane Agencije za zaštitu životne sredine dobijen je akt kojim se nalaže dobijanje mišljenja o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, a koji prethodi aktivnostima na projektovanju. Imajući u vidu navedeno, pokrenuće se tenderska procedura za odabir konsultanta za eventualnu izradu predmetnog Elaborata, kako bi se sa ovom aktivnošću, koja podrazumijeva i javnu raspravu, završilo već početkom 2018. godine.

Za ostvarenje druge varijante neophodno je izgraditi cca 1,9 km novog cjevovoda na potezu od magistralnog puta Bar – Ulcinj do ulaza u Luku Bar, kao i dodatni cjevovod unutar lučkog akvatorijum do lokacije predviđene za vez, na kome bi se tankovala voda. Ovom varijantom obezbjeđuje se hlorisana voda za brodski transport iz južnog kraka RVS.

Ono što je bitno istaći je da će sve količine vode za izvoz stranim partnerama biti nuđene nakon sagledavanja realnih potreba za vodom iz RVS-a od strane lokalnih vodovodnih preduzeća.

8.4. Izgradnja fabrike za flaširanje vode i proizvodnju hladnih čajeva

Voda iz izvorišta „Bolje Sestre” koje se koristi za regionalno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, koje je ujedno i jedino regionalno izvorište u Crnoj Gori, je izuzetnog kvaliteta i ispunjava uslove za flaširanje vode, što je potvrđeno od strane Instituta za javno zdravlje Crne Gore, ali i od strane inostranih laboratorija: Institut Technologiezentrum Wasser iz Karlsruhea, Njemačka i Biološki institut „Siniša Stanković” iz Beograda, Srbija. U toku je izrada Studije izvodljivosti fabrike za flaširanje vode, koja će pokazati finansijsku isplativost ove investicije. Lokacija buduće fabrike koja se pokazala kao najoptimalnije rješenja nalazi se u neposrednoj blizini izvorišta, van I zone sanitarne zaštite. Međutim, kako je to prostor koji pripada nacionalnom parku Skadarsko jezero, pokrenute su aktivnosti ucrtavanja fabrike u PPPN Skadarsko jezero čije usvajanje je u toku. U slučaju da Studija izvodljivosti pokaže isplativost izgradnje fabrike za vodu, nakon usvajanja PPPN Skadarsko jezero pristupiće se dobijanju urbanističko-tehničkih uslova, izradi potrebne tehničke dokumentacije i pribavljanju svih potrebnih saglasnosti koje prethode dobijanju građevinske dozvole. Ukoliko ispunjenje neophodnih preduslova, od kojih je svakako najvažnije usvajanje PPPN Skadarsko jezero, bude teklo po planu, može se očekivati da se u toku 2018. godine pristupiti i izradi glavnog projekta.

S obzirom na činjenicu da se tehnologija za proizvodnju flaširane vode po mnogo čemu podudara sa tehnologijom za proizvodnju drugih napitaka kao što su npr. hladni čajevi, razni energetske napitci i dr, pored razvoja aktivnosti na izgradnji fabrike za flaširanje vode razmatraće se i mogućnost proširenja proizvodnog kapaciteta i u ove svrhe a sve sa ciljem većeg iskorišćenja kapaciteta izvorišta „Bolje sestre”.

8.5. Izgradnja postrojenja za proizvodnju piva

Imajući u vidu značajnu izdašnost izvorišta „Bolje Sestre“, kao i izuzetan kvalitet vode, dokazan kako u nacionalnim, tako i u internacionalnim laboratorijama, JP planira da u toku 2018. godine finansira izradu Studije izvodljivosti kojom bi se obuhvatila mogućnost korišćenja vode iz izvorišta „Bolje Sestre“, ali i drugih infrastrukturnih kapaciteta ovog JP, za pokretanje mini fabrike za proizvodnju visokokvalitetnog piva (kraft pivara). Studijom bi se obuhvatila i analiza potencijala za izgradnju fabrike većih kapaciteta, za koju bi bilo potrebno obezbijediti strateškog partnera. Kako je navedeno, u okviru studije poseban naglasak bi bio dat održivosti investicije u manje postrojenje za proizvodnju visokokvalitetnog piva, pri čemu bi se navedena investicija finansirala iz sopstvenih prihoda.

8.6. Nastavak aktivnosti na podizanju bezbjednosti RVS

8.6.1. Natkrivanje vodozahvata

U sklopu izgradnje RVS je izgrađen i objekat vodozahvata izvorišta Bolje Sestre. Vodozahvat je izveden u vidu lučne betonske brane koja sadrži specijalni sistem za regulaciju isticanja izvorišne vode kojim je onemogućen prodor jezerske vode u vodozahvat.

JP je u prethodnom periodu sproveo aktivnosti na izradi Plana zaštite objekata RVS u kojem je dat poseban osvrt na neposrednu zonu sanitarne zaštite izvorišta, a samim tim i na objekat vodozahvata. Obzirom da su bezbjedonosne analize konstatovale znatnu izloženost izvorišta potencijalnim rizicima od izazivanja namjernog zagađenja, to je Planom preporučeno da se uvede dodatna zaštita izvorišta. Takođe, istovjetna preporuka je data i u Izveštaju komisije za tehnički prijem regionalnog vodovodnog sistema, a na osnovu kojeg je dobijena Upotrebna dozvola za rad sistema.

Imajući u vidu navedeno, a u cilju prevencije potencijalnih rizika po zdravlje potrošača, ovo JP je planiralo da u 2017. godini sprovede aktivnosti na izradi i reviziji projektne dokumentacije za natkrivanje objekta vodoizvorišta, te pravovremeno podnijelo zahtjev za finansiranje navedene aktivnosti iz Kapitalnog budžeta. U avgustu 2017. godine je dobijena informacija da je finansiranje predmetne aktivnosti uključeno u Kapitalni budžet, pa je urgentno pripremljen Projektni zadatak i predat zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. Međutim, usljed nedostatka planske dokumentacije za predmetno područje, zahtjev je na sugestiju Direktorata za građevinarstvo povučen i podnjet zahtjev za izradu Glavnog projekta i izgradnju krovne konstrukcije. Nakon dobijanja neophodnog odobrenja pristupiće se izradi projektne dokumentacije. Po ovom pitanju od izuzetnog značaja je saradnja na relaciji JP-Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direkcija za javne radove u cilju usaglašavanja uslova za raspisivanje tendera za izradu projektne dokumentacije od strane Direkcije za javne radove. Prilikom izrade projektne dokumentacije će se obratiti posebna pažnja na bezbjedonosni aspekt, kao i na tehnološka poboljšanja kontrole kvaliteta vode (uvođenjem nove opreme za kontinualno praćenje najznačajnijih parametara). Dodatno, razmotriće se i mogućnost instaliranja solarnih panela na krovnoj konstrukciji, koji bi znatno doprinijeli postizanju energetske efikasnosti u postrojenju Bolje Sestre, bilo da se na taj način dobijanja energija koristi za rasvjetu ili za grijanje i hlađenje unutrašnjih prostorija postrojenja.

8.6.2. Uvođenje video nadzora

Plan rada za 2018. godinu

U okviru RVS ne postoji jedinstveni video nadzor kojim bi se nadzirali svi objekti koje se nalaze u sastavu RVS, uključujući i upravnu zgradu. Razvoj ovog dijela IT sektora bi značajno doprinio bezbjednosti RVS. U prvom kvartalu 2017. godine je realizovana investicija od 50.000 Eura na ugradnji opreme propisane Planom zaštite regionalnog vodovodnog sistema. Međutim, neophodno je izvršiti dodatno opremanje objekata sa video nadzorom, alarmnim sistemima, protivpožarnim sistemima, centralnom jedinicom za nadzor itd. Za ove potrebe će se do kraja 2017. godine raspisati tender, pa se može očekivati da se sa većim dijelom navedenih aktivnosti završi u prvom kvartalu 2018. godine. U tom smislu inicirana je i saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova što je detaljnije dato u poglavlju 5.

Takođe, predstoji i druga faza sprovođenja Plana zaštite, a koja podrazumijeva uvođenje redovnih patrola koje će obilaziti objekte RVS, ali i reagovati po prijavama. Za ovu fazu je neophodno donijeti odluku da li će se angažovati specijalizovana agencija ili da se formira nova služba u okviru JP. Predmetna odluka će se donijeti početkom 2018. godine i shodno tome se pristupiti realizaciji i ovog dijela Plana zaštite.

8.7. Razvoj telekomunikacione infrastrukture (SCADA)

U 2016. godini je, nakon dužeg perioda pregovora dobijanja saglasnosti Vlade Crne Gore, zaključen Ugovor o iznajmljivanju telekomunikacione infrastrukture sa Crnogorskim elektroprenosnim sistemom (CGES). Sklapanjem ugovora je ostvarena saradnja koja će u konačnom rezultirati poboljšanjem infrastrukturnih i upravljačkih kapaciteta za svaku zainteresovanu stranu. Ovo posebno dobija na značaju kada se zna da se radi o preduzećima koja su u državnom vlasništvu, te da će se na ovaj način uz veoma male investicije unaprijediti infrastruktura za koju bi samostalno svako preduzeće moralo investirati po više stotina hiljada eura. Uspostavljanjem saradnje sa CGES su stvoreni uslovi za povezivanje dionice od cca 20 km RVS na relaciji Budva – Tivat, a nakon izgradnje i dionica od novih 3,2 km na relaciji Tivat – Herceg Novi, na postojeći SCADA sistem za nadzor i upravljanje. Na ovaj način će se dosadašnja, nesigurna, GPRS veza zamijeniti optičkim kablom koji predstavlja najsigurniji način prenosa podataka. Međutim, da bi se ostvarila fizička veza sa infrastrukturom CGES, neophodno je postići dogovor i sa CEDIS, koji ima infrastrukturu na trasi kojom bi se povezale infrastrukture ovog JP i CGES. Razgovori o predmetnoj temi su započeti sa CEDIS i očekuje se pozitivan ishod. Konačni cilj je da se do ljetnje sezone 2018. godine izvrši planirano povezivanje i omogućiti značajno poboljšanje upravljanja kompletne infrastrukture regionalnog vodovodnog sistema.

8.8. Plan razvoja informacionog sistema

Informaciona tehnologija (IT) se definiše kao primjena kompjutera, kompjuterske mreže, interneta za projektovanje, razvoj, primjenu, podršku i upravljanje računarskim informacionim sistemima (IS), softverskim aplikacijama i hardverom. IT koristi računare i računarske programe da se konvertuju, uskladište, štite, obrade, bezbjedno šalju i primaju informacije. U JP zaposleni u upravnoj zgradi su povezani preko umreženih računara koji su, opet, povezani sa centralnim računarom – serverom, što im u mnogome olakšava poslovanje. Zaposleni po objektima nisu povezani mrežom u vlasništvu preduzeća, već komunikaciju ostvaruju internetom.

Potrebno je istaći da je za obezbjeđivanje bržeg i efikasnijeg funkcionisanja jednog preduzeća od suštinske važnosti uvođenje inovativne informacione tehnologije. Imajući u vidu djelatnosti JP potrebnu povezanosti zaposlenih može se zaključiti da je server jedna od najbitnijih stavki kojoj je neophodno unapređenje. Postojeći server ne zadovoljava u potpunosti željeni nivo

Plan rada za 2018. godinu

sigurnosti, a takođe postoji i prostor za unaprjeđenje načina i efikasnosti upravljanja podacima koji se nalaze na njemu. Nabavkom novog servera, koja je planirana za 2017. godinu, će se obezbijediti kvalitetna baza za sve podatke koji su neophodni za svakodnevni rad, a unaprijediće se i njihova dostupnost na svim računarima unutar upravne zgrade. Kada je u pitanju sigurnost podataka, ona bi se definisala pomoću ključeva koji bi se dodjeljivali zaposlenima u skladu sa njihovim potrebama i radnim mjestom koje pokrivaju. Potrebno je takođe istaći da „Back up“, (proces u računarstvu koji se odnosi na izradu kopije podataka originalnog izvora za slučaj da se originalni izvor podataka ošteti ili izgubi) na postojećem serveru na postoji. To je najbitnija stavka u sigurnosti servera i potrebno je obezbijediti „Back up“ kao model čuvanja svih podataka čak i u situacijama najgorih havarija na radnom serveru i sistemu. Potrebno je provjeriti i stanje mrežnih instalacija kako bi uspješno realizovao projekat uvođenja novog servera, pa će sve navedene aktivnosti biti pokrenute u narednoj godini.

8.9. Nastavak aktivnosti na uvođenju standarda u poslovanju

U 2016. godini se počelo sa aktivnostima na uvođenju HACCP sistema bezbjednosti. Nakon uspješne implementacije izvršena je i sertifikacije HACCP-a sistema, u julu 2017. godine, čime je od strane Sertifikacionog tijela Crne Gore (SETLME) potvrđen kvalitet sprovođenja usvojenih procedura.

U narednom periodu se planira nastavak aktivnosti na uvođenju standarda u poslovanje JP, sa posebnim akcentom na ISO 14001, kojim će se upravljanje životnom sredinom podići na viši nivo, što je od izuzetnog značaja za preduzeće koje koristi prirodne resurse, posebno u zoni nacionalnog parka Skadarsko jezero, i HALAL zbog mogućnosti izvoza na tržište koje zahtjeva primjenu istog u proizvodnji i distribuciji proizvoda.

8.10. Valorizacija zemljišta na Karuču

Imajući u vidu da je prvobitnom projektnom dokumentacijom, urađenom 80-tih godina prošlog vijeka, planirano vodosnabdijevanje područja Crnogorskog primorja iz izvorišta Karuč, ovo JP je za potrebe izgradnje pumpne stanice i postrojenja za preradu vode, izvršilo kupovinu zemljišta na obližnjoj lokaciji, ukupne površine 90.815 m². Međutim, kako je uporedna tehno-ekonomska analiza izvorišta Karuč i Bolje Sestre, izrađena septembra 2006. godine, nepobitno pokazala da je izvorište Bolje Sestre kvalitetnije rješenje za vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, jasno je da se pomenuto zemljište neće iskoristiti za prvobitno predviđene svrhe.

Imajući u vidu navedeno, ovo JP je planiralo izradu Studije valorizacije lokacije Karuč – Karuč lug površine oko 9 hektara. Kako bi se ovaj prostor valorizovao s ciljem poštovanja principa održivog razvoja, podnesen je predlog obrađivaču PPPN Skadarsko jezero, čija je izrada u toku, da se na predmetnog lokaciji predvidi izgradnja turističkog kompleksa sa malim stepenom izgradnje, u okviru kojeg bi se postigao optimalan odnos izgrađenog i prirodnog prostora. U narednom periodu se planira izrada idejnog rješenja koje bi se uklopilo u PPPN Skadarsko jezero, a koje bi bilo osnova za dalje aktivnosti na valorizaciji predmetne lokacije, a aktivnosti na izradi idejnog rješenja su u toku.

8.11. Riješavanje pitanja ustupljene infrastrukture

Izgradnja RVS, kao kompleksnog sistema koji se prostire na teritoriji 7 opština, je vršena u više navrata u periodu od 1985. do 2012. godine. U ovom periodu je izgrađena značajna

Plan rada za 2018. godinu

vodovodna, elektro-energetska i hidrograđevinska infrastruktura. Značajan dio infrastrukture koja je izgrađena u periodu 1986-1993. godine je, obzirom na činjenicu da RVS u toj fazi nije bio izgrađen do nivoa koji bi formirao jednu funkcionalnu cjelinu, ustupljen drugim subjektima na korišćenje. Iako je 2010. godine pušten u rad dio I faze RVS, dio navedene infrastrukture se još uvijek koristi od strane tih subjekata. Imajući u vidu navedeno, ovo JP je odlučilo da pokrene aktivnosti na formalizovanju korišćenja predmetne infrastrukture i u tom smislu formiralo radne grupe čiji je zadatak da prikupi i ocijeni dokumentacionu osnovu po pitanju imovinsko –pravnih odnosa i obaveza koje proističu iz ugovornih obaveza sa korisnicima infrastrukture. Slijedi pregled statusa korišćenja infrastrukture ovog JP:

8.11.1. Vodovodna infrastruktura

Kao što je već navedeno, dio vodovodne infrastrukture koji je izgrađen tokom 80-tih i 90-tih godina je 1993. i 1994. godine ustupljen lokalnim vodovodnim preduzećima. Infrastruktura je ustupljena bez nadoknade, ali uz obavezu održavanja. Jedan dio ove infrastrukture je, u periodu 2008-2010. godine, rehabilitovan i uz novoizgrađenu infrastrukturu čini funkcionalnu cjelinu koja se trenutno koristi za snabdijevanje opština Kotor i Tivat. Međutim, dio infrastrukture, posebno u opštinama Herceg Novi i Kotor, nije u ovoj fazi priključen na sistem za isporuku vode lokalnim vodovodnim preduzećima, već se i dalje koristi od strane tih preduzeća za distribuciju vode krajnjim potrošačima.

Na teritoriji opštine Kotor se, prema evidenciji ovog JP, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sljedeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovoda DN400 na dionici od odvojka „Kotor“ do ulaza u tunel „Vrmac“, u dužini od oko 1.670 m;
2. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici moreuza Verige, u dužini od oko 400 m.

U toku 2017. godine su završene aktivnosti Radne grupe koja je imala za cilj utvrđivanje dokumentacione osnove za konačno razješenje formalno pravnog statusa infrastrukture, u smislu uklanjanja eventualnih nedoumica po pitanju imovinskih prava. Radna grupa je završila rad nakon dobijanja dopisa od strane Opštine Kotor i ViK Kotor da ne posjeduju dokumentaciju koja bi ukazivala da se predmetna infrastruktura nalazi u njihovom posjedu.

Na teritoriji opštine Herceg Novi se, prema evidenciji ovog JP, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovod DN 600 na dionici Sveta Neđelja – rezervoar “Zelenika”, u dužini oko 9.600 m;
2. Rezervoar “Zelenika”, zapremine 2.000 m³;
3. Čelični cjevovod DN 250 od odvojka za Kumbor do ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“, u dužini od oko 660 m;
4. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici od ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“ do poluostrva Luštica, u dužini od oko 980 m;
5. Čelični cjevovod DN400 od pumpne stanice “Opačica” do rezervoara “Zelenika”, u dužini od oko 1.950 m.

Imajući u vidu da je u opštini Herceg Novi i u 2017. godini došlo do promjene izvršene vlasti, a samim tim i do promjene rukovodećeg kadra, rad prethodno formirane Radne grupe je

Plan rada za 2018. godinu

obustavljen. U oktobru 2017. godine je sa novim rukovodstvom Opštine Herceg Novi uspostavljena saradnja po ovom pitanju i formirana nova zajednička Radna grupa. U okviru rada radne grupe su dostavljeni dokazi da se predmetna infrastruktura nalazi u vlasništvu ovog JP, pa se očekuje da će se u prvom kvartalu 2018. godine aktivnosti na utvrđivanju formalno pravnog statusa predmetne infrastrukture završiti.

Na teritoriji opštine Cetinje se, prema evidenciji ovog JP, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Rezervoar „Jelenak“, zapremine oko 500 m³;

Za predmetnu infrastrukturu je nesporan formalno pravni status u smislu vlasništva, pa samim tim nije bilo potrebe za formiranjem radne grupe.

8.11.2. Elektro – energetska infrastruktura

Ovo JP je u 2015. godini pokrenulo pregovore sa Elektroprivredom Crne Gore (EPCG) po pitanju sklapanja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kojim bi se formalizovalo korišćenje elektro infrastrukture ovog JP od strane EPCG. Međutim, obzirom na postupak transformacije EPCG, odnosno na postupak izdvajanja posebnih cjelina preduzeća, koje u nadležnost dobijaju zasebne funkcionalne cjeline, početak pregovora je u više navrata odlagan. Nakon izdvajanja zasebne cjeline za poslove distribucije električne energije – Funkcionalna cjelina Distribucija (CEDIS), započeti su razgovori o konačnom rješavanju otvorenih pitanja, kojom prilikom je formirana Radna grupa.

Početkom septembra je održan inicijalni sastanak na kojem je dogovoren sastav zajedničke radne grupe, kao i teme kojim će se radna grupa baviti. Predstavnicima Elektrodistribucije Crne Gore je dostavljena dokumentacija koja ukazuje na činjenicu da ovo JP investiralo u značajnu elektro infrastrukturu. U okviru radne grupe ovo JP je zauzelo stav da je u interesu oba subjekta da CEDIS, shodno zakonu, izvrši otkup kompletne elektroinfrastrukture, jer će uključanjem iste u elektro mrežu dodatno poboljšati održivost sistem distribucije. Međutim, predstavnici CEDIS su stava da se u ovom trenutku samo manji dio infrastrukture može uključiti u postojeći elektro mrežu, te da im infrastruktura kojom se napajaju PS “Bolje sestre” i PS “Reljići” nijesu neophodni. Obzirom da je radna grupa završila aktivnosti za koje je dobila mandat, to će se u direktnim razgovorima menadžmenta pokušati riješiti način valorizacije elektro infrastrukture RVS, a na osnovu činjenice da je radna grupa utvrdila vlasništvo nad predmetnom infrastrukturom.

Slijedi pregled elektro-energetske infrastrukture RVS-a:

Radovi izvršeni u prvoj etapi izgradnje RVS (1986-1993. godine)

Red br	Investicije na nabavci i ugradnji visokonaponskih postrojenja i vodova
1	Stubna trafostanica „Jaz“ od 100 kVA
2	PS Budva
2,1	Elektrovodovi 35 kV, 35/6 kV (isporuka, montaža, testiranje, dokumentacija)

Plan rada za 2018. godinu

2,2	35 kV postrojenje u 2 nivoa
2,3	Transformacija 35/6 kV i 35/0.4 kV
3	PS Pod Kuk – VN blok 10 kV sa 4 ćelije, mjerna grupa, trafo 10/04 od 400kVA, testiranje , dokumentacija..
4	PK Prijedor
4,1	Blindirana trafostanica 10/0.4 kV 250kVA
4,2	Transformator 10/04 kVA
5	R Zelenika - Blindirana trafostanica 10/0.4 kV sa jednim transformatorom 259kVA

Radovi izvršeni u drugoj etapi izgradnje RVS(2008.-2012. godine)

Red br	Investicije na nabavci i ugradnji visokonaponskih postrojenja
1	PS Bolje Sestre
1.1	35 kV postrojenje
1.2	SN kablovi i prateća oprema
1.3	Energetski transformatori I prateća oprema
2	PS Reljići
2.1	35 kV postrojenje
2.2	SN kablovi i prateća oprema
2.3	Energetski transformatori I prateća oprema
3	PS Belveder
31	10 kV postrojenje
32	Energetski transformatori i prateća oprema
3	PS Budva
31	35 kV postrojenje
3.2	Energetski transformatori i prateća oprema
3.3	Energetski kablovi 35 kV

Red br	Investicije na polaganju elektroenergetskih kablova za napajanje PS Bolje sestre i PS Reljići
1	Nadzemni 35 kV vod od TS Zeta do PS Bolje Sestre
2	35 kV vod od TS Virpazar do PS Bolje Sestre
3	35 kV vod od TS Virpazar do PS Reljići

8.11.3. Hidrograđevinska infrastruktura

Hidrotehnički tunel „Sozina“ predstavlja jedan od značajnijih objekata koji se nalaze u sastavu RVS. Izgradnja hidrotehničkog tunela je izvođena u 2 faze. U prvoj fazi, koja je realizovana 90-

Plan rada za 2018. godinu

tih godina, su izvršeni građevinski radovi na izgradnji tunela, dok su u drugoj fazi, period 2008 – 2010. godine, izvršeni građevinski radovi na rekonstrukciji tunela i ugradnja cjevovoda RVS. Drugu fazu izgradnje je finansijski pomoglo i preduzeće „MONTEPUT“ d.o.o., koje upravlja saobraćajnim tunelom „Sozina“ i koje je za tu potrebu izdvojilo sredstva od 500.000 Eura. Osnovna vrijednost građevinskog objekta tunela, zajedno sa elektro-rasvjetom, u popisnim listama ovog preduzeća iznosi 6,140,360.97 Eura.

Hidrotehnički tunel „Sozina“ zauzima veoma važnu ulogu u sklopu saobraćajnog tunela „Sozina“, kao evakuacioni tunel u slučaju akcidentne situacije, pa se može konstatovati da funkcionisanje saobraćajnog tunela, bez hidrotehničkog tunela, ne bi bilo moguće.

Imajući u vidu činjenicu da se već 7 godina hidrotehnički tunel koristi od strane oba preduzeća, ovo JP je u 2016. godini iniciralo razgovore sa preduzećem „Monteput“ d.o.o. po pitanju uređenja međusobnih odnosa na način da se sklopi ugovorni odnos kojim bi se jasno definisale odgovornosti i obaveze obje strane. Ovo je veoma važno jer će se na osnovu predmetnog ugovora o saradnji utvrditi jasne procedure kojima će se definisati pitanja bezbjednosti objekta i tekuće i investiciono održavanja objekta. Takođe, urediće se i finansijske obaveze obje strane, na način da se u prvom redu obezbijedi dugoročno održiv model eksploatacije tunela kao infrastrukture koja je omogućila funkcionisanje dva najveća infrastrukturna projekta realizovana u periodu nakon obnove samostalnosti Crne Gore. U tom smislu su početkom 2017. godine intenzivirani razgovori sa firmom „Monteput“ d.o.o., u okviru rada zajedničke radne grupe koja je imala zadatak da konstatuje trenutno stanje i sagleda raspoloživu dokumentaciju na osnovu koje bi bio predložen model saradnje koji bi bio u najboljem interesu obje strane. Međutim, kako je došlo do personalnih promjena rukovodstva firme „Monteput“ d.o.o, to su dalje aktivnosti napredovale usporenim tempom. Ovo JP je krajem 2017. godine angažovalo nezavisnog eksperta koji bi pripremio platformu na osnovu koje bi se započelo sa pregovorima. Nakon dobijanja saglasnosti Upravnog odbora na predmetnu platformu, započeće se za pregovorima, čiji se uspješan završetak očekuje u prvoj polovini 2018. godine.

8.12. Nastavak saradnje sa vodovodnim preduzećima i udruženjima u regionu i šire, učešće u inostranim programima

Nakon veoma uspješne dvogodišnje saradnje koju je JP ostvarilo sa Međunarodnim udruženjem vodovoda u slivu rijeke Dunav (IAWD) kroz učešće u brojnim međunarodnim programima i projektima, kao i kroz ulogu organizatora Međunarodne benčmarking radionice koja je održana u Budvi, novembra 2016. godine, IAWD je uputilo poziv ovom JP da postane punopravni član ovog udruženja. Odluka o učlanjenju ovog JP, koje je ujedno i prvo preduzeće sa teritorije Crne Gore kojem je upućen ovakav poziv, je formalizovana na konferenciji u maju 2017. održanoj u Beču, kao i odluka o izboru g. Gorana Jevrića, direktora JP za njegovog predstavnika. Konferenciji su, pored članova IAWD, prisustvovali i visoki zvaničnici vlada evropskih zemalja, predstavnici njihovih specijalizovanih agencija, međunarodne finansijske institucije, predsjednici opština, direktori vodovodnih preduzeća, udruženja vodovoda itd. IAWD je udruženje vodovodnih preduzeća i drugih relevantnih činilaca iz zemalja koje se nalaze u slivu rijeke Dunav, a koja obezbjeđuju vodosnabdijevanje za više od 80 miliona ljudi. Pored Vlade Austrije, ovo udruženje uživa podršku Svjetske banke, Njemačkog zavoda za međunarodnu saradnju- GIZ, Švajcarske agencije za međunarodnu saradnju, Međunarodnog udruženja voda, kao i Ujedinjenih nacija - HABITAT. U toku dvogodišnje saradnje, koja je prethodila članstvu u ovoj organizaciji, ovo JP je bilo u prilici da se upozna, usvaja i implementira brojne preporuke i alate koji su proistekli iz programa benčmarkinga koji

Plan rada za 2018. godinu

pretpostavlja učenje na tuđim iskustvima, povećanje konkurentnosti i uključenje u tokove globalne ekonomije. Uz to, saradnja sa preduzećima koja upravljaju velikim vodnim sistemima, omogućila je sagledavanje odgovarajućih rješenja za reformu vodnog sektora, kao i mogućnosti realizacije razvojnih projekata usmjerenih ka unaprijeđenju ovog sektora na Crnogorskom primorju kroz njegovu veću optimizaciju kako upravljanja, tako i ukupnog funkcionisanja. Članstvom u ovakvoj organizaciji, ovom JP je obezbijedena ekspertska, finansijska i logistička pomoć kako za unaprijeđenje performansi vlastitog poslovanja, a samim tim i načina obavljanja ove veoma važne komunalne funkcije, tako i za razvojne projekte ovog JP, čija realizacija tek predstoji. Stoga, nastaviće se sa aktivnim učešćem JP u aktivnostima ovog udruženja.

JP je i u 2018. godini planiralo nastavak saradnje kako sa regionalnim vodovodnim preduzećima iz okruženja tako i sa ostalim preduzećima čija se djelatnost u bilo kom segmentu prepliće sa djelatnošću JP-a. Cilj saradnje je organizacija međusobnih posjeta i radionica na kojim bi se uz učešće i drugih zainteresovanih subjekata inicirala međusobna razmjena uporednih iskustava iz oblasti upravljanja vodama i infrastrukturom. Takođe, uporedna iskustva regionalnih vodovodnih sistema iz okruženja u saradnji sa lokalnim vodovodnim preduzećima mogu predstavljati plodnu platformu za poboljšanje odnosa ovog JP sa lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju. Dodatno, upoznavanje sa zakonskim regulativama zemalja u okruženju može biti od izuzetnog značaja za usaglašavanje i unapređenje postojećih zakonskih rješenja u Crnoj Gori, posebno uzimajući u obzir aktivnu ulogu JP po tom pitanju. Kako je saradnja sa vodovodnim preduzećima iz regiona podržana i od Evropske unije, a što se reflektuje i na programe prekogranične saradnje koji se finansiraju iz IPA fondova, to će se poseban akcenat dati na uspostavljanje saradnje na zajedničkim aplikacijama za povlačenje sredstava za izradu projektne dokumentacije i studija izvodljivosti za razvojne projekte. Dodatno, ovo JP će u 2018. godini samostalno pokušati da ostvari saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama, a sve u cilju realizacije planiranih razvojnih aktivnosti. Učešće u ovim i sličnim programima može donijeti izuzetnu korist ovom JP kako po pitanju poboljšanja infrastrukture, tako i po pitanju osvajanja novih znanja u cilju unapređenja menadžmenta vodnim resursima.

JP je tokom 2014, 2015, 2016. i 2017. godine aktivno učestvovalo u programu benčmarkinga za vodovodna i kanalizaciona preduzeća EX-YU prostora (platforma za jugoistočnu Evropu) u sklopu prve faze Dunavskog programa za vode, u organizaciji IAWD i Svjetske banke. S obzirom na iskustvo stečeno u prethodnom periodu, JP je na predlog koordinatora programa svoje učešće nastavilo kroz napredan nivo kada su aktivnosti u vezi sa benčmarkingom u pitanju. U tom smislu, nakon dobijanja izvještaja o realizovanim aktivnostima, krajem 2017. godine, nastaviće se sa prikupljanjem i analizom podataka o radu JP-a i u 2018. godini. Predstavnici JP biće učesnici radionica, konferencija i seminara planiranih za naredni period, koji su dobra prilika za razmjenu znanja i iskustava sa kolegama iz preduzeća koja se bave istim ili sličnim poslovima u zemljama u okruženju ali i šire. Kroz učešće u ovim projektima postiže se unapređenje mjerenja performansi rada preduzeća, identifikacija oblasti za poboljšanje, praćenje unapređenja učinka kroz vrijeme, pa je veoma važno nastaviti sa započetim aktivnostima. Zahvaljujući aktivnostima IAWD i njegovih partnera, učesnici programa imaju priliku da koriste finansijsku podršku Austrijske, Nemačke i Švajcarske vlade, u smislu implementacije rješenja koja mogu unaprediti poslovanje preduzeća (pilot informacioni softveri i dr.). Pored učešća u benčmarkingu vodovodnih preduzeća sa prostora EX-YU, JP se u oktobru 2017. godine priključilo i novoformiranoj Dunavskoj platformi za benčmarking vodovodnih i kanalizacionih preduzeća za koju su pretpostavke da će okupiti predstavnike bar 17 zemalja Evrope. JP će učestvovati kroz napredni nivo, s obzirom da se učešćem u programu benčmarkinga u prethodnom periodu potvrdilo da JP ima kapacitete koji

Plan rada za 2018. godinu

moгу da zadovolje rad na ovom nivou. Početna radionica ove platforme planirana je za mart 2018. godine, a domaćin će biti upravo ovo JP. Ovo će biti prilika za sva komunalna preduzeća i institucije koje se bave ovom problematikom da kroz iskustva drugih zemalja i povezivanje sa preduzećima čija djelatnost je u vezi sa ovom oblašću ostvare benefite, jer će pored benčmarkinga biti i drugih značajnih tema za čitav komunalni sektor.

U sklopu Dunavskog programa za vode inicirano je više projekata koji za cilj imaju unapređenje rada vodovodnih i kanalizacionih preduzeća. Jedan od njih je i saradnje sa kompanijom BARTHAUER SOFTWARE GmGH iz Njemačke koja se bavi izradom softverskih sistema za upravljanje vodovodnim i kanalizacionim sistemima čime se postiže povećanje stepena njihove efikasnosti. U sklopu projekta DeveloPPP, BARTHAUER SOFTWARE GmBH ima cilj da vodovodna preduzeća sa ovih prostora uvjeri u prednosti primjene softverskog menadžment sistema kako bi se u nekom kratkom periodu počelo sa dostizanjem evropskih standarda u upravljanju. Tako je za prostore Bosne i Hercegovine i Srbije opredijeljeno šest pilot softvera koji bi vodovodnim preduzećima bili dati na besplatno korišćenje tokom 2017. i 2018. godine. Aktivnim učešćem JP-a u Dunavskom programu za vode ovaj projekat je proširen i na Crnu Goru. Tako je JP dobilo ponudu da bude jedan od šest pilot korisnika softvera tokom 2017. i 2018. godine. Za vrijeme trajanja projekta pilot korisniku (što bi trebao biti JP) softver bi bio ustupljen besplatno na korišćenje bez naplate bilo kakvih troškova korišćenja i održavanja. Radionice i kursevi za osoblje takođe će biti besplatni, a pilot korisnici neće biti obavezni da nastave sa korišćenjem softvera nakon isteka projekta (31. jul 2018. godine). Znači, u sklopu pilot projekta u fokusu su pitanja upravljanja podacima i upravljanja imovinom, a pored besplatne primjene samog softvera i besplatne obuke za korišćenje softvera kroz navedeni projekat bi se na primjeru JP-a direktno prenosila znanja o primjeni njemačkih standarda i pravila u radu sa linijskom infrastrukturuom, a takođe dala i prilika ostalim vodovodnim preduzećima (posebno na Crnogorskom primorju gdje funkcioniše RVS) da se uključe u projekat. JP je kao aktivan član Dunavskog programa iniciralo uključenje Tivatskog vodovoda u projekat (preko JP-a). Aktivnosti na unošenju podataka i prilagođavanju rada softvera uslovima rada u JP su počele u 2017. godini i nastaviće se u 2018. godini. Po sagledavanju mogućih benefita od korišćenja ovog softvera, po isteku programa koji omogućava njegovo besplatno korišćenje donijeće se odluka o nastavku korišćenja programa u narednom period što bi podrazumjevalo izdvajanje određenih materijalnih sredstava za ovu svrhu.

Sa saradnje po pitanju korišćenja softvera razmišlja se i o drugim projektima uz podršku kompanija koje aktivno učestvuju u radu Nemačkog partnerstva za vode, a što može biti veoma značajno za razvoj RVS i primjenu evropskih praksi i znanja.

Takođe, osim gore pomenutog softvera BARTHAUER iz Njemačke, paralelno se vrši obuka zaposlenih za rad sa softverom EDAMS iz Kipra. Na kraju prve godine obuke će se odlučiti koje od pomenutih softverskih rješenja više odgovara specifičnostima funkcionisanja RVS, odnosno koje će primjenom u praksi dati bolje rezultate.

8.13. Nastavak saradnje sa naučnim institucijama

8.13.1. Saradnja sa Univerzitetom Crne Gore

Između Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu UCG) i ovog JP-a je u posljednjem kvartalu 2016. godine sklopljen Memorandum o saradnji, kada su, nakon uspješno sprovedenog konkursa, najbolji studenti tehničkih fakulteta Crne Gore dobili jednogodišnje stipendije od

Plan rada za 2018. godinu

strane JP-a. Dodijela stipendija najboljim studentima uspješno je realizovana i u 2017. godini pri čemu je mogućnost stipendiranja pružena ne samo studentima tehničkih fakulteta već i studentima Ekonomskog fakulteta. Sa istom praksom će se nastaviti i naredne 2018. godine. Memorandum pretpostavlja i saradnju na drugim pitanjima koji su od interesa po obje institucije, pa su tako tokom 2016. godine i 2017. godine razmatrani i definisani modeli buduće saradnje koji, između ostalog, obuhvataju: saradnju sa univerzitetskim jedinicama UCG pri izradi magistarskih i doktorskih radova, saradnju po pitanju pružanja konsultantskih usluga ekspertskih kadrova UCG JP-u, predlog da JP bude naučna baza za tehničke fakultete od naredne školske godine, saradnju po pitanju edukacije kadrova JP-a i studenata i osoblja UCG u međusobnoj razmjeni znanja i iskustava uz podršku Centra izvrsnosti, saradnju na pripremi dokumentacije za povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte koji bi bili zajednička aktivnost UCG i JP-a uz podršku Centra izvrsnosti, razvoj ljudskih resursa JP-a i kadrovsko jačanje uz podršku Karijernog centra i dr.

U 2017. godini započete su aktivnosti između JP i Elektrotehničkog fakulteta, koje će omogućiti učešće JP u okviru projekta BIO-ICT, a koje se odnose na praćenje parametara kvaliteta vode unutar RVS kao i parametara podzemnih voda u užoj zoni sanitarne zaštite izvorišta za regionalno vodosnabdijevanje. U 2018. godini nastaviće se sa unapređenjem rada na ovom projektu kako bi dobijeni rezultati dali pouzdane podatke o kvalitetu vode što je značajno za JP, ali i o načinu rada korišćenog modela za prikupljanje podataka što je u interesu Elektrotehničkog fakulteta. Takođe, JP će u saradnji sa Elektrotehničkim fakultetom raditi na podizanju stepena energetske efikasnosti sistema kroz optimizaciju postojećih resursa, ali i uvođenje novih tehnologija poput ugradnje solarnih panela za proizvodnju električne energije. Dogovorena je i saradnja po pitanju valorizacije optičke infrastrukture koju posjeduje JP, s obzirom da je to od značaja za funkcionisanje ne RVS već i drugih preduzeća u Crnoj Gori koja se na neki način bave prenosom električnog signala.

JP je od školske 2017/2018. godine naučna baza za studente, pa će se u narednoj godini nastaviti sa pružanjem ove vrste podrške. Studenti Mašinskog fakulteta su već u oktobru 2017. godine imali priliku da se upoznaju sa tehničkim rješenjima implementiranim u rad RVS, kroz praktični dio nastave. Konkretizovanje saradnje sa ostalim tehničkim fakultetima planirano je za I kvartal naredne godine.

8.13.2. Saradnja sa Rudarsko geološkim fakultetom iz Beograda, Građevinskim fakultetom iz Podgorice i Zavodom za geološka istraživanja iz Podgorice

Krajem 2017. godine JP, Rudarsko geološki fakultet iz Beograda, Građevinski fakultet iz Podgorice i Zavod za geološka istraživanja iz Podgorice potpisali su Memorandum o saradnji u kojem su definisane pitanja zajedničke saradnje u smislu podrške međunarodnom kursu pod nazivom *Characterization and Enginnering of Karst Aquifers (CEKA)*. Organizatori su Rudarsko-geološki fakultet univerziteta u Beogradu (Centar za hidrogeologiju karsta DHG) i Republički zavod za geološka istraživanja Republike Srpske iz Zvornika, a kurs je podržan i od strane : HET (Hydro-Electro System on Trebišnjica River) Trebinje, Bosnia & Hercegovina; Northern Arizona University, Flagstaff, AZ, USA; Karst Commission of the IAH (International Association of Hydrogeologists; IGRAC (International Groundwater Resources Assessment Centre), Delft, The Netherlands; Edwards Aquifer Authority, San Antonio, Texas, USA. U periodu 2014-2017 učešće na kursu uzelo je 80 učesnika iz 21 zemlje svijeta. Imajući u vidu značaj ovog kursa, promocije uspješnih tehničkih rješenja zahvata i korišćenja vode u karstu (kršu), među kojima je svakako i izvorište za regionalno vodnosnabdijevanje Crnogorskog primorja, ispitivanja karsta na području Crne Gore u okviru kurs CEKA će od 2018. godine podržati navedene institucija. Ovo će svim potpisnicima sporazuma donijeti benefite koji se

Plan rada za 2018. godinu

konkretno za JP ogledaju u dobijanju rezultata značajnih za ispitivanje uticaja podzemnih voda na kvalitet i izdašnost izvorišta „Bolje Sestre“, preispitivanje uspostavljenih zona sanitarne zaštite, dobijanju ekspertske pomoći od strane eminentnih profesora i institucija koje učestvuju na ovom kursu, ali i promovisanja samog sistema odnosno svih aspekata njegovog funkcionisanja- pravilnog upravljanja jednim kompleksnim i specifičnim sistemom koji nije bio zahtjevan samo u smislu izgradnje, već i zahtjeva upravljanje bazirano na stručnom rješavanju svakodnevnih izazova i blagovremeno reagovanje u smislu preventivnog otklanjanja mogućih rizika.

8.13.3. Saradnja sa Univerzitetom Donja Gorica

Memorandum o razumijevanju u obrazovnoj saradnji između JP-a I Univerziteta Donja Gorica potpisan je 17.11.2017. godine i kao osnovu obuhvata:

- Saradnju sa univerzitetskim jedinicama UDG pri izradi magistarskih i doktorskih radova;
- Saradnju po pitanju pružanja konsultantskih usluga eksperata UDG Regionalnom vodovodu;
- Saradnja sa Regionalnim vodovodom kao naučnom bazom za univerzitetske jedinice koje u nastavnom planu obuhvataju sektor vodosnabdijevanja;
- Saradnja po pitanju edukacije kadrova Regionalnog vodovoda i studenata i osoblja UDG u međusobnoj razmjeni znanja i iskustava;
- Sagledavanje funkcionisanja regionalnog vodovodnog sistema u cjelini od strane ekspertskih timova UDG nakon čega bi se dali konkretni predlozi za unapređenje rada, optimizaciju funkcionisanja i upravljanja regionalnim vodovodnim sistemom;
- Saradnju po pitanju kontrole zaštite vodoizvorišta i praćenja parametara životne sredine;
- Zajedničku pripremu dokumentacije za povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte koji bi bili zajednička aktivnost UDG i Regionalnog vodovoda;
- Učešće kadrova Regionalnog vodovoda u nastavnom programu UDG;
- Zajedničke nastupe ka javnosti u cilju prezentacije benefita međusobne saradnje, a posebno zajednička promocija značaja voda i njihove zaštite organizovanjem stručnih skupova kao i edukaciju građana o istom i dr.;
- Pružanje usluga Centra za strane jezike zaposlenima u Regionalnom vodovodu, ali i zaposlenima u lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju na prijedlog Regionalnog vodovoda;
- Saradnja po pitanju izrade integralnog informacionog sistema Regionalnog vodovoda i izrade WEB sajta Regionalnog vodovoda;
- Saradnja na praćenju uticaja klimatskih promjena na globalnom nivou na promjene na lokalitetu vodoizvorišta „Bolje sestre“ i slivnog područja koje gravitira ovom izvorištu;
- Saradnja na planu brendiranja Regionalnog vodovoda, izradi marketing strategije i sveukupnog dizajna, kako kompanije u cjelini tako i konkretnih budućih proizvoda (flaširane vode, hladnih čajeva i dr.).

Nakon potpisivanja memoranduma održan je i operativni sastanak između pomenutih institucija na kom su dogovorene konkretne aktivnosti sa čijom realizacijom će se početi krajem 2017. I u prvom kvartalu 2018. Godine.

Plan rada za 2018. godinu

8.14. Plan pružanja ekspertske pomoći lokalnim vodovodnim preduzećima u Crnoj Gori

Vlada Crne Gore je 15.06.2017. godine usvojila Predlog Programa hitnih mjera za rješavanje tehničkih problema u vodosnabdijevanju gradskog područja Opštine Žabljak i Zaključkom br. 07-1837 od 15.06.2017. godine odobrila sredstava od 58.000 Eura za sprovođenje Programa u djelo. Takođe, predmetnim zaključkom je JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ zaduženo da prati realizaciju mjera, kao i da pruži stručnu pomoć prilikom realizacije istih. Shodno zaključcima Vlade Crne Gore, JP je pružilo ekspertsku pomoć Opštini Žabljak prilikom sprovođenja tenderske procedure za odabir izvođača radova, te oformilo Tim za praćenje realizacije Programa hitnih mjera. Odgovornosti i obaveze Opštine Žabljak i su usaglašene i formalno regulisane Protokolom o saradnji br. 01-17/14440 od 30.06.2017. godine. U okviru ovog protokola je rekordnom roku sproveden niz aktivnosti na poboljšanju vodosnabdijevanja, i to :

- Rekonstrukcija bunarskog sistema „Mlinski potok“;
- Nabavka i ugradnja regulatora pritiska;
- Popravka poznatih kvarova;
- Ugradnja mjerača protoka.

Sprovođenjem I faze hitnih mjera je u potpunosti postignut planiran cilj, koji se odnosio na uspostavljanje urednog vodosnabdijevanja gradskog dijela opštine Žabljak u toku turističke sezone. Po prvi put u više godina je obezbijeđeno vodosnabdijevanje bez dnevnih restrikcija, što posebno dobija na značaju kada se uzme u obzir činjenica da je u ljetnjoj turističkoj sezoni 2017. godine zabilježen rast turističke posjete za preko 60 %. Međutim, 2017. godina se, sa hidrološkog aspekta, pokazala kao izuzeteno nepovoljna. Sušni period je nastavljen i nakon završetka ljetnjeg perioda, o čemu svjedoče i rekordno niski vodostaji Crnog jezera i podzemnih voda, praktično nezabilježeni u prethodnih 5 decenija. Imajući u vidu navedene vremenske uslove, na zahtjev Opštine Žabljak izrađen je Prijedlog nastavka programa hitnih mjera – faza II. Vlada Crne Gore je predmetni prijedlog, zajedno sa izvještajem o sprovedenim aktivnostima I faze hitnih mjera, usvojila 14. septembra 2017. godine i shodno tome donijela Zaključke br. 07-1837 od 14.09.2017. godine, kojima se nalaže sprovođenje II faze hitnih mjera i formira finansijska konstrukcija za sprovođenje mjera. II fazom hitnih mjera su obuhvaćene aktivnosti na povećanju kapaciteta bunarskog sistema „Mlinski potok“, kao jedinog resursa koji se dodatno može iskoristiti za potrebe poboljšanja vodosnabdijevanja opštine Žabljak. Druga faza hitnih mjera je sprovedena veoma uspješno i u kratkom roku, čime su obezbijeđeni uslovi za uredno vodosnabdijevanje opštine Žabljak.

Međutim, za potrebe obezbjeđenja održivosti vodosnabdijevanja na teritoriji opštine Žabljak je u toku 2018. godine neophodno intenzivno nastaviti sa aktivnostima predviđenim Strtegijom vodosnabdijevanja opštine Žabljak, posebno na dijelu koji se odnosi na smanjenje tehničkih gubitaka i pronalaženje dugoročnog izvorišta za vodosnabdijevanje. Ovo JP je resornom Ministarstvu i Opštini Žabljak, shodno prethodnoj praksi pružanja stručne pomoći lokalnim vodovodnim preduzećima, ponudilo svoju pomoć kroz angažman stručnog osoblja za potrebe implementacije planiranih aktivnosti.

Osim opštine Žabljak, JP ima u planu da nastavi sa pružanjem ekspertke i materijalne pomoći i ostalim vodovodnim preduzećima u Crnoj Gori.

Plan rada za 2018. godinu

8.15. Plan razvoja vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama područja Crnogorskog primorja do 2030. godine

Voda je jedinstven i nezamjenjiv prirodni resurs ograničena u količini i neravnomjerno raspoređena prostorno i u vremenu. Kako su svi oblici života zavisni od vode to je odnos prema svim aspektima ovog resursa izuzetno važan. Ekonomski razvoj Crne Gore, a naročito Crnogorskog primorja kao i njihova urbanizacija rezultiraju kontinuiranim povećanjem potrošnje vode, što za posljedicu ima ugrožavanje vodnih resursa i aktuelizuje pitanja njene raspoloživosti kao faktora razvoja Crne Gore i zdravlja njenog stanovništva. U tom kontekstu potrebno je kao osnovno usaglasiti strategiju i politke uređenja, korišćenja i zaštite vodnih resursa, a instrument implementacije takve strategije i operativnih politika je upravo dugoročni Plan Razvoja za period do 2030. godine.

Izrada ovog dokumenta rezultat je jasnog prepoznavanja potrebe za hitnim i kompleksnim promjenama u sektoru vodosnabdijevanja i u okviru tih promjena prepoznavanja potrebe za implementaciju posebnih reformi u sektoru vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja.

Eskalacija problema i mnoga otvorena pitanja doveli su do situacije kada se pojedinačnim djelovanjem i separatnim mjerama bilo kog stejkholdera (država, primorske opštine, ViK-ovi i JP Regionalni Vodovod „Crnogorsko Primorje“) ne može doći do uspostavljanja efikasnog i održivog sistema za organizovanje i obavljanje djelatnosti vodosnabdijevanja na ovom području.

U tom kontekstu, a polazeći od značaja djelatnosti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama za nivo kvaliteta života stanovništva, ali i ukupan privredni razvoj primorskog regiona i države u cjelini, JP je u saradnji sa nadležnim ministarstvima, Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti, ostalim obrazovnim i naučnim institucijama i preduzećima koja se bave ovim sektorom u zemlji i inostranstvu preduzelo potrebne inicijalne aktivnosti na pripremi Plana razvoja. Ovdje je posebno potrebno naglasiti da Plan razvoja može imati dva osnovna scenarija i to:

1. Scenario koji podrazumijeva da će Vlada na osnovu Plana reforme sektora vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama na području Crnogorskog primorja (finansiranog od strane EBRD, a kojeg je pripremio italijanski konsultant „Studio Majone“) u narednoj godini otpočeti i moguće završiti implementaciju Plana reforme što će značiti da će se implementacijom reforme kroz zakonske i institucionalne izmjene omogućiti potreban nivo agregacije, tj. integracije sektora čime će biti obezbijeđeno da se cjelokupnim resursima vode i izgrađenim kapacitetima upravlja kao integrisanim sistemom i to na dobro svih, a što će konačno rezultirati većim stepenom efikasnosti i ukupne održivosti sistema vodosnabdijevanja na Crnogorskom primorju. U ovakvom scenariju Plan razvoja do 2030. godine uključuje razvojne planove svih opština, tj. njihovih ViK-ova i predstavljaće jedan veoma kompleksan dokumenat kojim će biti razmotreni svi institucionalno i tehno-ekonomski aspekti koji će pružiti odgovor na izazove budućeg razvoja primorskog regiona u cjelini.

2. Scenario koji polazi od pretpostavke da reforma sektora neće biti implementirana tako da će Plan razvoja do 2030. godine biti ograničen na razvojne projekte vezane za regionalni sistem vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja i u suštini će se odnositi samo na razvoj JP.

Direktor
Goran Jevrić